12.11.2020 г. / 16:44:04

Вяра

Изобличение на иудеите от пророците, православните светци, духовниците на Църквата и от Самият Господ - цялата статия

„След възвръщането на иудеите от плен, в техния нравствено-религиозен живот съществували много нередности, които поради нерадението и безгрижието на свещениците още повече се увеличавали и разпространявали, и които не можели да не възмущават и да не огорчават пророка. Той се борел срещу тях чрез силното си и страшно изобличение на свещениците и народа. Пророкът изобличавал народа и свещениците за това, че те нямали подобаващото благоговение към Бога, принасяли Му неблагоугодни жертви; изобличавал свещениците, задето със своите неправди, с отклоняването си от правия път, с неспазването на заповедите и с лицемерието си в делата на закона безславят Бога и пораждат съблазън в народа.

Изобличавайки страшно народа за неговото вероломство и за нарушаването на завета на неговите отци - за това, че постъпват незаконно със своите жени и като несправедливо отхвърлят законните си съпруги, си взимат жени от другоплеменниците, светият пророк Малахия ги заплашвал с Божия съд. Той ги заплашвал с Божия гняв и заради другите техни пороци - заради чародействата и прелюбодеянията, заради лъжливите им клетви, заради това, че удържат заплатата на своите наемници, заради притесняването на вдовиците и сираците, заради немилосърдието към странниците и за неизпълнението на закона за десятъците и приношенията в Божия храм.

Накрая, пророкът изобличавал евреите и заради

тяхното богохулство, заради техните дръзки и хулни слова, че уж е безсмислено да се служи на Бога, безполезно е да се съблюдават Неговите постановления и да се ходи пред Неговото лице в печална дреха, че нечестивите и тези, които вършат беззакония, живеят по-щастливо, по-добре устройват делата си и остават невредими. Борейки се с тези пороци, светият пророк заедно с това предвидял и славата на втория храм и по най-ясен начин **предсказал пришествието на Месията, явяването на Предтечата преди Неговото пришествие, бъдещия Божий съд над нечестивите, прославлението на праведните и разпространяването на славата Божия сред всички народи**.“

16.01 по еретическия, †03 януари по църковния календар - Св. пророк Малахия

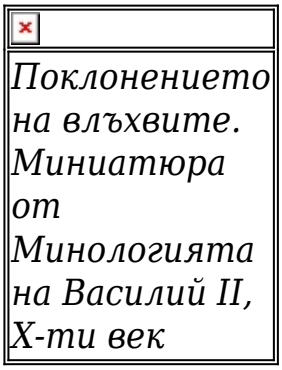

Поклонението на влъхвите. Миниатюра от Минологията на Василий II, X-ти век

„**м**еждувременно изтекъл деветмесечният срок от времето на появяването на звездата и наближил часът на Христовото Рождество. И те приближили до палестинските предели и накрая, в самия ден на Христовото Рождество, достигнали и столицата на Иудея - Иерусалим. А когато влизали в Иерусалим, звездата се скрила от очите им; защото, ако тя беше засияла и в Иерусалим, народът би я видял и заедно с нея би тръгнал след влъхвите при Христа.

Тогава и Ирод, и завистливите иудейски началници на синагогата, биха узнали къде се намира роденият

Христос и поради завист биха Го убили преждевременно. Но Божият промисъл, който по-добре устройва нашето спасение, заповядал на звездата да се скрие, за да не могат търсещите душата на Младенеца да узнаят мястото на пещерата, и защото очите на злонравния иудейски народ били недостойни да видят тази пречудна звезда, и още, за да бъде изпитана вярата им - ще повярват ли на думите на тези мъдреци, които възвестявали идването на Месия, и ще поискат ли да познаят Христа, Спасителя на света; ако не поискат, то нека това им бъде за по-голямо осъждане. По този въпрос блаженият Теофилакт разсъждава така: "За какво - казва той - са дошли влъхвите? За осъждане на иудеите, защото, щом влъхвите, бидейки езичници, повярвали, то какъв отговор могат да дадат иудеите? Влъхвите дошли от толкова далечни страни, за да се поклонят на Христа, а иудеите, имайки Го при себе си, Го изгонили."

Влъхвите, като влезли в столичния град Иерусалим, питали за новороденият Цар: "Де е родилият се Цар Иудейски? Защото видяхме звездата Му на изток и дойдохме да Му се поклоним". И веднага тази вест удивила народа и **смутила цар Ирод и всички иерусалимски началници. Царят, като събрал всички първосвещеници и книжници, ги попитал:**

- Къде трябва да се роди Христос?

Той започнал да се бои да не би да му бъде отнето царството и обмислял как да убие новороденият Цар. Като узнал, че Христос трябва да се роди във Витлеем, той повикал влъхвите и ги разпитал за времето на появата на звездата. След това, като прикрил измамата, имайки неправедна мисъл и зло намерение, казал лукаво:

- “Идете, разпитайте грижливо за Младенеца и, като Го намерите, обадете ми, за да ида и аз да Му се поклоня”.

Щом влъхвите тръгнали от Иерусалим, звездата, която ги водела, веднага се появила и тръгнала пред тях, и те много се зарадвали на повторното появяване. Тя вървяла пред тях, докато не ги довела до Витлеем, до пещерата, и не се спряла над мястото, където се намирал Младенецът. Звездата се спряла над жилището, където се намирал Младенецът, тоест слязла от висините долу и се приближила до земята. Иначе, ако тя не се беше спуснала ниско, не би могло да се узнае над кое място стои...

Като получили насън вест от явил им се ангел да не се връщат при Ирод, който замислял зло и възнамерявал да убие новородения Цар, влъхвите се завърнали по друг път всеки в страната си, и там станали учители и проповедници Христови, според достоверното свидетелство на Никифор. Защото, проповядвайки идването в света на Христа, Сина Божий, те учели хората да вярват в Него, както и самите те вярвали. И е несъмнено, че след смъртта си те са се сподобили да бъдат причислени към лика на светиите.“

07.01 по еретическия, † 25 декември по църковния календар - РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО. Слово за поклонението на влъхвите

Св. пророк Иеремия. Фреска от манастира Грачаница. Косово. Сърбия

ПРОРОЧЕСТВО НА СВЕТИ ПРОРОК ИЕРЕМИЯ ЗА ИЗБИВАНЕТО НА НАД 14 000 ДЕЦА, от Ирод и

еврейския синедрион, КОИТО СЕ НАДЯВАЛИ СРЕД ТЯХ ДА Е ПРЕДРЕЧЕНИЯ МЕСИЯ:

„Тъй казва Господ: глас се чува в Рама, писък и горко ридание: Рахил плаче за децата си и не иска да се утеши за тях, защото ги няма.“

(Иеремия 31: 15)

ОТ СЪЩЕСТВЕНА ВАЖНОСТ Е ДА СЕ ЗНАЕ, ЧЕ ВСЪЩНОСТ УЧЕНИТЕ ИУДЕЙСКИ ЗАКОНОУЧИТЕЛИ, КНИЖНИЦИ И ОЛИГАРСИ СА ЗНАЕЛИ МНОГО ДОБРЕ КОГА ТРЯБВА ДА ДОЙДЕ ОБЕЩАНИЯ МЕСИЯ. ТЕ ДОБРЕ СА БИЛИ ИЗЧИСЛИЛИ СЕДЕМДЕСЕТТЕ ПО СЕДЕМ ГОДИНИ ОТ ПРОРОЧЕСТВОТО НА СВЕТИ ПРОРОК ДАНИИЛ ЗА НЕГО, ВИЖДАЛИ СА И ПРЕД ОЧИТЕ СИ ПРОРОКУВАНАТА СМЯНА НА ДИНАСТИИТЕ ОТ ИУДА КЪМ ИРОД, НО ЗА ДА ЗАПАЗЯТ СВОЯТА ВЛАСТ И ВЛИЯНИЕ НАД НАРОДА СА ТЪРСИЛИ ДА ГО УБИЯТ ОЩЕ ОТ ДЕТСТВОТО МУ И НАКРАЯ УСПЯВАТ ДА ИЗВЪРШАТ СВОЯ САТАНИНСКИ ЗАМИСЪЛ.

„Рама бил град, разположен на хълм в пределите на Вениаминовото коляно. А някои наричали Витлеем Рахил, защото там била погребана Рахил, съпруга на патриарх Иаков и майка на Вениамин. От нейната гробница и Витлеем получил името Рахил. И така, когато избивали младенците в Рахил, тоест във Витлеем, в град Рама, който отстоял не много далеч от Витлеем, се чували плачът, риданието и силният писък на майките, плачещи за убитите си чеда…

Скоро след избиването на светите младенци, броят на които бил четиринадесет хиляди, Божие наказание постигнало и самия убиец - цар Ирод. Жесток бил краят на живота му, както повествува за това свети

Теофилакт: обхванат от треска, болки във вътрешностите, оток на нозете, запушване на ноздрите, треперене на цялото тяло и разпадане на всички членове, лукавият цар, изяждан от червеи, изпуснал духа си в страшни мъчения. Повествува се също, че не му било достатъчно да избие витлеемските младенци, но при самата си кончина предал на смърт мнозина от най-знатните и най-славните граждани на Иерусалим: така той умъртвил иудейският първосвещеник Хиркан, а също всички тези първосвещеници и народни книжници, които по-рано попитал: "Къде трябва да се роди Христос?" - и които му отговорили: "Във Витлеем иудейски".

Впоследствие той умъртвил всички с меч. И това било за тях праведен съд Божий, така че всички те заедно с Ирод умрели в жестоки мъчения, както възвестил за това ангелът на Иосиф в Египет:

- Измряха ония, които търсеха душата на Младенеца.

Очевидно търсел е не само Ирод, но и всичките му съветници, първосвещениците и книжниците. Затова и умрял не само Ирод, но и всички, които заедно с него търсели душата на Младенеца. Той бил умъртвен от Самия Бог, а те били избити от Ирод, на когото съчувствали, от него и приели жестока кончина."

(11.01 по еретическия, † 29 декември по църковния календар - Свети четиринадесет хиляди младенци, избити от Ирод във Витлеем)

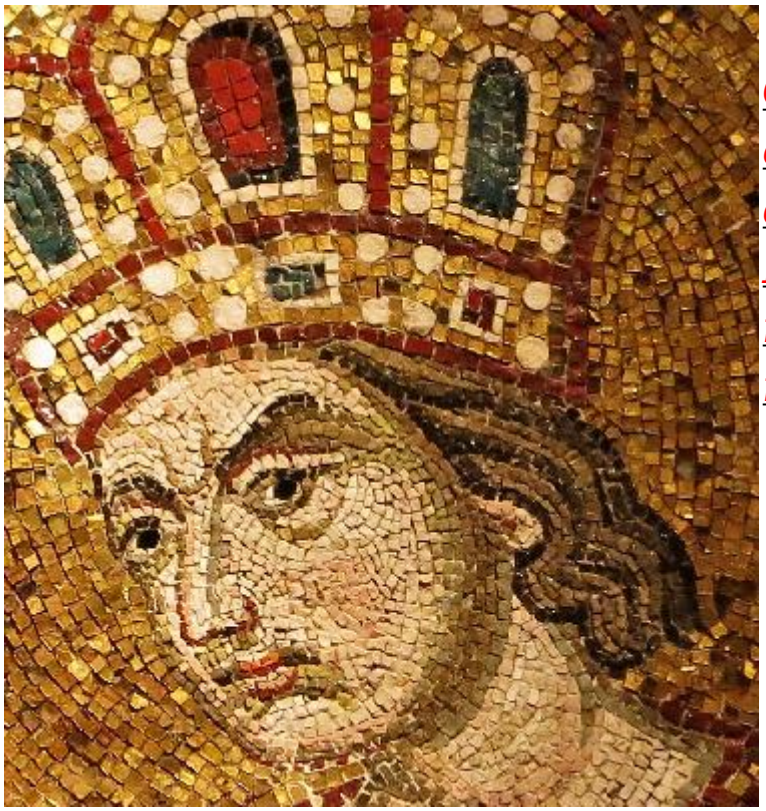

Пророчество на цар Соломон за Месия, отвръщането на евреите от Него, Второто Христово пришествие и съдът над тях:

„Тогава праведникът ще застане с голяма смелост пред лицето на ония, които са го оскърбявали и презирали неговите подвизи; а те, като видят, ще се смутят от голям страх и ще се слисат от неочакваното негово спасение и, като се разкайват и въздишат от притеснение на духа, ще думат в себе си: това е оня същият, който беше някога си за присмех и за приказна гавра помежду ни. Безумни, ние смятахме живота му за лудост и смъртта му - безчестна!..

И тъй, ние сме се отклонили от пътя на истината, и светлината на правдата не ни е светила, и слънце не ни е озарявало. Ние се изпълнихме с беззаконни и гибелни дела,..

Каква полза ни принесе високомерието, и какво ни даде богатството с пустославие? Всичко това премина като сянка и като бързолетна мълва. Както кога мине кораб по развълнувана вода, не може да се намери дирята, ни пътя на дъното му във вълните;..

тъй и ние се родихме и умряхме, и не можахме да покажем никакъв знак на добродетел, а се изтощихме в нашето

беззаконие. Защото надеждата на нечестивеца изчезва като прах, отнасян от вятъра, и като ситен скреж, разнасян от бурята, и като дим, развяван от вятъра, и преминава като спомен за еднодневен гост...

Той ще вземе за всеоръжие - Своята ревност, и ще въоръжи тварите за отмъщение на враговете; ще облече за броня правдата, и ще Си наложи за шлем - нелицеприятния съд; ще вземе за непобедим щит - светостта; строгия Си гняв ще изостри като меч,..“

(Премъдрост Соломонова 5:1-4, 6-10, 13,14, 17-20)

ПРОРОЧЕСТВО ЗА ХРИСТОС, ЗА НЕГОВИТЕ СТРАДАНИЯ, ИЗКУПИТЕЛНА ЖЕРТВА И ПОГРЕБЕНИЕ, ИЗОБЛИЧАВАЩО ИУДЕИТЕ И ТЯХНОТО МАЛОВЕРИЕ, НЕРАЗПОЗНАЛО МЕСИЯТА:

„Той беше презрян и унизен пред людете, мъж на скърби и изпитал недъзи, и ние отвръщахме от Него лице си; Той беше презиран, и ние за нищо Го не смятахме. Но Той взе върху Си нашите немощи и понесе нашите недъзи; а ние мислехме, че Той беше поразяван, наказван и унизяван от Бога. А Той бе изпоранен за нашите грехове и мъчен за нашите беззакония; наказанието за нашия мир биде върху Него, и чрез Неговите рани ние се изцелихме. Всички ние блуждаехме като овци, отбихме се всеки от пътя си, - и Господ възложи върху Него греховете на всинца ни. Той бе измъчван, но страдаше доброволно и уста Си не отваряше; като овца биде Той заведен на клане, и както агне пред стигачите си е безгласно, така и Той не отваряше уста Си. При унижението Му Той бе лишен от праведен съд. Но рода Му кой ще обясни? Защото се отнема животът Му от земята; заради беззаконията на Моя народ бе заведен на смърт. Отредиха Му гроб със злодейци, но Той биде погребан у богатия, защото не бе сторил грях, и в устата Му нямаше лъжа. Но Господу биде угодно да Го съкруши, и Той Го

предаде на мъчение; а кога душата Му принесе' умилостивна жертва, Той ще види дълговечно потомство, и волята Господня успешно ще се изпълнява чрез Неговата ръка. С доволство Той ще гледа подвига на душата Си; чрез познанието, което ще имат за Него, Той, Праведникът, Моят Раб, ще оправдае мнозина и греховете им върху Си ще понесе. Затова Аз ще Му дам дял между великите, и със силните плячка ще дели, задето душата Си на смърт предаде, и към злодейци биде причислен, когато между това Той понесе върху Си греха на мнозина, и за престъпниците стана ходатай.“

(Исая 53: 3-12)

КАЗАНОТО ОТ ГОСПОД В ПРОРОЧЕСТВО ЗА ОТМЯНАТА НА СТАРИЯ ЗАВЕТ И СКЛЮЧВАНЕТО НА НОВ ЗАВЕТ С ОСТАНАЛИТЕ ВЕРНИ ЕВРЕИ, КОИТО ПРИЕМАТ МЕСИЯТА, ПОЗНАВАТ ГОСПОДА, ВЛАГАТ ГО В СЪРЦАТА СИ И СТАВАТ ПЪРВИТЕ ХРИСТИЯНИ:

„Ето, настъпват дни, казва Господ, и **ще сключа с дома Израилев и с дома Иудин нов завет, - не такъв завет, какъвто сключих с бащите им в деня, когато ги хванах за ръка, за да ги изведа из Египетската земя; оня Мой завет те нарушиха**, ако и да оставах в съюз с тях, казва Господ.

Но ето заветът, който ще сключа с Израилевия дом след ония дни, казва Господ: ще вложа Моя закон във вътрешността им и ще го напиша в сърцата им, и **Аз ще им бъда Бог, а те ще бъдат Мой народ**. И няма вече да учат един другиго, брат - брата и да говорят: "познайте Господа", защото всички, от малък до голям, сами ще Ме знаят, казва Господ, защото ще простя беззаконията им, и за греховете им няма вече да си спомня...“

„Те ще бъдат Мой народ, и Аз ще им бъда Бог. И ще им дам

едно сърце и един път, за да се боят от Мене през всички дни на живота, за тяхно добро и за добро на децата им след тях. **И ще сключа с тях ВЕЧЕН завет, по който не ще се отвърна от тях**, и ще им правя добро, и ще вложа в сърцата им страх от Мене, за да не отстъпват от Мене. И ще се радвам за тях, като им правя добро, и ще ги насадя крепко на тая земя - от все сърце и от все душа.

(Иеремия 31: 31-34; 32: 38-41)

Пророчество за отпадането от Бога на еврейските старейшини и олигарси, и за лъжепророка Мохамед:

„**И Господ ще отсече у Израиля глава и опашка**, палма и тръстика, в един ден: **старец и велможа - това е главата; а пророк-лъжеучител е опашката**.

И вождовете на тоя народ ще го въведат в заблуда, и водените от тях ще загинат. Затова Господ не ще се радва на момците му, и не ще се смили над сираците му и вдовиците му; защото те всички са лицемери и злодеи, и устата на всички говорят нечестиво. При всичко това гневът Му не ще се отвърне, и ръката Му е още простряна. Защото беззаконието като огън се е разгоряло,..“

(Исая 9: 14-18)

„свети Васой казал:

- Исаия, когото и вие изповядвате като Божий пророк, казва в едно свое пророчество: “И Господ ще отсече у Израиля глава и опашка”. **При това сам Исаия по-нататък обяснява думите си, като под глава разбира гледащите на лице, а под опашка - пророка, “учещ на беззаконие”. Не се гневете, мъже - вашият пророк не е ли “опашка”, като най-последен (според вашите думи) от пророците? И не ви учи ли на беззаконни дела?** Защото нима не е

беззаконие това, че вашият пророк ви е поставил за закон например, ако някой мъж намрази жена си и я отхвърли, може отново да я вземе при себе си, но не преди да бъде взета от друг мъж. Ще премълчим за другите беззаконни постановления на Мохамедовия закон, достатъчно е казано за разбиране на пророчеството на Исаия, че не за някой друг, а само за вашия пророк Мохамед е изрекъл това пророчество, казвайки: "**Пророкът, учещ на беззаконие, е опашката**"..."

19.03 по еретическия, † 06 март по православния календар - Свв. Четиридесет и два мъченици в Амория

Пророчество за посрамването на израилевите книжници, законници, фарисеи, свещеници и първенци от обикновените и честни хора, избрани от Господ за Негови апостоли:

„И рече Господ: понеже този народ се приближава към Мене с устата си, и с езика си Ме почита, а сърцето му отстои далеч от Мене, и благоговението им пред Мене е да изучват човешки заповеди; то ето, Аз ще постъпя пак необикновено с този народ, чудно и дивно, **тъй че мъдростта на мъдреците му ще загине, и разум у разумните му не ще има**. Горко на ония, които мислят да се скрият в дълбочината, за да утаят кроежа си от Господа, които вършат делата си в мрак и казват: кой ще ни види? и кой ще ни узнае? Какво безразсъдство! Можем ли да смятаме грънчаря за глина? Ще каже ли изделието за оногова, който го е направил: той не ме е направил? и ще каже ли изделието за художника си: той не разбира?..

И в оня ден глухите ще чуят думите на книгата, и очите на слепите ще прогледат из тъмнина и мрак. И страдащите повече и повече ще се радват у Господа, и бедните люде ще тържествуват у Светия Израилев;

защото няма вече да има оскърбител, и хулникът ще изчезне, и ще бъдат изтребени всички поборници на неправдата, които оборкват човека с думи и разпъват мрежи ономува, който търси съд при портите, и отблъсват правия...“

(Исая 29: 13-16, 18-21)

„И тъй, слушайте словото Господне, хулители, управници на тоя народ, който е в Иерусалим. Понеже говорите: "сключили сме съюз със смъртта и с преизподнята сме договор направили ***(за договора на еврейските първенци с дявола – б.р.)***: кога всепоражаващият бич минава, той не ще дойде до нас, защото лъжата направихме наше прибежище и с измама ще се прикрием", - затова тъй казва Господ Бог: ето, Аз полагам на Сион в основата камък, - камък изпитан, краеъгълен, драгоценен, здраво утвърден: който вярва в него, няма да се посрами. ***(Пророчество за Христос – краеъгълния камък в който ще се препънат нечестивите – б.р)*** И ще поставя съда за мерило и правдата за къпони; и град ще изтреби прибежището на лъжата, и води ще потопят мястото на укривателството...

аз чух от Господа, Бога Саваота, че е определено изтреба за цяла земя.“

(Исая 28: 14-17, 22)

Свети Иоан Предтеча-Ангела на пустинята. Стенопис от манастира Варлаам в Метеора, Гърция. XVI век.

Пророчество за Иоан Кръстител, който иудеите

<u>също отхвърлят:</u>

„Гласът на викащия в пустинята говори: пригответе път Господу, прави направете в пустинята пътеките за нашия Бог;..“

(Исая 40: 3)

„... **тоя народ иерусалимски стои в упорно отстъпничество**? те се държат яко о измамата и не искат да се обърнат. Аз наблюдавах и слушах: те не говорят право, никой се не разкайва за нечестието си, никой не казва: "какво сторих?" всеки се впуща в своя път като кон, който се втуря в битка. **Как думате: ние сме мъдри, и законът Господен е у нас? А ето, лъжливото перо на книжовниците и него превръща в лъжа. Посрамиха се мъдрите, смутиха се и се заплетоха в мрежа: ето, те отхвърлиха словото Господне; де е тогава тяхната мъдрост?.. (*<u>Изобличение на книжниците и законниците, които по-късно отхвърлиха и Месията – б.р.</u>*)**

... защото всички те, от малък до голям, се предадоха на користолюбие; от пророк до свещеник - всички действуват лъжливо...

Срам ли ги е, като вършат гнусотии? Не, никак ги не е срам и не се червят. Затова ще паднат между падналите; кога ги посетя, те ще бъдат повалени, казва Господ...

От Дан се чуе пръхкане на конете му, от громкото цвилене на жребците му трепери цяла земя; ще дойдат и ще опустошат земята и всичко по нея, града и които живеят в него. *(<u>СПОРЕД ПРАВОСЛАВНИТЕ СВЕТЦИ - Слово за Христа и Антихриста 15. - свети Иполит Римски, ТОВА Е ПРОРОЧЕСТВО ЗА АНТИХРИСТА, КОЙТО ЩЕ ДОЙДЕ ОТ ДАНОВОТО КОЛЯНО, В</u>*

СЛЕДСТВИЕ БЕЗЗАКОНИЕТО И ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА ИУДЕЙСКИТЕ КНИЖНИЦИ, СВЕЩЕНИЦИ И ПЪРВЕНЦИ – б.р.)

(Иеремия 8: 5, 6, 8-10, 12, 16)

ЗА БЛУДНИТЕ ДЪЩЕРИ ИЗРАИЛЕВА И ИУДЕЯ – ЗА ИЗРАИЛ И ИУДА, КОИТО ИЗНЕВЕРИХА НА БОГА:

„... **ти с мнозина любовници блудствува**,..

Дигни очи към оброчищата и разгледай, де не са блудствували с тебе? По пътища седеше ти заради тях като арабин в пустиня, и **оскверни земята с твоя блуд и с твоето лукавство**. Заради това бидоха спрени дъждовете и нема' късен дъжд; но ти имаше чело на блудница, - изгуби сра'ма. Не ще ли викаш отсега към Мене: Отче, Ти беше наставник на младостта ми!..

Ето, що говориш ти, а вършиш зло и в него успяваш...

видя ли ти, що върши отстъпницата, дъщерята Израилева? Тя ходи на всяка висока планина и под всяко клонесто дърво, и там блудствува. И след като тя вършеше всичко това, Аз казвах: върни се при Мене; но тя се не върна; **и видя това вероломната й сестра Иудея. И видях, че, когато заради всички прелюбодейства на отстъпницата, дъщерята Израилева, Аз я напуснах и ѝ дадох разводно писмо, вероломната ѝ сестра, Иудея, не се побоя, а отиде и сама блудствува'. И с явно блудодейство тя оскверни земята, и прелюбодействуваше с камък и с дърво**. Но при все това вероломната ѝ сестра Иудея не се обърна към Мене от все сърце, а само присторено,..

отстъпницата, дъщерята Израилева, излезе по-права, нежели вероломна Иудея...

защото ти отстъпи от твоя Господ Бог и разпътствува с чужди под всяко клонесто дърво, а Моя глас не слушахте, казва Господ...

Но, **наистина, както жена вероломно изневерява на съпруга си, тъй вероломно постъпихте с Мене вие, доме Израилев, казва Господ**. Чува се глас по оброчищата, жален плач на Израилевите синове, задето те извратиха своя път, **забравиха Господа, своя Бог**."

(Иеремия 3: 1-11, 13, 20-21)

Пророчество за развращаването на цялото човечество от иудеите:

„... **земята се напълни с прелюбодейци**, защото земята плаче от проклятие; изсъхнаха пустинни пасбища, защото стремежът им е зло, и силата им - неправда; **защото и пророк и свещеник са лицемерци; дори и в Моя дом Аз намерих нечестието им, казва Господ**...

И у пророците на Самария Аз видях безумие; **те пророкуваха в името на Ваала - и въведоха в заблуда Моя народ Израиля**. Но у пророците на Иерусалим виждам нещо ужасно: те прелюбодействуват и ходят в лъжа, подкрепят ръцете на злодейци, та никой да се не отвърне от нечестието си; те всички са пред Мене като Содом, и жителите му - като Гомора.

... **от иерусалимските пророци се разнесе нечестието по цяла земя**."

(Иеремия 23: 10, 11, 13-15)

„... **Моят народ е глупав**, не Ме познава: те са **неразумни деца, и няма у тях разсъдък**: **те са умни за зло, ала не умеят да вършат добро**. "

(Иеремия 4: 22)

„Па и **всички началници над свещениците и над народа грешаха много, подражавайки всички гнусотии на езичниците**, и мърсяха дома на Господа, който Той бе осветил в Иерусалим**. Господ, Бог на техните отци, им пращаше Свои посланици още от ранно утро, защото съжаляваше Своя народ и Своето жилище. Но те се подиграваха с пратените от Бога и нехаеха за думите Му, гавреха се с пророците Му**, докле гневът на Господа не падна върху народа Му, та нямаше за него спасение…“

(1 Паралип. 36:14-16)

„**Също и началниците народни и свещениците постъпяха много нечестиво, като надминаха по всички нечистотии всички езичници, и оскверниха осветения храм Господен в Иерусалим**. Бог на отците им пращаше свои пратеници да ги канят да се обърнат, защото щадеше тях и Своето жилище; но **те се смееха над Неговите пратеници: в същия ден, когато Господ им говореше, те се гавреха с пророците Му**,..“

(2 Ездра 1:49-51)

„…**между всички племена на вселената се е вмъкнал ЕДИН ВРАЖДЕБЕН НАРОД**, който поради законите си е омразен на всеки народ и който постоянно пренебрегва царските заповеди, за да се не благоустрои безукоризнено ръководеното от нас управление. И тъй, като узнах, че **САМО ТОЯ НАРОДВИНАГИ СЕ ПРОТИВИ НА ВСЕКИ ЧОВЕК, води живот, чужд на законите, и, като се противи на нашите разпоредби, ИЗВЪРШВА НАЙ-ГОЛЕМИ ЗЛОДЕЯНИЯ**, та нашето царство да не достигне благосъстояние, ние заповядахме посочените вам в грамотите…“

(Естир 3:13)

„ Чуйте, небеса, и слушай, земьо, защото Господ говори: Аз възпитах и въздигнах синове, а те се побуниха против Мене. Волът познава стопанина си, и оселът - яслите на господаря си; а Израил (Ме) не познава, Моят народ не разбира. Уви, **народе грешни, народ отрупан с беззакония, племе от злодейци, синове пагубни! Оставихте Господа, презряхте Светия Израилев, - върнахте се назад**. Де да ви бият още вас, които все още упорствувате?..

Чуйте словото Господне, князе содомски, вслушай се в закона на нашия Бог, народе гоморски! За какво Ми са многото ваши жертви? казва Господ. Преситен съм на всесъжения от овни и на тлъстина от угоен добитък; и кръв от телета, от агнета и козли не искам. Кога дохождате да се явите пред лицето Ми, кой ви иска да тъпчете дворите Ми? Не принасяйте вече суетни дарове: каденето е отвратително за Мене; новомесечия, съботи и празнични събрания не мога да търпя: беззаконие - и празнуване! **Душата Ми мрази вашите новомесечия и вашите празници: те са бреме за Мене, тежко Ми е да ги нося. И кога простирате ръце, Аз закривам от вас очите Си, и кога умножавате молбите си, Аз не слушам: ръцете ви са с кръв пълни. Умийте се, очистете се; махнете от очите Ми злите си деяния; престанете да правите зло**;..

Как вярната, изпълнена с правосъдие столица стана блудница! В нея правда обитаваше, а сега - убийци. Среброто ти стана на сгурия, виното ти е с вода смесено; **твоите князе са законопрестъпници и съучастници на крадци; те всички обичат подаръци и ламтят за награда**; не закрилят сирак, и тъжба на вдовица не стига до тях...

вие ще бъдете като дъб, чийто лист е опадал, и като

градина, в която няма вода. И силният ще бъде отрепка, а делото му - искра; и ще горят заедно, - и никой не ще угаси...“

(Исая 1: 2-5, 10-16, 21-23, 30, 31)

„**Защото това е народ размирен, деца лъжливи, деца, които не искат да слушат закона Господен, които говорят... на пророците: "не ни пророкувайте правда, говорете ни ласкателно, предсказвайте що е приятно**; слезте от пътя, отбийте се от пътеката; отстранете от очите ни Светия Израилев."

Затова тъй казва Светият Израилев: понеже вие отхвърляте това слово, а се надявате на измама и неправда, и се облягате на това, - то това беззаконие ще бъде за вас като надвиснала да падне пукнатина, която се е показала във висока стена, чието рухване ще настане внезапно, в един миг...“

(Исая 30: 9-13)

„Не си Ми купувал със сребро благовонна тръст, нито си Ме насищал с тлъстина от жертвите си; но с твоите грехове си Ме затруднявал; с твоите беззакония си Ме отегчавал...

Твоят праотец съгреши, и твоите ходатаи отстъпиха от Мене. **Затова предстоятелите на светилището лиших от свещенство, Иакова предадох на заклятие и Израиля - на поругание**.“

(Исая 43: 24, 27-28)

„... Аз ви въведох в земя плодородна, за да се храните от плодовете ѝ и от благата ѝ; а вие влязохте и осквернихте земята Ми, и притежанието Ми направихте гнусота. **Свещениците не казваха: де е Господ? и учителите на закона Ме не познаваха, и пастирите се отметнаха от Мене, и пророците пророчествуваха в името на Ваала и**

ходиха след ония, които не помагат. Затова Аз още ще се съдя с вас, казва Господ, и със синовете на вашите синове ще се съдя. Защото идете на Хитимските острови и разгледайте, и пратете в Кедар и разузнайте усърдно и вижте: бивало ли е там нещо подобно на това? Променил ли е някой народ боговете си, макар те и да не са богове? а Моят народ променяше славата си за онова, което не помага. Чудете се на това, небеса, треперете и се ужасете, казва Господ. Защото две злини извърши Моят народ: Мене, Източника на жива вода, оставиха и си издълбаха пукнати водоеми, които не могат да държат вода...

Ще те накаже нечестието ти, и твоето отстъпничество ще те изобличи; и тъй, познай и размисли, колко лошо и горчиво е туй, дето остави твоя Господ Бог, и не те е страх от Мене, казва Господ, Бог Саваот. Защото отдавна Аз строших ярема ти, разкъсах твоите вериги, и ти казваше: "няма да служа на идоли", а между туй на всеки висок хълм и под всяко клонесто дърво ти блудствува. Аз те посадих като благородна лоза - най-чисто семе; а как се ти превърна у Мене в дива издънка от чужда лоза? Затова, макар и да се умиеш със сапун и да употребиш много луга, - твоето нечестие е отбелязано пред Мене, казва Господ Бог...

Както крадец, кога го хванат, бива посрамен, - тъй се посрами Израилевият дом: те, царете им, князете им, свещениците им и пророците им, - думайки на дървото: "ти си мой баща", и на камъка: "ти ме роди"; защото те обърнаха към Мене гръб, а не лице; а през време на своето нещастие ще говорят: "стани и ни избави!" Де са прочее твоите богове, които си ти направи? Нека те станат, ако могат те спаси през време на твоето нещастие; защото, **колкото градове имаш, толкова и богове имаш, о, Иудо**!..

Напразно поразявах децата ви: те не се вразумиха; **вашият**

меч като изтребящ лъв поядаше пророците ви (и вие се не уплашихте). О, роде! чуйте словото Господне: бях ли Аз пустиня за Израиля? бях ли земя на мрак? А **защо Моят народ казва: ние сами сме си господари, няма вече да дойдем при Тебе**? Забравя ли девица украшението си, и невеста - накита си? а **Моят народ Ме забрави** - има вече безброй дни...

към престъпления нагаждаше твоите пътища. Дори по твоите скутове има кръв от бедните, невинни люде,.. и, при все това, казваш: понеже съм невинна, навярно гневът Му ще се отвърне от мене. - Ето, Аз ще се съдя с тебе, задето казваш: "не съгреших"...

защото отхвърли Господ твоите надежди и не ще имаш с тях сполука.“

(Иеремия 2: 7-13, 19-22, 26-28, 30-37)

Св. пророк Варух.
Икона от Русия.
Ферапонтово. 1502 г.

„**М**ного пъти пророците предупреждавали своя народ за пленяването и предаването му ръцете на халдеите, но юдеите не ги слушали, а се ожесточили, преследвали ги и ги хвърлили в тъмница. Едва след превземането на Йерусалим те били освободени от халдеите (Иер. гл. 36-38). Заедно с учителя си свети Варух горко оплаквал разрушението на Йерусалим от Навуходоносор. След мъченическата кончина на пророк Йеремия, убит от юдеите с камъни, пророк Варух живял не дълго и умрял в VI век пр. Христа в Египет.“

11.10 по светския, †28 септември по православния календар - Св. пророк Варух (600 г. пр.Хр.)

„Пророк Авакум дълбоко скърбял за развратеността на своите съвременници. Не намирайки правда никъде, той изливал скръбта си, викайки към Господа:

- "Докога, Господи, ще викам и Ти не ще чуваш, ще викам към Тебе за насилието, и Ти не ще избавяш? Защо ми даваш да виждам злодейство и да гледам нещастие? Грабеж и насилие са отпреде ми, и въстава вражда, подига се раздор. От това законът изгуби сила, и няма праведен съд: понеже нечестивец надвива праведника, то и съдът бива опак" (Ав. 1:2-4).“

15.12 по еретическия, †2 декември по православния календар - Св. пророк Авакум

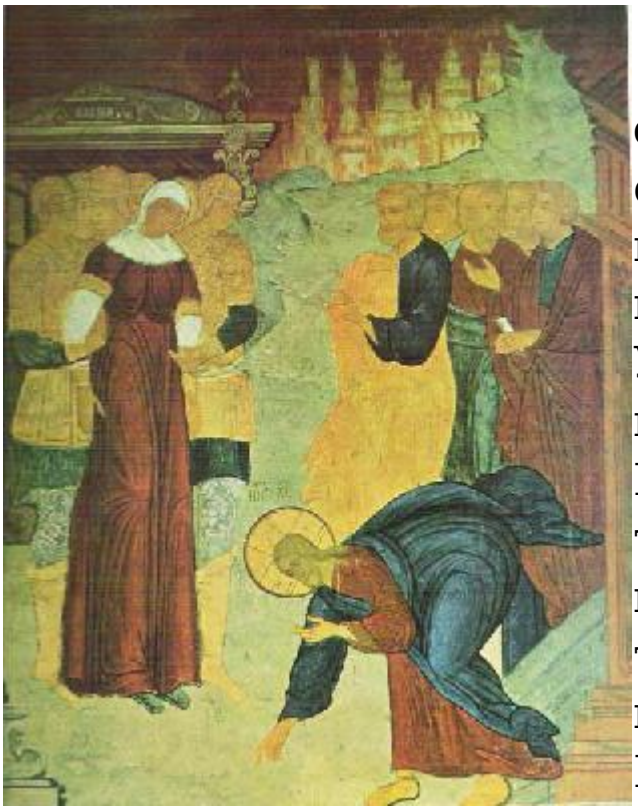

„Тогава книжниците и фарисеите доведоха при Него една жена, уловена в прелюбодейство, и като я поставиха насред, рекоха Му: Учителю, тая жена биде хваната в самото прелюбодейство; а Моисей ни е заповядал в Закона такива с камъни да убиваме; Ти, прочее, какво казваш? Казваха това, за да Го изкушават, та да имат с какво да Го обвиняват. А Иисус се наведе надолу и пишеше с пръст по земята, без да обръща на тях внимание. А като настояваха да Го запитват, Той се поизправи и им рече: който от вас е без грях, нека пръв хвърли камък върху нея. **И пак се наведе надолу и пишеше по земята. А те, като чуха това, и понеже съвестта ги бореше, взеха да се разотиват един след друг, начевайки от по-старите, та до последните**; и остана Иисус сам и

жената, която стоеше насред. Като се поизправи и не видя никого, освен жената, Иисус й рече: жено, де са твоите обвинители? Никой ли те не осъди? Тя отговори: никой, Господи! Иисус й рече: и Аз те не осъждам. Иди си и недей вече греши.“

(Иоан 8:1-11)

Защо изкусителите на Христа фарисеи и книжници се разбягват толкова бързо?

Какво е станало, когато „пак се наведе надолу и пишеше по земята. А те, като чуха това, и понеже СЪВЕСТТА ГИ БОРЕШЕ, взеха да се разотиват един след друг“?

КАКВО СА ВИДЕЛИ НАПИСАНО В КАЛТА ГОРДИТЕ СЪДНИЦИ НА ГОСПОДА?

Ето какво казва Преданието на Църквата ОТНОСНО СЪЩНОСТТА НА РАЗВРАТИТЕЛИТЕ НА ЕВРЕЙСКИЯ НАРОД И В ПОСЛЕДСТВИЕ НА ЦЯЛАТА ЗЕМЯ:

Какво писал Господ в прахта? Евангелистът премълчал това и не го записал. Това било прекалено отвратително и гнусно, за да бъде записано в Книгата на Радостта. Но останало то в Преданието, и било страшно. Господ написал нещо неочаквано и поразително за старейшините, обвинителите на жената-грешница. **С пръст по земята откривал Той техните тайни беззакония. Защото тези ловци на чужди грехове били искусни в скриването на собствените. Но напразно е да скриваш каквото и да било от очите на Всевиждащия.**

М(ешулам) похитил църковните драгоценности – написал пръста Господен на земята;
А(шер) извършил прелюбодеяние с жената на своя брат;
Ш(алум) се заклел лъжливо;

Е(лед) ударил своя баща;
А(марих) присвоил имуществото на вдовици;
М(еррари) извършил содомски грях;
И(оел) се поклонил на идолите.

И така поред писал върху пръстта страшният пръст на Преведния Съдия. А тези, за които се отнасяло това, наклонени, четели с неизразим ужас. От страх треперели. Не смеели един другиго да се погледнат в очите. Повече и не помислили за жената-грешница. Мислили само за себе си и за своята смърт, която била написана в пръстта.

Нито един език вече не могъл да се обърне, за да произнесе този неприятен и лукав въпрос: "Ти какво казваш?". Господ, не казал нищо. Това, което било така кално, заслужавало единствено да бъде написано на калната земя...

ВМЕСТО ОБАЧЕ ДА СЕ ВРАЗУМЯТ, ЗАТЪНАЛИТЕ В ГРЕХОВНОСТ ИУДЕЙСКИ ПЪРВЕНЦИ ОТНОВО НАПАДАТ МЕСИЯТА. ЕТО КАКВО СЛЕДВА ВЕДНАГА СЛЕД ТОВА:

„Иисус им отговори: истина, истина ви казвам: всякой, който прави грях, роб е на греха. А робът не пребъдва вечно вкъщи; синът пребъдва вечно. И тъй, ако Синът ви освободи, ще бъдете наистина свободни. **Зная, че сте семе Авраамово; но търсите да Ме убиете, защото словото Ми се не побира във вас**. Аз говоря това, що съм видял у Моя Отец; а вие вършите онова, що сте видели у вашия отец. Отговориха Му и рекоха: наш отец е Авраам. Иисус им рече: да бяхте чеда на Авраама, щяхте да вършите делата Авраамови. А **сега искате да убиете Мене, Човека, Който ви каза истината, що чух от Бога**. Авраам това не е правил. Вие вършите делата на баща си. На това Му рекоха: ние от блудство не сме родени; едного Отца имаме, Бога. Иисус им рече: да беше Бог ваш

Отец, щяхте да Ме обичате, понеже Аз съм излязъл и дохождам от Бога; защото Аз не съм дошъл от Себе Си, а Той Ме прати. Защо не разбирате речта Ми? Защото не можете да слушате словото Ми.

Ваш баща е дяволът; и вие искате да изпълнявате похотите на баща си. Той си беше открай човекоубиец и не устоя в истината, понеже в него няма истина. Кога говори лъжа, своето говори, защото е лъжец и баща на лъжата.

А понеже Аз говоря истината, не Ми вярвате.

Кой от вас ще Ме укори за грях? Ако пък говоря истина, защо Ми не вярвате?

Който е от Бога, той слуша Божиите думи. Вие затова не слушате, защото не сте от Бога.

На това иудеите Му отговориха и рекоха: не казваме ли ние право, че Ти си самарянин, и в Тебе има бяс? Иисус отговори: в Мене бяс няма; но почитам Отца Си, а вие Ме безчестите. Ала Аз не търся Моята слава: има Друг, Който я търси и съди. Истина, истина ви казвам: който спази словото Ми, няма да види смърт вовеки. Тогава иудеите Му рекоха: сега разбрахме, че в Тебе има бяс: Авраам умря, пророците също, а Ти казваш: който спази словото Ми, няма да вкуси смърт вовеки. Нима Ти си по-голям от отца ни Авраама, който умря? И пророците умряха; на какъв се правиш Ти? Иисус отговори: ако Аз се славя Сам, славата Ми е нищо. Моят Отец е, Който Ме прославя и за Когото вие казвате, че е ваш Бог, но Го не познахте, пък Аз Го зная. И ако кажа, че Го не познавам, ще бъда като вас лъжец. Но Аз Го зная и пазя словото Му. Авраам, вашият баща, би се зарадвал да види Моя ден, и видя, и се възрадва. На това иудеите Му рекоха: нямаш още петдесет години - и си видял Авраама? Иисус им рече: истина, истина

ви казвам: преди Авраам да е бил, Аз съм. **Тогава взеха камъни, за да хвърлят върху Му; но Иисус се скри и излезе от храма, като мина презсред тях, и така си отиде.**“

(Иоан 8:34-59)

„И пратилият Ме Отец Сам засвидетелствува за Мене. А вие ни гласа Му някога сте чули, ни вида Му сте видели; и словото Му не пребъдва у вас, понеже вие не вярвате Ономува, Когото е Той пратил. Изследвайте Писанията, защото вие мислите чрез тях да имате живот вечен. И те са, които свидетелствуват за Мене. Но не искате да дойдете при Мене, за да имате живот. От човеци слава не приемам, но разбрах ви, че нямате в себе си любов Божия. **Аз дойдох в името на Моя Отец, и Ме не приемате; но, ако друг дойде в свое име, него ще приемете. Как можете вие да повярвате, когато един от другиго приемате слава, а славата, която е от Единаго Бога, не търсите**? Не мислете, че Аз ще ви обвинявам пред Отца: има против вас обвинител, - Моисей, на когото се вие уповавате. Защото, ако да бяхте вярвали на Моисея, щяхте да повярвате и на Мене, понеже той за Мене писа. Ако пък на неговите писания не вярвате, как ще повярвате на Моите думи?“

(Иоан 5:37-47)

„После това Иисус ходеше по Галилея, защото по Иудея **не искаше да ходи, понеже иудеите търсеха да Го убият…**

Иисус им рече: Моето време още не е дошло, а за вас времето винаги е сгодно. Светът вас не може да мрази, а Мене мрази, защото Аз свидетелствувам за него, че делата му са лоши…

А иудеите Го дириха на празника и казваха: де е Онзи? И

имаше голям ропот у народа за Него: едни казваха, че Той е добър; други пък казваха: не, но заблуждава народа. Но никой не говореше за Него открито, поради страх от иудеите. Когато пък празникът се беше вече преполовил, възлезе Иисус в храма и поучаваше. И чудеха се иудеите, казвайки: как Тоя знае книга, когато не се е учил? Иисус им отговори и рече: ученията Ми не е Мое, а на Оногова, Който Ме е пратил; който иска да върши волята Му, ще разбере, дали ученията Ми е от Бога, или Аз от Себе Си говоря. Който говори от себе си, търси своята си слава; а който търси славата на Оногова, Който Го е пратил, Той е истинен, и в Него няма неправда. Не даде ли ви Моисей Закона? Но никой от вас не изпълнява Закона. Защо искате да Ме убиете? Народът отговори и рече: бяс Те е хванал. Кой иска да Те убие? Отговори Иисус и им рече: едно дело извърших, и всички се чудите. Моисей ви даде обрязанието (макар то да не е от Моисея, а от отците), и вие в съботен ден обрязвате човека. Ако в събота човек приема обрязание, за да не бъде нарушен Моисеевият закон, - на Мене ли се гневите, задето цял човек здрав направих в събота? Не съдете по външност, а съдете с праведен съд…

Тогава някои иерусалимци думаха: не е ли Тоя, Когото търсят да убият?…

Искаха, прочее, да Го хванат, ала никой не тури на Него ръка, защото часът Му още не бе дошъл…

Чуха фарисеите, че народът мълви това за Него; и пратиха фарисеите и първосвещениците слуги да Го хванат…

А някои от тях искаха да Го хванат, ала никой не тури върху Му ръка. Тогава слугите се върнаха при първосвещениците и фарисеите, а те им рекоха: защо Го не доведохте? Слугите отговориха: никога човек не е говорил тъй, както Тоя Човек. Фарисеите им отговориха: да не сте се и вие прелъстили? Повярвал ли е в Него някой от началниците или от фарисеите?

Но тоя народ, който не знае Закона, е проклет. Никодим, който бе ходил нощя при Него и беше един от тях, казва им: осъжда ли нашият Закон човека, ако първом го не чуят и узнаят, какво върши?

Те му отговориха и рекоха: да не си и ти от Галилея?..“

(Иоан 7:1,6,7, 11-25, 30, 32, 44-52)

„Това като каза, плюна на земята, направи калчица от плюнката и намаза с нея очите на слепия, и му рече: иди се умий в къпалнята Силоам (което значи: пратен). Той отиде, уми се и се върна прогледал...

Но иудеите не повярваха за него, че е бил сляп и прогледал, докато не повикаха родителите на самия прогледал и ги попитаха, думайки: този ли е вашият син, за когото вие казвате, че се родил сляп? А как сега вижда? Родителите му отговориха и им рекоха: знаем, че този е нашият син и че се роди сляп; а как сега вижда, не знаем, или кой му е отворил очите, ние не знаем. Той сам е пълнолетен; него попитайте; нека сам говори за себе си. **Това казаха родителите му, понеже се бояха от иудеите; защото иудеите се бяха вече сдумали да отлъчат от синагогата оногова, който Го признае за Христа.** Затова и родителите му казаха: той е пълнолетен; него попитайте. Тогава повикаха повторно човека, който преди беше сляп, и му казаха: въздай Богу слава; ние знаем, че Тоя Човек е грешник. Той отговори и рече: дали е грешник, не зная; едно зная, че бях сляп, а сега виждам. Пак го попитаха: какво ти направи? Как ти отвори очите? Отговори им: казах ви вече, и не чухте; какво пак искате да чуете? да не би и вие да искате да Му станете ученици? А те го изхокаха и рекоха: ти си Негов ученик; а ние сме Моисееви ученици. Ние знаем, че на Моисея е говорил Бог; а Тогова не знаем откъде е. **Отговори човекът и им рече: това е и чудното, че вие**

не знаете, откъде е, а ми отвори очите. Ние пък знаем, че Бог не слуша грешници; но, който почита Бога и върши волята Му, това слуша. Открай век не се е чуло, някой да е отворил очи на слепороден. Ако Той не беше от Бога, не можеше да направи нищо. Отговориха му и рекоха: ти цял в грехове си роден, и ти ли нас учиш? И го изпъдиха вън…

А Иисус рече: за съд дойдох Аз на тоя свят, за да виждат невиждащите, а виждащите да станат слепи. Чуха това някои от фарисеите, които бяха с Него, и Му рекоха: нима и ние сме слепи? Иисус им рече: да бяхте били слепи, не щяхте да имате грях; но сега казвате, че виждате, затова грехът ви остава.“

(Иоан 9:6,7, 18-34, 39-41)

„Поради тия думи пак произлезе разпра между иудеите. И мнозина от тях казваха: бяс има и не е в Себе Си; защо Го слушате? Други казваха: това не са думи на бесен: може ли бяс да отваря очи на слепи? И настана тогава в Иерусалим празник Обновение, и зима беше. И ходеше Иисус в храма, в притвора Соломонов. Тогава иудеите Го заобиколиха и Му казваха: докога ще измъчваш душите ни? Ако си Ти Христос, кажи ни открито. Иисус им отговори: казах ви, ала не вярвате; делата, които Аз върша в името на Моя Отец, те свидетелствуват за Мене. Но вие не вярвате, понеже не сте от Моите овци, както ви рекох. Моите овци слушат гласа Ми, и Аз ги познавам, и те вървят подире Ми, и Аз им давам живот вечен; и те няма да погинат вовеки; и никой не ще ги грабне от ръката Ми. Моят Отец, Който Ми ги даде, е по-голям от всички; и никой не може ги грабна от ръката на Отца Ми. Аз и Отец едно сме. Тогава иудеите пак грабнаха камъни, за да Го убият. **Иисус им отговори: много добри дела ви показах от Моя Отец; за кое от тия дела с камъни Ме**

замеряте? Иудеите Му отговориха и рекоха: не за добро дело с камъни Те замеряме, а за богохулство и за това, дето Ти, бидейки човек, правиш се Бог. Иисус им отговори: не е ли писано в Закона ви: "Аз рекох: богове сте"? Ако Той нарече богове ония, към които бе отправено словото Божие (и не може да се наруши Писанието), на Тогова ли, Когото Отец освети и прати в света, вие казвате: богохулствуваш, защото рекох: Аз съм Син Божий? Ако не върша делата на Моя Отец, не Ми вярвайте; ако пък върша, макар на Мене и да не вярвате, на делата повярвайте, за да разберете и повярвате, че Отец е в Мене, и Аз съм в Него. Тогава пак искаха да Го хванат; но Той се измъкна из ръцете им“

(Иоан 10:19-39)

„Иисус казва: дигнете камъка. Сестрата на умрелия, Марта, Му казва: Господи, мирише вече; защото е от четири дена. Иисус й дума: не казах ли ти, че, ако повярваш, ще видиш славата Божия? Тогава дигнаха камъка от пещерата, дето лежеше умрелият. А Иисус дигна очи нагоре и рече: Отче, благодаря Ти, че Ме послуша. Аз и знаех, че Ти винаги Ме слушаш; но това казах за народа, който стои наоколо, за да повярват, че Ти си Ме пратил. **Като каза това, извика с висок глас: Лазаре, излез вън! И излезе умрелият с повити ръце и нозе в погребални повивки, а лицето му забрадено с кърпа. Иисус им казва: разповийте го и оставете го да ходи.** Тогава мнозина от иудеите, които бяха дошли при Мария и видяха, що стори Иисус, повярваха в Него. А някои от тях отидоха при фарисеите и им разправиха, що стори Иисус. Тогава първосвещениците и фарисеите се събраха на съвет и казваха: какво да правим? Тоя Човек върши много чудеса. Ако Го оставим тъй, всички ще повярват в Него, - и ще дойдат римляни, та ще ни разорят и страната и народа. Един пък от тях, на име Каиафа, който нея година беше първосвещеник, им рече: **вие нищо не знаете, нито**

помисляте, че за нас е по-добре един човек да умре за народа, отколкото цял народ да погине. И това не от себе си каза, но като беше нея година първосвещеник, предсказа, че Иисус ще умре за народа, и не само за народа, но за да събере наедно и разпилените чеда Божии. **От тоя ден, прочее, се сговориха да Го убият. Поради това Иисус вече не ходеше явно между иудеите**, а оттам отиде в една местност, близо до пустинята, в града, наричан Ефраим, и там стоеше с учениците Си. Наближаваше Пасха иудейска, и мнозина от цялата страна отидоха в Иерусалим пред Пасха, за да се очистят. Тогава дириха Иисуса и, стоейки в храма, думаха си един другиму: как ви се струва? Дали не ще дойде на празника? А първосвещениците и фарисеите бяха дали заповед, ако някой узнае де е, да обади, за да Го уловят.“

(Иоан 11:39-57)

„**първосвещениците се сговориха да убият и Лазаря, защото поради него мнозина иудеи ги напускаха и вярваха в Иисуса**...

Ако и да бе направил Той толкова чудеса пред тях, те пак не вярваха в Него, за да се сбъдне казаното от пророк Исаия слово: "Господи, кой повярва на това, що е чул от нас? И кому се откри мишцата Господня?" Те затова не можаха да вярват, защото Исаия още е рекъл: "**Тези люде ослепиха очите си и вкамениха сърцата си, та с очи да не видят и със сърце да не разумеят и да се не обърнат, за да ги изцеря**". Това каза Исаия, когато бе видял славата Му и бе говорил за Него. Обаче и мнозина началници повярваха в Него; но поради фарисеите не изповядваха, за да не бъдат отлъчени от синагогата; защото бяха обикнали повече човешката слава, отколкото Божията слава. А Иисус издигна глас и рече: който вярва в Мене, не в Мене вярва, а в Оногова, Който Ме е пратил; и който вижда Мене, вижда Оногова, Който Ме е

пратил. Аз светлина дойдох в света, щото всякой вярващ в Мене да не остане в тъмнината. И ако някой чуе думите Ми, и не повярва, Аз няма да го съдя, защото не дойдох да съдя света, а да спася света. Който отхвърля Мене и не приема думите Ми, има кой да го съди: словото, що казах, то ще го съди в последния ден.“

(Иоан 12:10-11, 37-48)

„Ако светът ви мрази, знайте, че Мене преди вас е намразил. Да бяхте от света, светът щеше да люби своето; а понеже не сте от света, но Аз ви избрах от света, затова светът ви мрази. Помнете словото, що ви казах Аз: няма слуга по-голям от господаря си. Ако Мене гониха, и вас ще гонят; ако Моето слово спазиха, и вашето ще спазят. Но всичко това ще ви сторят заради Моето име, защото не знаят Оногова, Който Ме е пратил. **Ако не бях дошъл и не бях им говорил, грях не щяха да имат; а сега нямат извинение за греха си. Който Мене мрази, мрази и Отца Ми. Ако не бях сторил между тях делата, които никой друг не е сторил, грях не щяха да имат; а сега и видяха, и намразиха, и Мене, и Отца Ми.** Но това стана, за да се сбъдне словото, писано в Закона им, че Ме намразиха без вина. А кога дойде Утешителят, Когото Аз ще ви пратя от Отца, Духът на истината, Който изхожда от Отца, Той ще свидетелствува за Мене; а и вие ще свидетелствувате, понеже отначало сте с Мене.“

(Иоан 15:18-27)

„Това ви казах, за да се не съблазните. **Ще ви изгонят от синагогите; настъпва дори време, когато всякой, който ви убие, ще мисли, че принася Богу служба**. И тъй ще постъпят с вас, защото не познаха нито Отца, нито Мене.“

(Иоан 16:1-3)

„А на първосвещениците и началниците на храма и на стареите, които бяха надошли против Него, Иисус рече: като на разбойник сте излезли с ножове и колове, за да Ме хванете! **Всеки ден бивах с вас в храма, и не дигнахте ръка срещу Мене, но сега е ваше времето и властта на мрака**. Като Го хванаха, поведоха и заведоха Го в дома на първосвещеника...

Човеците, които държаха Иисуса, ругаеха Го и Го биеха; и като Го забулиха, удряха Го по лицето и Го питаха: проречи, кой Те удари? И много други хули казваха против Него. А щом се съмна, събраха се стареите народни, първосвещениците и книжниците, и Го въведоха в синедриона си; и казваха: ако си Ти Христос, кажи ни! Той им отговори: ако ви кажа, няма да повярвате; ако ви пък и попитам, няма да Ми отговорите, нито да Ме пуснете; отсега Син Човеческий ще седне отдясно на Божията сила. И всички рекоха: и тъй, Ти ли си Син Божий? Той им отговори: вие казвате, че съм Аз. А те рекоха: какво свидетелство ни трябва още? ние сами чухме от устата Му.

И дигна се цялото множество, и Го поведоха към Пилата, и почнаха да Го обвиняват, говорейки: намерихме Тогова, че развратява народа ни и забранява да се дава кесарю данък, като казва за Себе Си, че бил Христос Цар. А Пилат Го попита и каза: Ти ли си Царят на иудеите? А Той отговори и му рече: ти казваш. Пилат рече на първосвещениците и на народа: аз не намирам никаква вина у Тогова Човека. Но те настояваха да казват, че Той бунтува народа, като поучава по цяла Иудея, начевайки от Галилея дотук.“

(Лука 22:52-54, 63-71, 23:1-5)

„Тогава излезе Пилат при тях и рече: в какво обвинявате Тоя Човек? Отговориха му и рекоха: ако Той не беше злодеец, не щяхме да ти Го предадем. Пилат им рече: вземете Го вие и Го съдете по вашия закон. Иудеите му рекоха: нам не е позволено

да убием никого;..

Пилат Му рече: що е истина? И като каза това, пак излезе при иудеите и им рече: аз не намирам никаква вина у Него. Но у вас има обичай, да ви пускам едного за Пасха; желаете ли да ви пусна Царя Иудейски? Тогава пак закрещяха всички, казвайки: не Него, а Вара'ва. Вара'ва пък беше разбойник...“

(Иоан 18:29-31, 38-40)

„Тогава Иисус излезе вън с трънения венец и в багреница. И рече им Пилат: ето Човекът! А когато първосвещениците и слугите Го видяха, завикаха и казваха: разпни, разпни Го! Пилат им казва: вие Го вземете и разпнете, защото аз не намирам у Него вина. Иудеите му отговориха: ние имаме закон, и по нашия закон Той трябва да умре, защото Себе Си направи Син Божий...

Пилат Му казва: на мене ли не отговаряш? Не знаеш ли, че имам власт да Те разпна, и власт имам да Те пусна? Иисус отговори: ти не щеше да имаш над Мене никаква власт, ако ти не бе дадено свише; затова по-голям грях има оня, който Ме предаде на тебе. От това време Пилат търсеше случай да Го пусне. Иудеите обаче викаха и казваха: ако пуснеш Тогова, не си приятел на кесаря. Всякой, който прави себе си цар, е противник на кесаря...

Тогава беше петък пред Пасха, около шестия час. И рече Пилат на иудеите: ето вашия Цар! Ала те завикаха: премахни Го, премахни, разпни Го! Пилат им казва: вашия Цар ли да разпна? Първосвещениците отговориха: ние нямаме друг цар, освен кесаря. И тогава им Го предаде, за да бъде разпнат. И взеха Иисуса и Го поведоха. И носейки кръста Си, Той излезе на мястото, наречено Лобно, по еврейски Голгота; там Го разпнаха, и с Него други двама, от едната и от другата страна, а посред - Иисуса...

(Иоан 19:5-7, 10-18)

„Вие, братя, **станахте подражатели на Божиите в Христа Иисуса църкви, що са в Иудея, понеже и вие същото претърпяхте от своите едноплеменници, каквото и те от иудеите, които убиха и Господа Иисуса, и Неговите пророци, и нас изгониха, и Богу не угаждат, и на всички човеци се противят, които ни пречат да говорим на езичниците да се спасят, и с това винаги допълнят греховете си; но постигна ги гневът докрай**.“

(1 Солун. 2:14-16)

„Не искам, братя, да не знаете, че бащите ни всички под облака бяха и всички през морето минаха;..

Но към повечето от тях Бог не благоизволи, защото бидоха изповалени в пустинята. А това бидоха образи за нас, за **да не бъдем похотливи на зло, както и те бяха похотливи. Не бивайте нито идолослужители**, както някои от тях, за които е писано: "народът седна да яде и да пие, па стана да играе". Нито да блудствуваме, както някои от тях блудствуваха, и в един ден погинаха двайсет и три хиляди. Нито да изкушаваме Христа, както някои от тях изкусиха, и погинаха от змии. Нито роптайте, както роптаеха някои от тях, и погинаха от изтребителя. Всички тия неща им се случваха, за да служат за образи, а бяха написани за поука нам, до които стигнаха краищата на вековете. Затова, който мисли, че стои, нека гледа да не падне.“

(1 Коринт. 10:1, 5-12)

Свети първомъченик архидякон Стефан. Икона от Византия. XIII век. Манастира ''св. Екатерина'' на Синай - Египет

„**В**прочем с пълно основание може да се каже, че свети Стефан, подобно на старшите апостоли, е възлагал ръце върху болни и те ставали здрави. Освен това той бил мъж силен словом и делом, верните утвърждавал във вярата, а **неверните иудеи изобличавал, доказвайки им от Закона и Пророците, че те несправедливо, поради завист, са убили Сина Божий, Месията, очакван от толкова векове**. И когато веднъж между иудеите и фарисеите, и садукеите, и гръцките евреи се разгорял спор за нашия Господ Иисус Христос, и едни казвали, че Той е пророк, други - че е измамник, а трети - че Той е Син Божий, свети Стефан, като се качил нависоко, започнал да благовести на всички за Христа Господа, като казал:

- Мъже братя! Защо се засилва раздразнението между вас и целият Иерусалим се разделя на партии? Блажен е този от вас, който е повярвал в нашия Господ Иисус Христос, защото Той, за да ни освободи от греховете ни, слезе от небесата и се роди от Пресвета и Пречиста Дева, избрана преди създаването на света. Той прие върху Себе Си и понесе нашите немощи и недъзи, на слепите даруваше зрение, прокажените очистваше, бесовете изгонваше.

А те, като чули думите му, започнали да спорят с него, опитвайки се да го опровергаят, и хулели проповядвания от него Господ, както е написано за това в книгата “Деяния на светите Апостоли”:

“Като станаха някои от синагогата, тъй наречена синагога на либертинци, и от тая на киринейци, александрийци и на тия, що бяха от Киликия и Асия, влязоха в препирня със Стефана”…

А те, **нямайки сили да кажат нещо против проповядваната от Стефан истина, по-светла от**

слънцето, пламнали от гняв срещу него и пълни със завист, подучили някои от съмишлениците си, привикнали да говорят лъжи, да обявят в главната еврейска архисинагога, че уж са чули как Стефан изрича хулни думи против Моисей и против Бога...

Светецът, като отворил устата си, произнесъл дълга реч. Той започнал от Авраам, който първи получил обещание за идването на Месия, и след това разказал цялата история до Моисей, споменавайки за него с пълно благоговение и уважение, и с това ясно показал и възразил на лъжесвидетелите, че съвсем не е хулител нито на Моисей, нито на Божия Закон, даден чрез Моисей, и **още по-ясно доказал, че именно техните бащи са били хулители.**

- "Нашите бащи не искаха да (му) се покорят - казал той, - а го отблъснаха и се обърнаха със сърцата си към Египет"...

Накрая, като се изпълнил с божествена ревност, както някога Илия, свети Стефан се обърнал с изобличителна реч към цялото събрание:

- "Твърдоглавци и необрязани по сърце и уши! Вие всякога се противите на Светия Дух, както бащите ви, тъй и вие. Кого от пророците не гониха бащите ви? Те убиха ония, които предизвестиха идването на Праведника (обещания Месия), Чиито предатели и убийци станахте вие сега.

Тези думи на светеца възбудили неизразима ярост в първосвещеника и книжниците и всички те, като чували това, сърцата им се късали от яд и скърцали със зъби срещу него...

Но Стефан не обръщал внимание на гнева им, защото бил изпълнен със Светия Дух, Който го правел мъжествен и

боговдъхновен. Като погледнал към небето, той видял славата Божия. Досега бил проникнат само от желанието да я види и с пълна вяра твърдо се надявал да постигне това, а сега, още преди кончината си, започнал да я съзерцава и бидейки близко до смъртта, я посрещнал като начало на блаженството. Той видял и Самия Иисус Христос, своя Владика и Господ, стоящ на небето и като че ли очакващ идването му при Себе Си, когато, накрая, като се освободи от тялото, по-скоро ще дойде при Него и там, където е Той, там ще бъде и Неговият служител.

И той обявил пред всички това, което видял, като възкликнал със силен глас:

- “Ето, виждам небесата отворени и Сина Човечески да стои отдясно на Бога”.

Той не скрил това видение, както обикновено правели светите мъже, които поради смирението си не разкривали явленията, изпращани им от Бога, а обявил пред всички преславното откровение, **за да могат верните да се утвърдят във вярата, а неверните да бъдат посрамени…**

завистливите иудеи, привикнали да убиват пророците и въстанали срещу Самия Господ, Изпълнителя на Закона и Пророците, не изтърпели думите на истината, бидейки сами лъжливи и не пожелали да чуят откровението на свети Стефан, но закрещели с висок глас, започнали да запушват ушите си и като се нахвърлили единодушно върху него, сложили убийствените си ръце върху му, извели го вън от града, както преди това извели Господа Иисуса, благоволил да пострада извън стените на града, и хвърляли камъни по благия и верен раб Господен…

В същото време, докато убивали свети Стефан в

Иосафатовата долина (която лежи между Иерусалим и Елеон, при потока Кедрон, който има множество камъни по бреговете си), в далечината, на едно възвишение, гледайки от планината, Пречистата Дева стояла със свети Иоан Богослов и прилежно се молела за Стефан на Господа и Своя Син да го укрепи в търпението и да приеме душата му в ръцете Си.“

09.01 по еретическия, † 27 декември по православния календар - Св. първомъченик и архидякон Стефан

„**Н**е всички, които са от Израиля, са израилтяни, нито са всички чеда на Авраама, затова че са негово семе;.. Сиреч, **не чедата на плътта са чеда Божии, а чедата на обещанието, те се признават за потомство**...

както и в Осия казва: "ще нарека Мой народ оня, който не беше Мой народ, и възлюбена - невъзлюбената"...

А Исаия се провиква за Израиля: "ако броят на синовете Израилеви бъде колкото морския пясък, остатъкът само ще се спаси;..

И, както предрече Исаия, "ако Господ Саваот не бе ни оставил семе, щяхме да станем като Содом и щяхме да заприличаме на Гомора". Какво, прочее, ще кажем? **Езичниците, които не търсеха оправдание, получиха**

оправдание, и то оправдание чрез вярата. А Израил, който търсеше закона на правдата, не достигна до закона на правдата. Защо? Затова че търсеха не от вярата, а като че от делата на закона. Защото се препънаха о Камъка на препъване, както е писано: "ето, полагам в Сион Камък на препъване и Камък на съблазън; и всеки, който вярва в Него, няма да се посрами".“

(Рим. 9: 6,7,25,27,29-33)

„Братя, желанието на моето сърце и молитвата ми към Бога за израилтяните е да бъдат спасени. Свидетелствувам им, че **те имат ревност за Бога, ала не по разум. Защото, без да разбират Божията правда и търсейки да изтъкнат своята правда, те се не покориха на Божията правда, понеже завършък на закона е Христос**, за да бъде оправдан всеки вярващ...

защото, ако с устата си изповядваш Господа Иисуса, и със сърцето си повярваш, че Бог Го възкреси от мъртвите, ще се спасиш, понеже със сърце се вярва за оправдаване, а с уста се изповядва за спасение. Пък и Писанието казва: "всеки, който вярва в Него, няма да се посрами". **Няма разлика между иудеин и елин, защото един и същ е Господ на всички, богат за всички, които Го призовават. Защото всякой, който призове името Господне, ще се спаси. Но как ще призоват Оногова, в Когото не са повярвали? Как пък ще повярват в Оногова, за Когото не са чули?** А как ще чуят без проповедник?..

Ала не всички послушаха благовестието. Защото Исаия казва: "Господи, кой повярва на това, що е чул от нас?"...

Пак казвам: нима Израил не разбра? Пръв Моисей казва: "Аз ще възбудя у вас ревност чрез тия, които са не народ, ще ви

раздразня чрез неразбран народ". А Исаия смело казва: "намериха Ме ония, които не Ме търсеха, открих се на ония, които не питаха за Мене". **За Израиля пък казва: "весден простирах ръцете Си към народ непослушен и упорит".**

(Рим. 10: 1-4, 9-14, 16, 19-21)

„И тъй, казвам: нима Бог отхвърли Своя народ? Съвсем не. Защото и аз съм израилтянин, от семе Авраамово, от коляно Вениаминово. Бог не отхвърли Своя народ, който бе предузнал. Или не знаете, какво казва Писанието за Илия, как той се оплаква Богу от Израиля, думайки: "Господи, избиха Ти пророците и разкопаха Ти жертвениците; аз останах сам, и искат да ми вземат душата". А какво му казва Божият отговор? "Оставих Си седем хиляди мъже, които не приклониха колене пред Ваала". **Тъй, прочее, и в сегашно време, по избор на благодатта, запази се остатък...**

... Израил не получи онова, що търсеше; избраните пък получиха, а **другите се ожесточиха, както е писано: "Бог им даде дух на безчувствие, очи - да не виждат и уши - да не чуват, дори до днешен ден"**. И Давид казва: "трапезата им да бъде тям примка, клопка, препънка и отплата; да потъмнеят очите им, за да не виждат, и гръбнака им превий завинаги". Прочее, казвам: нима се препънаха, за да паднат безвъзвратно? Съвсем не. Но чрез тяхното падане дойде спасението за езичниците, за да се възбуди в тях ревност. Ако пък падането им е богатство за света, и лишението им е богатство за езичниците, то колко повече ще бъде обръщането на всички тях! На вас, езичниците, казвам: доколкото съм апостол на езичниците, аз прославям службата си, та дано някак възбудя ревност у сродниците си по плът и спася някои от тях. Защото, ако тяхното отхвърляне е помирение за света, то какво ще бъде приемането им, ако не възкресение от мъртви?

(Рим. 11: 1-6, 7-15)

"... **О**тначало той проповядвал в Галилея. Веднъж тук го срещнала една жена, която носела на ръце умрялото си дете и неутешимо ридаела. Като я видял, Христовият апостол я съжалил, прострял ръка над детето и казал:

- Стани! Така ти повелява Христос, Когото проповядвам.

И младенецът веднага оживял. Щом видяла детето живо и здраво, майката с радост паднала в нозете на апостола, въздала му благодарение за възкресението на сина си и го помолила за кръщение, защото повярвала в проповядвания от него Христос Господ. Апостолът кръстил майката и сина и се отправил в езическите страни. Той проповядвал Евангелието в Гърция, вършел много чудеса с Христовата сила, изцелявал болести и възкресил един мъртвец. Това чудо изумило живеещите там иудеи и те пратили известие до архиереите и князете иудейски в Иерусалим, че при тях дошъл някакъв неизвестен човек на име Филип, който проповядва името Иисусово и с него прогонва бесовете, изцелява всякакви болести, дори е възкресил един умрял и мнозина вече са повярвали в Христа. Скоро от Иерусалим в Гърция пристигнал един архиерей с книжници, озлобен и гневен на Филип. Той облякъл архиерейските си одежди, високомерно и гордо седнал на съдийското място в присъствието на много хора - както иудеи, така и езичници. Довели апостол Филип и го изправили пред събранието. Архиереят го погледнал горделиво и с гняв заговорил:

- Не ти ли стигат Иудея, Галилея и Самария, за да прелъстяваш простите и неуки хора? Но ти дойде и тук, при мъдрите елини, за да разпространяваш съблазънта, която си научил от Иисус, противника на Моисеевия закон, заради което Той бе осъден, разпнат на кръста и умря с позорна смърт

и само заради празника на Пасха бе погребан, а вие, учениците Му, Го откраднахте тайно и за прелъстяване на мнозина разгласявахте навред, че Той Сам е възкръснал от мъртвите.

Когато казал това, тълпата викнала против Филип:

- Какво ще кажеш на това, Филипе?

И настанал голям шум: едни настоявали той веднага да бъде убит, а други - да бъде отведен за наказание в Иерусалим. Тогава светият апостол отворил уста и казал на архиерея:

- Напразно си възлюбил суетата и говориш лъжи. Защо сърцето ти остава като камък и не искаш да изповядаш истината? Нима не положихте вие печат на гроба и не поставихте стража? И когато нашият Господ възкръсна, без да разруши гробния печат, не дадохте ли вие злато на воините, за да излъжат, че докато са спели, учениците на Иисуса са Го откраднали? Как сега не се свениш да изопачаваш истината? Самите печати на гроба ще послужат в деня на съда като ясни изобличители на вашата лъжа, като свидетели на истинското възкресение Христово.

След тия думи архиереят се разгневил още повече и в безумна злоба се нахвърлил върху апостола, като искал сам да го хване и да го убие, но в същата минута ослепял и целият почернял. Присъстващите сметнали това за вълшебство и се нахвърлили върху Филип, искали да го погубят като влъхва, но всички били застигнати от същото наказание, както и архиереят. А земята се разлюляла страшно и всички потреперили от ужас и познали великата Христова сила. Като видял тяхната душевна и телесна слепота, апостол Филип ги съжалил и се обърнал с молитва към Бога, за да ги просвети. И ето, по молитвата на светия свише било пратено изцеление на всички пострадали. Това чудо накарало мнозина да се обърнат

към Христа и да повярват в Него. А архиереят, все още ослепен от злоба, не само не искал и след това да се изправи и да познае истината, но отново започнал да хули нашия Господ Иисус Христос. Тогава го поразило още по-голямо наказание. Внезапно земята разтворила недрата си и го погълнала, както някога Датан и Авирон.

След гибелта на архиерея свети Филип кръстил мнозина и им поставил за епископ един почтен и достоен мъж на име Наркис, а сам отишъл в Партия."

27.11 по еретическия, † 14 ноември по православния календар - Заговезни за Рождественския пост. Св. апостол Филип

„**Исконният враг на християнството - дяволът, не понасяйки църковния мир и разпространяващата се светлина на благочестието, внушил на евреите мисълта да се обърнат към достохвалната Елена, майката на царя**, живееща тогава в отечеството си Витиния.

- **Добре е постъпил царят - казали ѝ те, - че е оставил нечестието и е разрушил идолските храмове; но не е добре, че е повярвал в Иисус и Го почита като Син Божий и истинен Бог, докато Той е бил евреин и вълшебник, прелъстяващ хората с разни привидения, които предизвиквал със Своята вълшебна сила; Него,**

като престъпник, след мъчения, Пилат разпънал на кръст. И така, ти, царице, трябва да изведеш царя от това заблуждение, за да не се прогневи Бог срещу него и да не му се случи някакво нещастие.

Като изслушала това, Елена писмено осведомила своя син Константин. **Той отговорил на майка си също с писмо: иудеите, които са ѝ съобщили това, да дойдат с нея в Рим и да влязат в спор за вярата с християнските епископи; която страна победи, значи тази вяра е правилна**. Когато царицата съобщила за тази заповед на царя, **веднага се събрали множество учени евреи, изучили своя закон, познаващи учението на пророците и гръцката философия, и готови за спор, и заедно с царица Елена се отправили към Рим**. **Сред тях бил един много мъдър равин на име Замврий, който не само изучил в съвършенство елинската философия и еврейските книги, но в същото време бил и голям вълшебник**. На него евреите възлагали цялата си надежда, мислейки, че **ако той не победи християните в словесен спор, ще ги порази със своите вълшебни знамения**.

Когато настъпил денят на спора, царят седнал на престола, придружен от целия си синклит, и пред него застанал свети Силвестър с неголяма група придружаващи го, сред които били и няколко епископи, дошли по това време в Рим. След това влезли и евреите, сто и двадесет души на брой, и веднага започнала беседа, която царица Елена слушала, седнала зад завесата, а царят и синклитът обсъждали това, което се говорело от едната и от другата страна. В началото евреите поискали с тях да влязат в спор дванадесет най-мъдри християни, но свети Силвестър им се възпротивил и казал:

- **Ние възлагаме надеждата си не на множеството хора, а на Бога**, укрепяващ всички, на Когото, призовавайки на

помощ, казваме: “**Стани, Боже, и отсъди Твоето дело**”.

- Това са думи от нашето писание - възразили иудеите, - защото нашият пророк ги е написал; ти трябва да говориш с думи от своите книги, а не от нашите!

На това Силвестър отговорил:

- Наистина, най-напред на вас е било съобщено писанието на Ветхия Завет и проповедите на пророците, но **в същото време те са и наши, защото в тях много се говори за Христа, нашия Господ**. И така, спорът ни трябва да се основава на вашите книги, защото, докато вашите книги са станали и наши, нашите са ви чужди, и вие по-скоро ще повярвате на своите книги, отколкото на нашите. Затова **ние, въз основа на вашите книги, ще ви покажем истината, на която вие се противите**; такава победа ще бъде по-славна и очевидна, когато ние, вземайки оръжието от ръцете на врага, го победим със същото оръжие!

- Тези думи на епископа - забелязал царят - са справедливи, и в това не бива да му се възразява; защото, иудеи, ако християните от вашите книги ви приведат свидетелство за своя Христос Бог, то, разбира се, победата ще бъде за тях, и вие ще бъдете поразени със своите собствени книги.

Целият синклит изразил похвала за това решение на царя.

Тогава евреите започнали да говорят на християните следното:

- Вседържителят наш Бог в книга “Второзаконие” казва: “Вижте сега (вижте), че това съм Аз, Аз съм и няма Бог, освен Мене”. Как тогава вие наричате Бог Иисус, Който бил обикновен човек, и Когото нашите бащи са разпънали? Как вие въвеждате трима богове: Отца, в Когото и ние вярваме, и Иисус, наричайки Го Син Божий, а третия Бог наричате Дух?

Вярвайки така, вие не вървите ли против Създателя на всичко, Бога, учещ, че няма други богове, освен Него?

На това боговдъхновеният Силвестър отговорил:

- Ако вие без всяко предубеждение и раздразнение вникнете с ума си в Писанието, ще се убедите, че ние не въвеждаме нищо ново, когато изповядваме Сина Божий и Светия Дух, защото това не са наши слова, а Божие откровение, съдържащо се в книгите на Божиите пророци. **Преди всичко, пророк и цар Давид, предизвестявайки въставането на вашите отци срещу нашия Спасител, е казал: “Защо се вълнуват народите, и хората замислят суетни неща; събраха се заедно против Господа и Неговия Христос”? И така, тук, наричайки Го Христос и Господ, той посочва не едно лице, а две. А че Христос е Син Божий, за това ни възвестява същият пророк с думите: “Син Мой си Ти, Аз днес Те родих”. Един е родилият, и друг - роденият!**

На това иудеите казали:

- Казвайки, че Бог е родил, ти правиш безстрастния страстен. Как тогава Синът, роден в определено време и имащ временно битие, може да бъде Бог? Защото думата “днес” посочва определено време и не позволява да признаем Сина за вечен Бог.

Свети Силвестър отговорил:

- Ние не казваме, че по отношение на Бога има място страстното раждане; **ние изповядваме, че Божеството е безстрастно, и че раждането на Сина е било такова, каквото бива раждането на словото от мисълта**. Ние не въвеждаме учението за временно раждане на Сина от Отца, но **вярваме в Неговото вечно раждане**, неподлежащо на условието на времето, защото знаем, че Творец на времето е

Синът заедно с Отца и Духа, и Той Сам не е подвластен на времето. **Изразът “Аз днес Те родих” означава не небесното и предвечно Божествено раждане, а земното, което е имало място в определено време и се е извършило в плът**, **приета заради нашето спасение**. Пророкът е знаел, че Христос е предвечен Бог, поради което казва: “Твоят престол, Боже, е вечен”. **Предвъзвестявайки предстоящото във времето въплъщение, той е казал: “Син Мой си Ти, Аз днес Те родих”. И така, с думите: “Син Мой си Ти” Той посочва не Неговото временно, но предвечното Му раждане**; **а с думите: “Аз днес Те родих” означава раждането Му, което се е извършило в определено време**. Казвайки “Аз днес Те родих”, пророкът е показал, че и раждането на Сина, което трябвало да се извърши в определено време, Отец приписва на Самия Себе Си, защото то трябвало да стане по Негова воля. Но вече дори и изразът “днес Те родих” показва вечността на Божието раждане, в която няма действия в миналото и в бъдещето, а само в настоящето. **За Светия Дух същият Давид свидетелства с такива думи: “чрез Словото на Господа са утвърдени небесата, и чрез Духа на устата Му - цялата им сила”. И така, тук той споменава за Три лица: за Бог - Отец и за Сина, Когото нарича Слово заради Неговото небесно и безстрастно раждане, и за Светия Дух. И на друго място той казва: “Светия Твой Дух не отнимай от мене”. И още: “къде да отида от Твоя Дух”? С тези думи пророкът ясно показва, че съществува Дух Светий, Който изпълва всичко. И още казва: “пратиш Духа Си - създават се”. Не е ли казано всичко това от Давид? Но и Боговидецът Моисей в книга “Битие” привежда такива Божии слова: “да сътворим човек по Наш образ, (и) по Наше подобие”. С кого е говорил тогава Бог, ако с Него не е имало друго Лице?** Никой няма да каже, че Бог е казал това на Небесните Сили, защото самите думи: “по Наш образ”

не дават никакво основание да се мисли така; не е един и същ образът и подобието у Бога и Ангелите, както не са еднакви силата и същността им с Бога, но една е Божията същност, и друга - ангелската. И така, трябва да предположим, че е имало Някой Друг в беседата, на Когото Бог е казал думите: “по Наш образ”. Този Друг трябвало да бъде такъв, Който да има една същност с говорещия Бог, напълно тъждествен с Бога по образ и подобие. Кой би могъл да бъде Този, ако не Синът, Който е единосъщен на Отца, равен на Него по слава и власт, бидейки неизменен образ Божий? Тогава **какво ново въвеждаме, когато вярваме и утвърждаваме, че съществуват Отец и Син, и Свети Дух**? И ако на езичниците това изглежда невероятно и неоснователно, то не е чудно, защото те не познават Свещеното Писание. Но **защо не вярвате в това вие, които изучавате словата на светите пророци, от които няма нито един, който да не е пророкувал за нашия Спасител**?

След това свети Силвестър искал по-подробно да говори за Пресвета Троица, но **царят прекъснал речта му и казал на иудеите:**

- Тези слова, които епископът ни предложи от Писанието, така ли се четат, иудеи, и във вашите книги?

Те отговорили:

- Да.

Тогава царят казал:

- И така, в този спор за Пресвета Троица, струва ми се, вие сте победени.

- Не, добри царю - възразили иудеите, - Силвестър с нищо не ни е победил, ако и ние изкажем това, което имаме против него; а ние бихме могли да кажем много, но виждаме, че е

напразно да спорим с такова усърдие за Троицата. Ние сме дошли да говорим не за това, един ли е Бог, или са трима, а за това, че Назарянинът не е Бог. Той не е бил Бог, а човек, роден от хора и живял с грешни хора, ял и пил с митари и както пише за него в Евангелието, той бил изкушаван от дявола, след това предаден от учениците си, хванат, осмян, бит, напоен с жлъчка и оцет, лишен от дрехите си, разделени между войниците по жребий, прикован към кръст, умрял и погребан. Затова, царю, ние говорим против християните, че те въвеждат този нов Бог. И така, ако те могат да кажат нещо за Него и ако имат някакви свидетелства, то нека ни го кажат!

След това започнал да говори свети Силвестър:

- **Не трима Богове признаваме ние, иудеи, както ви се струва, но изповядваме Един Бог, Когото почитаме и на Когото се покланяме, като на Съществуващ в три лица или ипостаси**. Вие би следвало да размислите за справедливостта на думите, които ви приведох от вашите книги, в отговор на първия предложен от вас въпрос, и по повод на тях да влезете в спор, но тъй като вие сега отказвате да говорим за това, ще побеседваме за нашия Господ Иисус Христос, което и вие сами искате. Да започнем със следното. Бог, привел всичко към битие, а когато създал човека и го видял склонен към всяко зло, не презрял погиващото дело на ръцете Си, но благоволил Неговият Син, пребивавайки неразделно с Него (защото Бог е навсякъде), да слезе при нас на земята. И така Той слязъл и като се родил от Дева, станал подзаконен, "за да изкупи ония, които бяха под закона". А **за това, че Той трябвало да се роди от Дева,е предсказал божественият пророк Исаия в думите: "ето, Девицата ще зачене и ще роди Син, и ще Му нарекат името Емануил". Това име, както знаете, показва Божието пришествие при хората и в превод на гръцки означава: с нас е Бог. И така, пророкът много време преди това предсказал, че**

Бог ще се роди от Дева.

Иудеите възразили:

- В нашия еврейски текст книгата на пророк Исаия не съдържа в себе си израза “Дева”, но споменава за “Отроковица” - млада жена; вие сте изопачили писанието, като сте написали в своите книги вместо “Отроковица” думата “Дева”.

Светият епископ Силвесър отговорил:

- Ако във вашите книги е написано не “Девица” а “Отроковица”, то не е ли същото, каквото и девица? Когато пророк Исаия от лицето Божие казал на Ахаз: искай за себе си знамение от Господа, или в дълбините, или във висините, то Ахаз казал: няма да искам и няма да изкушавам Господа. Тогава пророкът казал: “затова Сам Господ ще ви даде знамение”. Какво? **“Ето, Девицата ще зачене”. Ако вие казвате, че пророкът говори не за дева, а за отроковица, и че отроковицата не е дева, то и обещаното от пророка знамение не може да се нарече знамение, защото, ако отроковица, която се е омъжила, роди, тук няма никакво чудо, но нещо съвсем обикновено. Да роди, без да влиза в общение с мъж, е наистина чудо; това е необикновено дело, превишаващо “законите на естеството”. И така, Тази Отроковица, за Която е написано във вашите книги, е била Дева, защото Господ е обещал чрез Нея да даде знамение, и то именно такова знамение, че Тя, без да познава мъж, ще роди свръхестествено Сина**. И ние не сме изопачили Писанието, написвайки вместо отроковица дева, но по-скоро точно сме изразили неговата мисъл, за да може още по-ясно да се види в това пречудното Божествено знамение, превъзхождащо човешкото естество. Кой от хората се е родил без мъжко семе, освен Адам, създаден от земята, и

Ева, сътворена от реброто му? И кога е родила жена, без да влиза в общение с мъж? И така, не би имало никакво знамение, което Бог е обещал да даде - именно ако тази отроковица не бе заченала в утробата си свръх естеството, а съединявайки се с мъж според естеството - и това би било обичайно за човешката природа. А тъй като чиста Дева е заченала без мъж от Светия Дух, то и това трябва да смятаме за ново и преславно Божие знамение, **и сега с нас е Бог, съгласно обещанието, свръх естеството роден от чиста Дева**.

- Но тъй като роденият от Мария е наречен не Емануил, а Иисус - възразили иудеите, - значи той не е онзи, когото Бог е обещал чрез пророка, а друг.

Свети Силвестър отговорил:

- В Свещеното Писание понякога вместо името се посочва дейността на едно или друго лице като например: “наречи му име: магер - шелал - хаш - баз” (грабеж бърза, плячка тича) . Ако в действителност никой не е носил това име, то все пак, тъй като Христос трябвало да победи враговете и да вземе плячката от тях, вместо името Му от пророка са посочени тези Негови дела, които трябвало да извърши. В какъв смисъл същият пророк казва и за Иерусалим: ще се наречеш “град на правда”! Макар и никой да не го е наричал град на правдата, но всички го наричат с обикновеното му име - Иерусалим, тъй като по това време Иерусалим се изправил пред Бога, в пророчеството му било дадено име - град на правдата. В Писанието могат да се срещнат и други места, където вместо името се посочва някакво събитие. **А че Бог е трябвало да пребивава с хората, за това послушай пророкуващия Варух: “Този е нашият Бог, и никой друг не ще се сравни с Него. Той намери всички пътища на премъдростта и я подари на Своя раб Иакова и на Своя възлюбен**

Израиля. След това Той се яви на земята и живя между людете". И за това, че Той е трябвало да бъде изкушаван от дявола, е предсказал Захария: "И ми показа той Иисуса, великия иерей, който стоеше пред Ангела Господен, и сатаната, който стоеше отдясно нему, за да му противодействува. И рече Господ на сатаната: Господ да ти забрани, сатано". И **за залавянето Му било предсказано в Соломоновата книга: "Които умуват криво, думаха в себе си... Да нагласим примки за праведника, защото той ни е в тягост и се противи на делата ни"**. А това, че Той е трябвало да бъде предаден от Своите ученици, е предсказал псалмопевецът: "който е ял хляба ми, дигна против мене пета". И **за лъжесвидетелите е казал: "въстанаха против Мене лъжливи свидетели". И за разпятието Му е казал: "пробиха Ми ръце и нозе. Можеше да се изброят всичките Ми кости". Същият пророк предсказал и за разделянето на Христовите дрехи: "делят помежду си дрехите Ми и за одеждата Ми хвърлят жребие". И за напояването с оцет и жлъчка той казал: "И Ми дадоха за храна жлъчка и в жаждата Ми с оцет Ме напоиха". И по-нататък предвъзвестил за погребението Му: "положиха Ме в рова на преизподнята".** И Иаков, вашият праотец, предвиждайки това духом, е казал: "легна и заспа като лъв и лъвче".

Привеждайки тези и много други свидетелства на светите пророци за Христа Господа, свети Силвестър победил евреите, защото, като Сам Дух Свети говорел чрез устата му, той ясно доказал, че Христос е истинен Бог, роден от Дева.

Тогава иудеите казали:

- Каква нужда е имал Бог да се роди в човешка плът? Нима Той не е можел да спаси човешкия род по друг начин?

Светецът отговорил:

- За Бога няма нищо невъзможно, но дяволът е трябвало да победи този, който преди това е бил победен от него. Бил е победен човекът - човек, роден не по обичайния ред на естеството, не от мъжко семе, но създаден от земя, и при това от земя чиста и непорочна, като дева - защото тогава тя още не била проклета от Бога и още не била осквернена от кръвта на убития брат, нито от умъртвяване на животни, така че тя още не била заразена с тлеещи тела, не била осквернена с някакви нечисти и непотребни дела. От такава земя била създадена за нашия прародител плът, която оживотворило божественото дихание. Но ако всезлобният дявол победил такъв човек, то било необходимо и самият той да бъде победен от такъв човек. А такъв е нашият Господ Иисус Христос, роден не според обичая и закона на естеството, но от чиста и свята девическа утроба, както Адам произлязъл от незаразена с греха земя. И както Адам бил оживен от божественото дихание, така и Той се въплътил под Действието на Дух Свети, слязъл върху Пресветата Дева, и станал съвършен Бог и съвършен човек - във всичко, освен в греха, имащ две естества - Божествено и човешко, но в едно лице; и затова човешката природа страдала за нас, а Божеството оставало безстрастно.

При това светецът дал такъв пример:

- Когато дървото, озарено от лъчите на слънцето, бива отсечено с брадва, с отсичането на дървото слънчевият лъч не се отсича. Така и човешката природа в Христа, съединена с Божеството, претърпяла страдания, но тези страдания не се докоснали до Божеството.

Царят и целият синклит одобрили тези доказателства, приведени от свети Силвестър, и го признали за победител в спора, защото евреите не могли нищо повече да изрекат против Силвестър. Тогава влъхвата

Замврий казал на царя:

- Въпреки че Силвестър ни побеждава с думите си, бидейки красноречив и изкусен в беседите, все пак ние няма поради това да отстъпим от нашия отечески закон и няма да последваме човек, когото нашите отци, по общо съгласие, предали на смърт. А че само един е Бог, Когото ние почитаме, и няма друг, аз съм готов да докажа това не със слово, както прави Силвестър, а с дело;
само **заповядай, царю, да доведат тук един голям и свиреп бик, и твое величество и всички присъстващи веднага ще се убедят, че няма друг Бог, освен нашия Бог**.

Един от присъстващите казал:

- Такъв бик има в моето стадо, недалече от градските врати. На него никой не може да сложи ярем, нито може да го погали с ръка, нито дори да се докосне до него.

Царят веднага заповядал да доведат този бик. Междувременно, продължавайки беседата, свети Силвестър попитал Замврий:

- За какво ти е бик и какво ще правиш с него, когато го доведат?

Замврий отговорил:

- Искам да докажа силата на нашия Бог, защото, ако аз прошепна нещо на ухото на бика, той веднага ще издъхне. Защото смъртно същество не може да понесе името Божие и не може да остане жив този, който чуе това име. И нашите отци, когато биковете били довеждани за жертвоприношение, казвали това име и те на часа падали със силен рев и издъхвали, бидейки, по този начин, готови за жертвоприношение.

Свети Силвестър възразил:

- Но ако това име, според твоите думи, убива всеки, който го чуе, тогава ти как си го узнал?

Замврий отговорил:

- Ти не можеш да знаеш тази тайна, защото си наш враг.

Когато Замврий дал такъв отговор, тогава царят му казал:

- Ако не искаш да откриеш тази тайна на епископа, тогава открий я на нас, защото това дело наистина е съмнително, освен ако не предположим, че можем да узнаем това име, като го прочетем написано някъде.

Замврий отговорил:

- Нито кожа, нито пергамент, нито дърво или камък или нещо друго може да съдържа върху себе си изображението на това име, защото на часа и пишещият, и това, на което се изписва, погиват.

- Кажи ни - забелязал царят - как си го узнал самият ти? Защото как можем да го узнаем, ако то не се предава с думи и не се изписва с букви?

- Аз, царю - отговорил Замврий, - седем дни постих, след което налях чиста течаща вода в нов сребърен умивалник и започнах да се моля; тогава с невидим пръст върху водата бяха изписани словата, чрез които узнах името Божие.

Премъдрият Силвестър казал:

- Ако ти действително си узнал това име по начина, за който говориш, все пак, когато го казваш на ухото на някого, не го ли чуваш и ти самият, както и този, на когото го казваш? Как самият ти, чувайки го, не умираш?

Влъхвата отговорил:

- Вече казах, че ти не бива да знаеш тази тайна, тъй като си наш враг. И каква нужда има от думи, когато е най-добре на дело да се докаже това, за което говориш? Избери едно от двете: или ти, като призовеш името на своя Назарянин, умъртви бика, за да повярваме и ние в този Назарянин, или аз ще кажа на ухото на бика името на нашия Бог и ще умъртвя бика, така че ти ще трябва да повярваш в нашия Бог.

Всички присъстващи, като чули това, одобрили решението на Замврий; християните започнали да се колебаят, макар че светият епископ ги успокоявал. Царят казал на Замврий:

- Ти трябва най-напред да изпълниш обещанието, защото ти обеща с една дума да убиеш бика.

Влъхвата отговорил:

- Ако ти, царю, ми заповядваш да направя това, тогава ще видиш силата на моя Бог!

Като казал това, той се приближил към бика, който едва можели да водят силни хора, завързвайки здрави въжета за рога му. **Като се приближил към бика, Замврий му прошепнал нещо на ухото и бикът начаса, издавайки силен рев, се затресъл и паднал мъртъв.** Всички, които видели това, силно се изумили, а иудеите завикали с гръмък глас, пляскайки с ръце:

- Победихме, победихме!

Тогава свети Силвестър помолил царя да заповяда всички да замълчат и когато се възцарило мълчание, **епископът казал на иудеите:**

- Във вашите книги не е ли написано, че всемогъщият Бог е казал: “Аз моря и съживявам, Аз раня и Аз церя”.

А те отговорили:

- **Да, така е написано**.

Тогава Силвестър казал:

- Ако Замврий с Божието име е убил бика, то нека го възкреси със същото име. Защото Бог е Бог, Който прави добро, а не зло, и по Неговата същност за Него е свойствено да прави добро, а не зло, а да прави зло е противно на Неговото същество; Неговата воля, която е винаги добра, иска винаги да прави добро. **Понякога се случва Той да накаже някого с нещо за полза на другите, но това става не защото Той го е искал, но защото бива подтикнат към това от нашите злодеяния. И така, ако Замврий лесно е направил това, към което Бог не благоволи поради Самото Си Същество, то толкова по-лесно може да направи това, което е естествено за Бога. Нека той оживи бика със същото Божие име, с което го е умъртвил, и аз ще се обърна към неговата вяра**.

- Царю! - възразил Замврий. - Силвестър отново иска да води словесен спор, но каква нужда има от думи, когато се е извършило явно дело?

След това се обърнал към Силвестър и продължил:

- Ако и ти, епископе, владееш някаква сила, то извърши и ти чудо с името на твоя Иисус!

- Ако искаш - отговорил свети Силвестър, - аз ще ти покажа силата на моя Христос в това, че чрез призоваване на Неговото свято име ще възкреся същия бик, който ти уби.

- Напразно се хвалиш, Силвестре - възразил Замврий, - не може да бъде бикът да оживее.

Тогава царят казал на Замврий:

- И така, ако епископът все пак направи това, което по твоите думи е невъзможно, ще повярваш ли в неговия Бог?

Замврий отговорил:

- Кълна ти се, царю, че ако видя бика оживял, ще изповядам, че Христос е Бог и ще приема Силвестровата вяра.

Същото казали всички иудеи. Тогава епископът, преклонил колене, се помолил усърдно и със сълзи на Бога, а след това, като станал и издигнал ръце към небето, произнесъл на глас пред всички:

- Господи Иисусе Христе, Сине Божий и Боже, Ти, Който можеш да умъртвяваш и да оживяваш, да поразяваш и да изцеляваш, благоволи чрез призоваване на Твоето пресвято и животворящо име да оживиш бика, който Замврий умъртви чрез призоваване на бесовете, защото настъпи времето да се извършат Твоите чудеса за спасение на мнозина; чуй мене, Твоя раб, в този час, за да се прослави Твоето пресвято име!

След молитвата той се приближил към бика и гръмко произнесъл:

- Ако проповядваният от мен Иисус Христос, роден от Дева Мария, е истинен Бог, то вдигни се на краката си и като оставиш предишната си свирепост, бъди кротък!

Още щом светецът произнесъл това, бикът на часа оживял, станал и стоял тихо и спокойно. Светецът заповядал да свалят въжето от рогата му и казал:

- Иди там, откъдето си дошъл, и на никого не причинявай вреда, но бъди тих; така ти заповядва Иисус Христос, нашият Бог!

И бикът си тръгнал тихо, въпреки че преди това бил крайно свиреп. Като видели това, всички възкликнали като в един глас:

- Велик е Богът, Който проповядва Силвестър!

Иудеите, заедно със Замврий, дотичали при светеца, прегърнали честните му нозе и го молели да се помоли за тях на Бога и да ги приеме в християнската вяра. Също и блажената Елена вдигнала завесата, зад която седяла, слушайки споровете и гледайки ставащото, излязла оттам и се притиснала към нозете на светеца, изповядвайки Христа, истинния Бог. Всички иудеи, които били тук, начело със Замврий, и безчислено множество народ се обърнали към истинния Бог и се присъединили към Христовата Църква.“

15.01 по еретическия, †02 януари по църковния календар - Свети Силвестер, папа Римски

"**В старите времена евреите погубиха и умъртвиха всички пророци, всички праведни учители, хиляди пъти отстъпиха от Христа. Последваха дявола така: направиха си златен телец и му се поклониха за бог, и него почитат до днес**. И сега това означава да дружиш, да приемаш, да ядеш и пиеш с дявола. Дръзнаха да разпънат и нашия Христос. Всеблагият въпреки всичко ги пазеше и закриляше, очакваше Господ след Разпятието Си да се покаят, но те не го сториха. **Тогава ги прокле, отлъчи, разгневи им се и остави дявола в сърцата им, когото имат и до днес.** Почерниха се душите им: от цял свят евреите тръгват да се събират в Йерусалим. Тогава Господ вдига императора от стария Рим и той обсажда евреите вътре в Йерусалим, където бащите и майките колели децата си и ги изяждали. Само дяволът желае родителите да изяждат децата си, а не Господ.

Чувате ли братя мои колко нещастия се случват на човек, когато върши грях и Господ го изостави... Както е измъчвал евреите мъчи и нас, когато вършим грехове...

Ти искаш да продадеш Христа, а той не може ли да те предаде в ръцете на мъчителите демони?

И сега, понеже евреите са безсилни и не могат да разпънат отново Христос, всеки Велики Петък те го правят от восък, а после го запалват. Или пък вземат

едно агне, удрят с ножове и го разпъват вместо Христос. Чувате ли злобата и омразата на евреите и дявола? **Като се роди еврейско дете, вместо да го научат да се покланя и следва Господа, евреите подбуждани от своя баща - дявола, веднага след като се роди, го учат да хули Христос и Богородица и харчат 50 - 100 кесии жълтици за да намерят някое християнско дете, да го заколят, да вземат кръвта му и да се причастят с нея.** Дяволът иска да пием кръвта на децата - не Господ. Христос ни заповяда да благославяме и да се молим за всички хора. Евреинът, колкото и да ти е приятел, отиди, поздрави го и чуй добре какво ще ти каже. Ти го поздравяваш и му пожелаваш добър ден, а той те кълне и ти пожелава лош ден. Защото "добър ден" е от Христос и евреинът нито иска да види, нито да чуе нещо такова. Загледай се в лицето на евреин, когато се смее. Зъбите му белеят, а лицето му е като избелено платно, тъй като носи Божието проклятие, сърцето му не се смее. Има дявола вътре в себе си, който не го оставя... **И ако ти даде евреинът вино или ракия, невъзможно е да не са омърсени. Или ако не свари да ги опикае, поне ще се изплюе. Когато някой евреин умре, слагат го вътре в големи нощви и го измиват с ракия, за да изчезне лошата миризма. А тази същата ракия я допълват с благовонни треви и тогава я продават на християните - по-евтино за да ги омърсят.** Продават риба в града евреите. Отварят устата на рибата, пикаят вътре и чак тогава я продават на християните.

Евреинът ми казва, че Христос е копеле, а Пресветата Богородица - блудница. За светото евангелие евреина твърди, го е писал дяволът.

Сега ми се отварят очите да видя евреина: един човек да ме ругае, да убие баща ми, майка ми, брат ми, дори окото ми да

изкара, имам задължение, като християнин да му простя. Но да ругае Христа - нашия Бог, моята Пресвета, не желая да го виждам.

Ваша милост как ви дава сърцето да вършите търговия с евреите. Този, който се сдружава с евреите, купува и продава, какво показва? Показва и казва, че добре са направили евреите, щом са убили пророците и всички проповедници и праведници; добре са правили и правят, че ругаят нашия Христос и Пресветата ни Богородица; добре правят, че ни омърсяват и ни пият кръвта.

Тези неща защо ви ги казах, християни мои? Не за да убивате евреите ида ги преследвате, ала да ги оплаквате, че са оставили Бога и са тръгнали с дявола...

Достатъчно, братя християни, не мога да ви кажа нищо повече. **Казах ви каквото Бог ме просвети.**

("Свети свещеномъченик и равноапостолен Козма Етолийски" стр. 96 - 100)

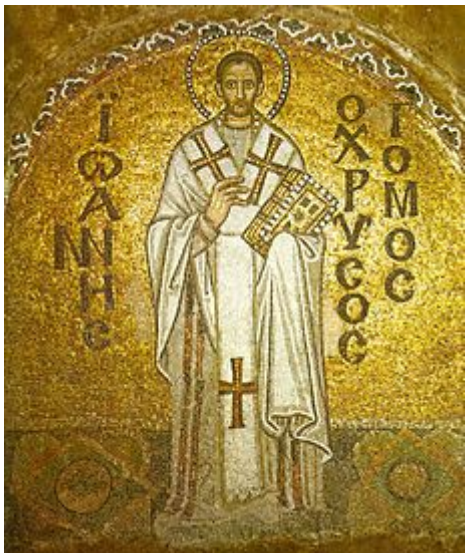

Свети Йоан Златоуст е един от най - големите авторитети в богословието. Наричан е светилникът на света, учителят на

вселената, стълбът и утвърждението на църквата, проповедникът на покаянието.

Ето какво казва вселенският църковен учител в своя знаменит трактат "Осем слова против юдеите":

"**Юдеите живеят за червата си и по своята похотливост и прекомерна алчност не са по-добри от свинете и козлите. Синагогата е по-лоша от всеки бардак, защото служи за убежище не само на разбойници и търгаши, но и на демони, а по-точно не само синагогата но и самите души на юдеите са жилища на демони. И така, не сме ли длъжни да се отвръщаваме от тях като от всеобща зараза и язва за цялата вселена. Какво зло те не са направили? Какво злодейство, какво беззаконие не са задминали със своите гнусни убийства? На какво повече да се удивляваме в тях? На мръсотията или на жестокостта и безчовечието им? За какво повече да ви говоря? За похищенията, за лихварството, за притесненията на бедните или за кражбите им. Но за този разказ няма да ми стигне и цял ден. Вие, братя мои християни, не се ли преситихте в борбата с юдеите? Знайте едно: този който не се насища в любовта към Христа, той никога няма да се насити и във войната с неговите врагове**... "

"***Осем слова против юдеите*" *Свети Иоан Златоуст***

"Син Човеческий ще бъде предаден на разпятие (Мат. 26:2)

Благочестиви християни, днес човешките грехове **предават нашия Спасител Иисус Христос в ръцете на беззаконните евреи да Го съдят, да Го хулят и да Го убият без никаква причина**. О, небе, покрий лицето си с облаци, за да не гледаш, и ти, ясно слънце, скрий светлината си, разтрепери се, земьо и цяло творение, Божии ангели, заплачете, като гледате вашия цар на този несправедлив съд, **изпълни се с жал и ти, многогрешна наша душо, като гледаш сега нашия Господ и Създател вързан пред беззаконните еврейски първосвещеници**. А ти, о, Пресвета Дево Марийо, облечи се сега с черни дрехи и пролей с нас сълзи, като река, **защото днес ще гледаш обичния си Син вързан пред несправедливите съдници: Анна, Кайафа и Пилат, и прикован към кръст между двама разбойници**...

как да не поплачем за нашия благодетел и Господ, ако не тридесет дни като, евреите за Моисей, то поне днес, **като Го гледаме изпонаранен за нашите грехове от ръцете на човеци грешници, като от някакви свирепи вълци**?..

Ами ние, като гледаме Иисуса Христа окървавен от глава до пети, как да не плачем? И ако не за Христа, то поне за пречистата Му майка, **която плаче и се съкрушава за обичния си Син, като Го гледа гол, изпонаранен и прикован към кръст от беззаконни човеци**.

Но помислете, че Христос претърпя всичко това заради нашите грехове. Ако не бяха те, **нито Иуда щеше да Го предаде, нито Анна щеше да Го хули, нито Кайафа да Го обижда**, нито Пилат да Го осъди, нито войниците да Му сложат венец от тръни, **нито евреите да Го разпнат и да Го погребат в тъмния гроб**, но всичко това го направиха нашите грехове. Те предадоха Христа и те Го разпнаха, но нека поне отсега нататък да се откажем от греховете си, за да не разпваме Христа втори път заедно с тях.“

ВЕЛИКИ ПЕТЪК, ЗА ПРЕДАТЕЛСТВОТО НА ИУДА - „Софроние“ на епископ Софроний Врачански

„Благочестиви християни, вчера видяхме нашия Спасител Иисус Христос прикован, към кръст за Адамовото престъпление и **умрял с големи хули за нашето спасение от беззаконните юдеи, които убиха своя Благодетел**, като ехидна, която прояжда утробата на майка си и я убива при раждането. Биха Го, като роб, приковаха Го към кръст и Го поставиха в тъмния гроб за нашите грехове. **Пресветата Дева плачеше, ангелите трепереха, а лукавите юдеи се смееха, природата трепереше, а евреите молеха Пилат да изпрати войници да убият по-бързо разпнатите, за да бъдат свалени от кръста,.. О, неверен и беззаконен еврейски роде! Не познахте ли Създателя си поне тогава, когато слънцето потъмня и земята се разтресе?**“

Слово за Велика Събота – „Софроние“ на епископ Софроний Врачански

"...някой може да каже: „Как да му простя, след като ме е псувал, гонил, клеветил, безчестил и така нататък?“. Но я **чуйте какво казва Господ: Отмъщението е Мое, и Аз ще отплатя** (Втор. 32:35, Рим. 12:19, Евр. 10:30), а пророк Исаия казва: „Гладен ли е врагът ти, нахрани го, прости му и го предай на Бога Той да му отплати“. **Помислете колко хули и обиди претърпял Христос от юдеите и колко Го хулели, били, плюли и Му се присмивали по време на разпъването, поставили Му на главата венец от тръни и Го приковали гол към кръста, но Той пак не изпитал отмъстителност, а и като висял на самия кръст, казал: Отче! Прости им, понеже не знаят, що правят** (Лук. 23:34). Ако ли пък кажете: „Христос търпя, защото беше Бог, а ние сме човеци и не можем“, то помислете за апостолите и мъчениците, нали и те бяха човеци като нас, но как търпяха да ги мъчат, гонят и убиват и как благославяха онези, които ги хулеха, търпяха, когато ги гонеха, утешаваха се, когато ги обиждаха, и прощаваха от все сърце на онези, които ги мъчеха. **Като например първомъченик Стефан, който и когато издъхвал се молел за евреите, които го убивали с камъни, и казвал: „Господи, прости им, защото не знаят какво правят!“** . За това както ние прощаваме на човеците прегрешенията им, така и Бог ще прости нашите."

Из "Софроние" на епископ Софроний Врачански - В ЕДИНАДЕСЕТА НЕДЕЛЯ СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА, ЗА ДЕСЕТЕ ХИЛЯДИ ТАЛАНТА

„Откак на Голготския Кръст нашия Господ и Бог Иисус Христос порази дявола и с тридневното Си възкресение унищожи силата на греха и смъртта, изпращайки Своите апостоли да проповядват спасителната Православна вяра, не е преставала борбата на врага на човешкото спасение срещу Христовата Църква. **В първите три века от нейното съществуване той се опитвал физически да унищожи**

християните, като подбуждал често ЧРЕЗ ИУДЕИТЕ, езичниците и техните императори към жестоки гонения против тях. След като св. равноап. цар Константин прекратил преследванията и дал свобода на Християнското вероизповедание, врагът се опитал с нова сила да унищожи мирозданието на Църквата отвътре чрез насаждането на ереси и раздори. В следващите четири века светите отци поели тежкия кръст на борбата с човешките измишльотини и **нововъведения**, **запечатвайки завинаги предадената им от апостолите вяра на Седем вселенски събора. Като се видял победен и в тази борба лукавият богопротивник решил да изкорени христовата вяра от сърцата на хората чрез насмешки, хули и атеистична наука.** Мнозина се поддали на внушенията на разни учени глави, че уж Бог няма, и повярвали в разни теории и концепции, които не са могли да спасят и своите автори от праведния Божи съд.“

Проповед за света Злата Мъгленска - 31.10 по светския, † 18 октомври по православния календар - Св. великомъченица Мъгленска

Стенопис от манастира Сливница в област Македония - свв. равноапостолни Кирил и Методий, XVII в.

„Евреите, които стояха около му, го запитаха: “Кажи ни, как може женският пол да помести Бога в утробата си, на Когото не може да погледне, камо ли да Го роди?!” Философът показа с пръст кагана и първия му съветник и рече: “Ако някой каже, че първият съветник не може да нагости кагана, а последният

роб може, как трябва да нарека един такъв - смислен или побъркан?” А те отговориха: “И даже много побъркан!” Тогава Философът им рече: “Кое е най-ценното сред видимата твар?” Отговориха му: “Човекът, защото е създаден по Божий образ!” Той пак им рече: “**Е, как да не грешат ония, които казват: “Не може Бог да се помести в човека”, когато Той се е вмествал и в къпина, и в облак, и в буря, и в дим, когато се явявал на Моисей и Иов? Как е възможно, един да боледува, а другиго да лекуват? След като човешкият род изпаднал в гибел, от кого другиго би получил пак своето обновление, ако не от Самия Творец**? Отговорете ми! И ако лекарят, искайки да постави пластир на болния, го постави на дърво или камък, ще направи ли с това болния човек здрав? И как Моисей чрез Дух Свети с вдигнати към небето ръце казва в своята молитва: “Щедри Господи, не ни се явявай вече в гръм и в тръбни гласове, а се всели в нашата утроба и отнеми нашите грехове?!” Така казва вашият преводач Акила”! И така се разделиха, като определиха ден, когато ще беседват по всички тия въпроси.

Философът пак седна с кагана и рече: “Аз съм сам сред вас, без роднини и приятели. Но ние се състезаваме за Бога, в Чиито ръце е всичко, включително и нашите сърца. По време на нашата беседа, които от вас са силни в словото, нека казват за разбраното, че е така, а което не разберат, нека попитат, и ние ще им обясним!”

Евреите рекоха: “Ние държим словото и духа на Библията. Кажи ни кой закон Бог даде на човеците по-рано - Моисеевия или този, който вие държите?” Философът рече: “За това ли питате, защото искате да се оправдавате, че уж държите първия закон?” Те отговориха: “Да, първия трябва да държим.” Философът рече: “Е добре, **ако искате да държите първия закон, тогава следва да се откажете от обрезанието.” Те го попитаха: “Защо говориш така?” Философът рече:**

“Кажете ми откровено - първият закон при обрезанието ли беше даден или в необрезанието?” Те отговориха: “Мислим, в обрезанието!” Философът рече: “Нали Бог даде закон най-напред на Ной, след като Адам получи заповед, престъпи я и отпадна? И той нарече този закон “завет”, като му рече: “Ето Аз сключвам Моя завет с вас и с потомството ви подир вас”, който съдържа заповеди: яжте всичко, като тревен злак и всичко под небесата и на земята и във водата, само месо не яжте с кръвта, сиреч с душата му, и който пролее човешка кръв, вместо нея да бъде пролята и неговата! Какво ще кажете против това вие, които говорите да се държи първият закон?” Евреите му отговориха: “Ние държим първия закон, Моисеевия, а този Бог не го е нарекъл закон, ами завет, както по-рано на човека в рая - заповед, и на Авраама иначе - обрезание, а не закон. Едно е закон, а друго е завет - двете Творецът ги е нарекъл различно.” Философът им отговори: “**На това аз ще ви кажа така, че законът бива наричан и завет. Защото Бог каза на Авраама: “Давам Моя закон във вашата плът (и го нарече още и знак), който ще бъде между Мене и вас”**. И на Иеремия казва Същият: “Чуй тоя завет и кажи на юдейските мъже и на иерусалимските жители, и речи им: Тъй казва Господ Бог Израилев: Проклет да е оня човек, който не послуша думите на тоя завет, който Аз заповядах на бащите ви в деня, когато ги изведох от Египетската земя”. Евреите му отговориха: “Така и ние поддържаме, че законът се нарича и завет, и които се придържаха в Моисеевия закон, всички угодиха на Бога. И ние, като се придържаме в него, мислим и с нас да бъде същото. А вие въздигате друг закон и потъпквате Божия закон.” Философът им рече: “И добре правим. Защото, ако Авраам не беше приел обрезанието, а продължаваше да държи Ноевия завет, нямаше да бъде наречен “приятел Божий”. И **Моисей, като написа впоследствие закона, не държеше първия. Така и ние вървим по техния пример,**

и като приехме закон от Бога, него държим, за да пребъдва твърда Божията заповед. Когато Бог даваше закон на Ной, Той не му каза, че ще му даде друг закон, а че дава закон, който вечно ще пребъдва жив и в сила. Нито когато даваше на Авраам обещанието, му извести, че ще даде друг закон на Моисей. Но как вие продължавате да държите закона, когато Бог казва чрез Иезекиил: "Ще го отменя и ще ви дам друг закон"? И Иеремия ясно е казал: "Ето, настъпват дни, казва Господ, и ще сключа с дома Израилев и с дома Иудов нов завет, не такъв завет, какъвто сключих с бащите им в деня, когато ги хванах за ръка, за да ги изведа из Египетската земя, оня Мой завет те нарушиха... Но ето заветът, който ще сключа с Израилевия дом след ония дни, казва Господ, ще вложа Моя закон във вътрешността им и ще го напиша в сърцата им, и Аз ще им бъда Бог, а те ще бъдат Мой народ". И пак Иеремия е рекъл: "Тъй казва Господ: Застанете на пътищата и попитайте за вечните пътеки на Господа, и вижте кой път е добър, и вървете по него, и ще намерите очищение на душите си! Но те рекоха: "Няма да тръгнем!" И поставих над вас стражи: "Слушайте гласа на тръбата!" Но те рекоха: "Няма да слушаме!" Затова ще чуят езичниците и всред тях овчарите". И веднага прибавя: "Слушай земьо! Ето, Аз ще изпратя върху тоя народ злини заради тяхното отвръщане от Мене, защото не послушаха Моите думи и отхвърлиха Моя закон", който проповядваха пророците! И не само с тези цитати доказвам, че законът ще има край, но и с много други доказателства от пророците." **Евреите му отговориха: "Всеки евреин знае това, че наистина така ще бъде, но още не е дошло времето за Помазаника - Христа." Философът им рече: "Какво си представяте вие, като виждате, че Иерусалим е разрушен, жертвоприношенията престанаха и се сбъдна всичко, което предсказаха пророците за вас?**

Малахия ясно говори за вас: “Моето благоволение не е към вас, казва Господ Вседържител, и не приемам жертва от вашите ръце, защото от изгрев слънце до запад ще се прослави името Ми всред народите и на всяко място ще принасят на името Ми тамян и чиста жертва, защото велико е името Ми всред народите, казва Господ Вседържител!” Те рекоха: “Това, което говориш, е така, но всички народи ще бъдат благословени чрез нас и ще бъдат обрязани в град Иерусалим!” Философът рече: “Но защо Моисей казва: Ако с пълно послушание спазвате закона във всичко, вашите предели ще се простират от Червеното море до Филистимското и от пустинята до река Ефрат. А **ние езичниците ще бъдем благословени чрез Потомъка на Авраам, произлязъл от корена на Иесей, наречен “чаяние на езичниците”и светлина на цялата земя**. Да, просветени от славата Божия, но не по оня закон, нито на онова място, както говорят пророците. Захария казва: “**Ликувай от радост, дъще Сионова… Ето, твоят Цар иде при тебе… кротък, възседнал на ослица и на младо осле, син на подяремница**!” И още: “Той ще унищожи оръжието на Ефрем и конете на Иерусалим, и ще възвести мир на народите, и властта Му ще се простира от края на земята до краищата на вселената”. А Яков е казал: “Не ще се свършат князете от Юда, нито вождовете от неговите чресла, докато не дойде Примирителят и нему ще се покоряват народите”. **Като виждате всичко това вече свършено и изпълнено, кого другиго очаквате още? Даниил, научен от ангела, предсказа до идването на Месия седемте седмини, всяка от които съдържа 70 години, което прави 490 години. А кое мислите, че е желязното царство, което Даниил видя във видението?”Те отговориха: “Римското!” Философът пак ги попита: “Ами кой е камъкът, който се откъртил от планината без участието на човешки ръце?” Отговориха му: “Помазаникът Христос”. И веднага**

добавиха: “Но ако пророците казват, че Той вече е дошъл, както ти ги тълкуваш, тогава как все още римското царство продължава да държи властта?” Философът отговори: “Съвсем не се държи, а вече премина, както и другите царства във видението. Защото нашето царство не е римско, а Христово, както е рекъл пророкът: “Небесният Бог ще въздигне царство, което во веки не ще се разруши, и Неговото царство няма да бъде предадено на други народи. То ще съкруши и разруши всички царства, а самото то ще стои вечно”. Не е ли сега християнско царството, наричано с Христовото име? Римляните пък са служили на идоли. А сега един цар от тоя, друг цар от оня народ и племе царуват в името Христово, както и пророк Исаия открива, като ви говори: “И ще оставите името си на Моите избрани за проклятие; и тебе ще убие Господ Бог, а рабите Си ще назове с друго име, с което, който се благославя на земята, ще се благославя с Бога на истината”. **Не се ли сбъднаха пророчествата на всички пророци, ясно изречени за Христа? Исаия говори за Неговото раждане от Девица и казва така: “Ето, Девицата ще зачене и ще роди Син, и ще Му нарекат името Емануил, което ще рече: “с нас е Бог”. А Михей рекъл: “и ти, Витлееме, земя Иудина, никак не си най-малък от Иудините воеводства; защото от тебе ще произлезе Вожд, Който ще пасе Моя народ Израиля и Чийто произход е от крайвреме, от вечни дни. Затова Той ще ги остави до време, докато роди оная, която има да роди”**. А Иеремия казва: “Попитайте и разсъдете: ражда ли мъж… Велик е оня ден, няма подобен нему и това е усилно време за Иакова, но той ще бъде избавен от него!” А Исаия е рекъл: “Още не бе изпитала родилни мъки, и роди; преди да бяха настъпили болките , роди син”.

Тогава евреите рекоха: “Ние сме Симово потомство, което

отец Ной благословил, а вие не сте!” Той им отговори на това и рече: “Благословението на вашия отец Ной не е нищо друго освен хвала към Бога, която няма отношение към Сима. Защото **така е писано: “Благословен да е Господ Бог на Сима!” А на Иафета, от когото сме ние, казва: “да разшири Бог Иафета, и той да се посели в шатрите Симови!” И не престана да говори от пророците и от другите книги, докато най-после сами рекоха: “Така е, както ти казваш!”** Но пак възразиха: “**Как се мислите вие за благословени, когато се уповавате на човек, а Библията проклина такива?” А Философът в отговор на това ги попита: “Проклет ли е Давид, или благословен?” Те му отговориха: “И даже много благословен!” А Философът каза: “Ние се уповаваме на Оногова, на Когото и той. Защото той казал е в псалмите: “Човекът на моя мир, на Когото се уповавах”. А този Човек е Христос Бог. Който пък се уповава на прост човек, него и ние считаме за проклет.**”

После те отправиха друго обвинение и казаха: “Как вие християните, отхвърляте обрезанието, когато Христос не го отхвърлил, а го изпълнил по закона?” Философът отговори: “Който отнапред каза на Авраам: “Това ще бъде знак на завета между Мене и вас”, Той го изпълни, като дойде, защото от Авраам до Христа то продължаваше, а след това не че го отмени, но го замени с кръщението”. **Пак го попитаха евреите: “Как вие хем се кланяте на идоли, хем се правите на богоугодни?” Философът отговори: “Преди всичко научете се да различавате думите, какво е “икона” и какво е “идол”, защото на вашия език има десет думи за това. А така, без да ви мигне окото, не нападайте християните! Ще ви попитам и аз: Нали Моисей направи скинията по образеца, който видя на планината, и нали от този образец направи с художество**

съответен образ - от дърво, кожа и вълна - изряден херувим? И понеже той така го сътвори, можем ли поради това да кажем, че вие сте почитали и сте се покланяли на дървото, кожата и вълната, а не на Бога, Който е дал образеца в онова време? Същото трябва да кажем и за храма на Соломон, който имаше икони на херувими, ангели и много други. Така и ние, християните, правим образи на Божиите угодници и ги почитаме, но правим разлика между доброто и демонските образи. И Библията хули онези, които принасят в жертва на демоните своите синове и дъщери и проповядва гняв Божий на такива, но на друго място пък Ги оправдава, когато принасят в жертва своите синове и дъщери". Рекоха пак евреите: "Как вие да не сте противни на Бога, като ядете свинско и заешко месо". Отговори им: "Щом първият завет заповядва да се яде всичко, както тревистия злак, то всичко е чисто за чистите, а на скверните и съвестта им се е осквернила. И Сам Бог в Битие говори: "И видя Бог всичко, що създаде, и ето, беше твърде добро!" А **поради вашата лакомия малко ви отне от хранителните неща. Нали е казано: "Седна народът да яде и да пие, а после стана да играе?**"

От многото само това изложихме накратко, за да се помни. А който търси същите тези беседи в тяхната цялост, той ще ги намери в неговите книги, които преведе нашият учител архиепископ Методий, като ги раздели на осем слова! Там той ще види словесната сила на Философа като горещ пламък срещу противниците. Хазарският каган и неговите правителствени мъже, като изслушаха всички тия негови сладки и свети слова, рекоха му. "**Ти си ни пратен тук от Бога за наше назидание**..."

А римляните не преставаха да идват при него и да го разпитват за всичко, каквото за питане си имаше всеки, и

получаваха от него двойно и тройно обяснение. И **един евреин също идваше и се препираше с него, и един път му каза: “Още не е дошъл Христос според числото години, за което говорят пророците, че ще се роди от Дева.” Философът му преброи всичките години от Адама по родове, обясни му подробно, че вече е дошъл и че толкова години има оттогава досега. Така го поучи и го изпрати…**“

27.02 по еретическия, † 14 февруари по църковния календар - Св. равноапостолен Кирил Славянобългарски

„**К**огато се появи някакъв случай, царят изпрати брата му Константин у хазарите и той го взе със себе си на помощ. **Защото там имаше иудеи, които много хулеха християнската вяра. А той рече: “Готов съм да умра за християнската вяра”** и не прояви непослушание, а отиде и помагаше като слуга на по-малкия си брат, като му се подчиняваше. И така той с молитва, а философът със слово обориха евреите и ги посрамиха.“

24.05 по еретическия, † 11 май по църковния календар - Св. Св. Кирил и Методий

„**С**лед като създаде небето, земята и целия свят, накрая Бог създаде Адам и като го постави в рая, му заповяда да не яде от дървото, намиращо се в средата на рая, но Адам яде, за което Бог се разгневи, изпъди го от рая и го прокле. Това проклятие стана наследствено за целия човешки род, защото всички хора произхождат от Адам, всички бяха под тази клетва, човек не можеше сам да се освободи от нея и за това трябваше да го избави някой, който е безгрешен, но понеже нямаше безгрешен човек, за това Бог изпрати второто Лице на Светата

Троица, тоест Христос, да се роди на земята, за да избави хората от клетвата. **И като дойде и стана човек, като нас, отиде първо при евреите, които бяха избран Божий народ и се наричаха Израил, тоест ум, който гледа Бога, но евреите не приеха Христа, нито повярваха в Него, а Го укориха, като магьосник и обикновен човек. За което и Христос ги напусна и отиде в Галилея, където намери Филип, тоест елините и другите езичници и идолопоклонници, каквито бяхме най-напред и ние, но после, като повярвахме в Христовото Евангелие, станахме нов Израил, а евреите от завист не повярваха и за това отпаднаха и станаха за укор на целия свят.** Но да видим сега на кратко, каква вяра остави Христос на земята.

Вярата, която Христос посади на земята или по-добре да кажа, сред християните, е много голяма и висока, така че нито с ум може докрай да се постигне, нито с уста да се доизкаже, и е толкова силна, че **никаква сила не може да я победи, но тя винаги надвива, както е надвила толкова мъчители и еретици, защото когато Христос посади, тази наша права вяра и я затвърди с апостолските и мъченически чудеса, тогава царството на дявола, което царуваше чрез идолопоклонството, започна да се събаря и дяволът, като гледаше ежедневно, че идолопоклонниците се обръщат, към тази вяра се ядоса много и за това най-напред опълчи срещу нея евреите, за да я смаже, и като не успя да стори нищо, вдигна неверниците езичници, които не познаваха Бога, и като избра римските злочестиви императори Нерон, Диоклетиан, Максентий и други мъчители, проля много мъченическа кръв за триста години, до времето на великия цар Константин. Като видя, че заради мъчениците чудеса мнозина езичници се обръщат, дяволът издигна еретици сред самите християни: Арий,**

Македоний, Несторий, Диоскор, Ориген и други, които казваха, че Христос е обокновен човек, а не Бог. Като не успя и с това да стъпче чистата ни вяра, седемстотин години, след Христа дяволът опълчи император Лъв Исаврянин срещу светите икони, за да ги махне от църквите, което и направи. Божията Църква стоя без икони по негово време и след него по Копронимово време, и след сина му, до като се възцариха Ирина и Константин. С помоща на патриарх Тарасий те свикаха Седмия Вселенски Събор в Никея и пак върнаха светите икони в църквите и след тях по времето на Никифор Ставрикий и Михаил Рангав иконите бяха почитани, а след това Лъв Арменин повдигна второ гонение срещу иконите, което направиха и Михаил Аморей и най-вече синът му Теофил, който и скоропостижно се спомина, а Бог се яви на жена му Теодора и на патриарх Методий и им каза да поставят иконите в светите църкви и да ги почитат. И те тържествено ги окачиха с целия църковен клир и узаконихa от тогава и до днес да се покланяме на светите икони, които ни представят Божието лице, и да въздаваме благодарност на Бога и вечен помен на благочестивите царе и светите Отци, които се потрудиха за светите икони и за Православната ни вяра...“

„Неделя на Православието, първа от Великия пост“ – из "Софроние" на епископ Софроний Врачански

„**Ч**есто им се случвало да ги споходят различни Божии съдби, защото понякога имало плодородие, а друг път глад, понякога имало здраве, а друг път тежки болести и внезапна смърт, но не можели да разберат, че всичко това става по Божий промисъл, ходели като в някаква тъмнина. Имало някои от тях, които смътно усещали, че има Бог и Той управлява целия свят, каквито били Аристотел и Сократ, най-мъдрите философи за времето си, по-уважавани дори от делфийския

Бог Аполон, но усещането им било мимолетно и слабо. Защото и те се покланяли на камъни и дървета, правели богове по човешко подобие и ги почитали, като Бог. Сократ имал чист и прав живот, подобен на християнски, но при все това учел хората да се покланят на идолите. Така и други елински философи почитали идолските богове. Мислели се за мъдри, а били глупави, защото изменили Божията слава „в образ, подобен на тленни хора (тленен човек), на птици, на четириноги и на влечуги“ (ср. Рим. 1,21-23)...

Но защо ли езичниците се скитали в такава тъмнина? Някой може да каже: „Защото не са имали пророци да ги научат да познават истинския Бог“. Но **знайте, че и онези, които имали пророци, също ходели в голяма тъмнина. Погледнете неблагодарния еврейски народ. Евреите имали Закон и пророци и получавали от Бога много блага, но пак не могли да отхвърлят от очите си езическата тъмнина, а излели златен телец в пустинята, поклонили му се като на Бог и казали, че той ги е извел от Египет (вж. Изх. 32:2-4). „Смесиха се - казва пророк Давид - с езичниците и се научиха на техните дела да служат на боговете, да колят синовете и дъщерите си в жертва на бесовете и да проливат невинна кръв“ (ср. Пс. 105:35-38). Евреите постоянно имали Закона пред очите си и винаги слушали пророческите поучения, но пак били в голяма тъмнина.** Ето че не липсата на пророци била причина за тъмнината на елините, а причината (за тази тъмнина) е, че на земята още не бе дошъл Христос, „Който е светлина на всеки човек, който се ражда на света“ (Иоан. 1:9).“

ЗА СЛИЗАНЕТО НА СВЕТИЯ ДУХ - „Софроние“ на епископ Софроний Врачански

„**Х**ристияни, тук можем да наречем пустиня древния елински народ, който се покланял на дявола, като на Бога, и дяволът живеел в елините, както дивите зверове в пустинята. Пустиня е също всяка грешна душа, която е грешна и празна откъм добродетели. А **Христос, като слезе от небето и се роди на земята, се яви първо на еврейския народ, но те не повярваха в Него и Той ги остави голи от Своите дарове и отиде, като в някоя пустиня сред елинския народ, а елините бяха идолопоклонци, каквито бяхме тогава и всички ние, и като ни просвети с различни поучения и чудеса, повярвахме и се облякохме с много Божии добродетели, а евреите останаха голи от тези добродетели, понеже не повярваха**…“

От слово на осма неделя след Петдесетница – из "Софроние" на епископ Софроний Врачански

„**В** духовен смисъл разбирай следното: **след като Ирод, <u>тоест плътският, грубият иудейски ум</u> (Ирод означава плътския ум) обезглавил Йоан, главата на пророците, тоест не повярвал на пророкуващите за Христа, Иисус отива в пусто място – при езичниците, които са пусти по отношение към Бога, и изцелява болните по душа**, а после ги храни.“

Блажени Теофилакт Български, архиепископ Охридски – тълкование на Мат. 14:14-22

„**Ч**удото на Лазаровото възкресение **предизвикало непоносимо негодуване у първосвещенниците и фарисеите. По съвета на Каиафа, точно в този момент Синедрионът решава да улови Иисуса при първа възможност и да Го убие** (Иоан 11:47-57).

Лазаровото възкресение станало непосредствен повод за смъртната присъда на Спасителя. Затова именно от най-дълбока древност било установено случилото се да се спомня преди началото на Страстната седмица (Седмицата на Христовите страдания)...“

Слово на възкресяване на праведен Лазар (Лазарова събота)

„**И** каза на учениците си: "Лазар, нашият приятел, е заспал; но да отидем при него, за да го събудя." А учениците му рекоха: "Господи, ако е заспал, ще оздравее." Те помислиха, че говори за сънно заспиване. Тогава Исус им рече направо: "Лазар умря; но радвам се за вас, че ме нямаше там, та да повярвате; но да идем при него и ще го възкреся." А Тома, наричан Близнак, каза: "**Господи, сега юдеите искаха с камъни да те убият и пак ли там отиваш?**" Исус пък отговори: "Нали дванадесет часа има един ден? Който ходи нощем, препъва се, защото светлината не е в него. А който ходи денем, не се препъва." Аз съм светлина за целия свят и който върви след мене, не ще се препъне." Това като каза, Исус дойде във Витания и намери, че Лазар е вече от четири дена в гроба...

Исус извика с висок глас: "Лазаре, излез вън!" И при този пресвят глас мъртвецът веднага стана, след като разкапващата се плът се обнови. Исус им заповяда да разповият овързаните му ръце и нозе. А народът, който беше там, като видя това

дивно чудо, всички като с една уста прославиха Бога и казваха: "Наистина Божий син е този!" И повярваха в него.

Древният враг, дяволът, ожесточи сърцата на противниците. Те казваха: "Ако този не бъде умъртвен, то целия свят ще повярва в него." И веднага се събраха първосвещениците и книжниците и направиха съвещание против него - да убият не само Исуса, но и Лазаря, понеже поради него мнозина повярваха в Исуса Христа.

Заради това ли, о беззаконници, вие станахте законоучители, за да въставате против законодателя? Поради това ли се разбунтувахте срещу Бога, понеже ви освободи от египетското робство, като наказа фараона с много бедствия? Затова ли, о, беззаконници, ковете коварствата против него, защото ви проведе чудно през Червено море и ви хранеше с небесна храна в пустинята четиридесет години? А вие сега и измамник го нарекохте, о, престъпници, защото и мъртвец ни възкресява, и всякакви изцерения извършва. Затова ли казвате: "Лъжец е." А когато ви пращаше манна от небето - тогава го благославяхте. Не се ли срамувате, законопрестъпници юдеи! Вместо похвала коварство ковахте срещу своя творец. А трябваше да му отдадете хвала и чест, виждайки, че той възкресява мъртви, дарява на слепите светлина, изгонва бесове, изцерява всякакви болести - този, който дойде да спаси човешкия род.

Но нека оставим настрана юдейското беззаконие и безумие и да възхвалим благочестието на Лазар, Христовия приятел.

Лазар стана свято жилище на пресветия дух.

Лазар - красива издънка от божията градина!

Лазар - медоносна капка от божията премъдрост!

Лазар - извор на духовна благодат!

Лазар - неувяхващ цвят от райската градина!

Лазар - високолетящ орел на висшата премъдрост!

Лазар - съкровищница на божието гостоприемство, изпълнена с обич към бедните!

Лазар - втори предтеча за тези, които седят в мрак и в смъртна сянка!

Лазар - лют посрамител на адовата сила!

Лазар - мил любимец на Христа!

Лазар - пръв предобраз на възкресението на Христа на третия ден!

Лазар - светлозарен съобщник на ангелите!

Лазар - строг изобличител на юдеите!“

Похвално слово за Възкресение Лазарово - Св. Климент Охридски

„Злодейците ще погуби зле, а лозето ще даде на други лозари (Мат. 21:41)

Благослови, отче!

Благочестиви християни! Иисус Христос много пъти подтиквал грешниците към покаяние с различни притчи и предупреждава евреите със Своята премъдрост, **за да осъзнаят безумието си и да не бъдат осъдени на вечна мъка**. И някои от тях приели мъдрото Му учение и повярвали, а някои от глупост и от завист не повярвали, за което ще бъдат

осъдени, защото и слушали, и виждали ученията Му, **и пак не повярвали, но като слепи и неразумни станали съдници на самите себе си и отсъдили правилно, че Господ съответно на злобата им злодейците ще погуби зле, а Небесното царство ще даде на други**. За това и ние трябва да слушаме евангелските поучения, за да не се каем после без полза, като неверните юдеи и злите законоучители…

Благочестиви християни, слушайте внимателно, за да разберете евангелската притча, която чухте сега. **Човекът, който насади лозето, е Бог, Който сътвори целия свят. Лозето е еврейският народ, който Бог изведе от Египет и го насади (засели) в обетованата земя, от която изгони езичниците, както казва пророк Давид: Ти пренесе от Египет лозата, изгони народите и я посади (Пс. 79:9). Плетът е Моисеевият закон, който им забранявал да вършат грях и да се смесват с езичниците. Линът е жертвеникът или мястото, където колели жертвите и вземали кръв, за да поръсят, а лозарите са еврейските книжници и законници, които учели евреите на Закон Божий. Слугите, които били пратени на лозето за грозде, са пророците, които Бог изпратил веднъж и втори път в различни времена при еврейските законоучители да търсят плод, тоест изпълнение на Божия закон и добри дела. А лозарите (законоучителите) уловиха слугите (пророците) и несправедливо ги предадоха на смърт: биха пророк Михей, убиха Иеремия, прерязаха Исаия с дървена пила, заклаха Захария в храма и убиха още мнозина други. Най-накрая Бог изпрати Сина Си Христос, та дано се засрамят от Него, като видят чистия Му живот и големите чудеса. Но лукавите завистливи еврейски законоучители не се засрамили и от Него, а като видяха, че върши толкова чудеса и толкова много хора**

повярваха в Него, си казаха помежду си: „Хайде да Го убием и да си присвоим властта, която има над хората“. И като Го уловиха, изведоха Го извън град Иерусалим на Голгота и там Го убиха на кръста. Като разказал тази притча на евреите, Христос ги попитал какво ще направи господарят на лозето с лукавите лозари. А юдеите, понеже не разбрали, че тази притча се отнася за тях, Му рекли: Злодейците ще погуби зле, а лозето ще даде на други лозари. И както казали, тъй и станало. Защото четиридесет години след Христовото възнесение римският император Тит разрушил целия град Иерусалим и погубил зле лукавите лозари: едни избил, други изклал, а други поробил и ги пръснал по чужди страни. Тогава царството им свършило и те се пръснали по целия свят и станали за укор пред всички народи. А лозето предаде на други лозари, тоест на апостолите, на архиереите, на свещениците и на църковните учители да поучават всички християни, за да родят обилни плодове (добродетели), когато му дойде времето. А камъкът, който отхвърлиха зидарите, е Христос, зидарите пък са еврейските законоучители. Защото Христос, в Когото евреите не повярваха, стана глава на ъгъла, тоест един камък е глава на ъгъл и държи двете стени, така и Христос стана Глава между Стария и Новия Завет и между евреите и елините, които събра в една вяра. И е дивен, защото ги укрепи с големи чудеса, в които ние повярвахме и от идолопоклонници станахме християни, **а евреите не повярваха, за това Бог ги пръсна по целия свят и при Второто пришествие ще ги осъди на вечна мъка за неверието им**.

ПОУЧЕНИЕ

Братя християни, тази притча предупреждава не само

тогавашните евреи, но и сега предупреждава всеки християнин. Защото много пъти нарушаваме Божиите заповеди, но ни се струва, че Бог не вижда лукавите ни дела, с които за втори път разпваме Христа като евреите. За това, щом дойде при Второто Си пришествие, Христос ще мъчи такива християни с неугасим огън, ако не се покаят, докато са живи. Защото, когато гневим Бога с греховете си, Той ни лишава от милостта Си и оставаме като лозе без плет на поляната, да ни тъпчат чужди крака. И колкото повече търпи тук нашите беззакония, толкова повече ще ни накаже там. Защото Бог дълго търпи грешния човек, само и само дано се покае, но щом види, че не се покайва, го наказва страшно...“

Из "Софроние" на епископ Софроний Врачански - В ТРИНАДЕСЕТА НЕДЕЛЯ СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА, ЗА ЛОЗЕТО И ЛОШИТЕ РАБОТНИЦИ

"Евангелие от Матей, зачало 89

Рече Христос тази притча: царството небесно прилича на човек цар, който направи сватба на сина си и разпрати слугите си да повикат поканените на сватбата, а те не искаха да дойдат. Пак изпрати други слуги, като рече: кажете на поканените: ето, приготвих моя обяд, юнците ми и каквото е угоено са заклани, и всичко е готово, дойдете на сватбата. Но те пренебрегнаха и отидоха, кой на нива, кой по търговия, други пък хванаха слугите му, поругаха ги и ги убиха. Като чу за това царят, разгневи се, изпрати войските си, та погуби ония убийци и изгори града им. Тогава казва на слугите си: сватбата е готова, ала поканените не бяха достойни. За това идете по кръстопътищата и, колкото души намерите, поканете ги на сватбата. И като излязоха тия слуги по пътищата, събраха всички, колкото намериха и лоши, и добри, и напълни се сватбеният дом с много сътрапезници. Царят, като влезе да

види насядалите, съгледа там едного, който не бе облечен в сватбарска премяна, и каза му: приятелю, как влезе тук, като не си в сватбарска премяна? А той мълчеше. Тогава царят рече на слугите: вържете му ръцете и нозете, вземете го и го хвърлете във външната тъмнина, там ще бъде плач и скърцане със зъби, защото мнозина са звани, а малцина избрани... *(Мат.22:1-13)*

ТЪЛКУВАНИЕ

Царят, който направи сватба на сина си, е Бог, Който прикани евреите към добротворство, но те не пожелаха, а изтъкнаха като предлог - едни: че били отишли за волове, други: на нива, други: да се женят, а трети уловили слугите и ги набили. Слугите, които били пратени да канят на сватбата преди Христа, били пророците, а след Христа - апостолите и църковните проповедници. **Първо били поканени евреите и то - не веднъж, а много пъти чрез закона и пророците, но те се отказали от тази сватба като недостойни**. За това Бог покани нас да се веселим духовно с поученията на Стария и Новия Завет. А с това, че царят се разгневил и изпратил войници да изгорят града, **Христос показал, как евреите щели да пострадат по-късно за неверието си**, защото като минали 40 години от Христовото възнесение, римският император Веспасиан и синът му Тит отишли и изгорили Иерусалим и избили безброй евреи, а колкото останали живи, ги пръснали по целия свят, **защото разгневиха Бога, като не повярваха в Христа, а Го разпнаха на кръст**. Но вижте Божието милосърдие, как Бог съсипа Иерусалим не веднага, а след 40 години. **Първо, за да покаже Своето дълготърпение, и второ, чакал евреите дано да се покаят! Но те не само не се покаяли, ами и започнали да убиват светите апостоли. Убили първомъченик Стефан с камъни. Съсекли Иаков, брата на Иоан, и изгонили всички апостоли от Иерусалим. Тогава и Бог погуби**

града и убийците. О, голямо Божие дълготърпение! Те извършили толкова зло, а Бог пак проявил милост към тях и ги търпял толкова много години, дано да се покаят и повярват! Но те не повярваха. За това Бог прати апостолите сред езичниците, елините и варварите, които събраха в една вяра, както и днес и добри, и лоши идват и приемат свето кръщение и Божествено Причастие. А ние, като бяхме езичници и повярвахме, да не се надяваме само на вярата, а в съответствие с нея да вършим и добри дела, защото вярата без добри дела е мъртва (Иак. 2:20),.."

Из "Софроние" на епископ Софроний Врачански - В ЧЕТИРИНАДЕСЕТА НЕДЕЛЯ СЛЕД ПЕТДЕСЕТНИЦА, ЗА ЦАРСКАТА СВАТБА

„Евреите е трябвало да бъдат държани в игото на робството, "поради грубостта и непокорността на сърцата им", казва Той, и "поради постоянната им склонност да се връщат към идолите и да си отливат златни телци" *(Пак там", кн. IV, гл. 14 и 15)*. С Новия Завет обредните предписания на Моисеевия закон са се оказали съвсем ненужни и излишни, защото човекът бил поставен в други отношения към Бога, в отношения близки, синовни, и е станал способен да изпълнява Божиите повеления свободно и непринудено, без особени подробни външни предписания. Духът на робството в отношенията на човека към Бога в Стария Завет и духът на осиновяването в Новия изобщо не си противоречат. Изменението на духа на робството в дух на свобода и осиновяване посочва само строгата постепенност, последователност и премъдрата

целесъобразност в историята на божественото домостроителство и нравствено-религиозното възпитание на хората. Един и същи Бог възпитавал по един начин древното човечество и възпитава по съвсем друг начин новото. "Бог прави всичко с мяра и ред - разсъждава свети Ириней - и при Него няма нищо непремерено, защото няма нищо безредно" ***("Против ересите", кн. IV, гл. 4)***...

Бог строго наказва в Стария Завет, но още по-строго ще наказва и наказва в Новия. Християнството е по-съвършено от иудейството, Новият Завет е по-обширен и пълен от Стария. Въз основа на това и изискванията на християнството трябва да бъдат много по-строги, отколкото изискванията на иудейството. В иудейството са били дадени по-малко средства за изпълнение на божествения закон, в християнството са дадени много повече - в него са предоставени всички благодатни дарове и сили за изпълнението му. Поради това всяко нарушение и неизпълнение на този закон в християнството трябва да се наказва много повече, отколкото в иудейството.

"В Новия завет - разсъждава Ириней - колкото се е увеличила нашата вяра в Бога (тоест се е разкрила повече), толкова са се увеличили и изискванията към начина ни на живот. Заповядано ни е да се въздържаме не само от лоши дела, но дори от лоши мисли, от безсъдържателни разговори, от лекомислени думи и празни приказки. В същата мяра се е увеличило и наказанието за онези, които не вярват в Словото и презират пришествието Му" ***("Против ересите", кн. III, гл. 27; сравн. кн. III, гл. 25; кн. IV, гл. 28 и 40)***.

Поради това, че иудейството е по-несъвършено от християнството, Божиите наказания в него били "умерени" и като че временни, а в християнството, тъй като е по-високо и съвършено от иудейството, тези

наказания са много по-строги и вече не са само временни, а вечни ***("Против ересите", кн. IV, гл. 28).***“

05.09 по еретическия, †23 август по православния календар - Св. Ириней Лионски

„**В** друго време същият този Григорий, по Божие допускане, изпаднал в някакво съмнение във вярата. Прилежно четейки книгите на Ветхия Завет, той имал помисъл в ума си, че евреите вярват право - и пребивавал в този помисъл много дълго. Узнавайки духом, че Григорий е паднал в изкушение, прозорливият старец го изобличил и след дълги увещания отново му измолил откровение от Бога. И ето, Григорий отново видял дивно видение, в което пред духовните му очи се открил образът на извършването на страшния Божий съд. **Той видял вечния Съдия, седящ на престола, праведниците, стоящи отдясно на Съдията, и грешниците, намиращи се отляво и съдени според делата им. Там имало и иудеи, и езичници, при което Григорий видял иудеите, осъдени заедно с езичниците, и низвергнати в геената.** Заедно с осъждането на грешниците Григорий видял и прославянето на праведниците и всичко това описал пространно.“

08.04 по еретическия, †26 март по църковния календар - Св. преподобни Василий Нови

„**Д**яволът, удържан от Божията сила, стоял и не можел да бяга, свързан с невидими връзки. Светата мъченица го хванала като негоден роб и като да бил на съд, започнала да го разпитва кой е той, откъде е и от кого е изпратен. Дяволът, макар и изпълнен с лъжи, бил принуден от мъчещата го сила на Създателя и против волята си започнал да говори истината. - **Аз съм дявол** - казал той, - един от първите князе на тъмнината и съм изпратен от моя баща, сатаната, да те изкуся

и прелъстя, понеже бяхме много уязвени от молитвите ти, от девическото ти целомъдрие и мъжествено търпение. Аз съм този, който някога посъветва Ева в рая да престъпи Божията заповед за своя погибел. Аз внуших на Каин да убие брат си Авел. **Аз научих Навуходоносор да постави в полето Деир златен истукан. Аз прелъстих иудеите да се поклонят на идолите. Аз направих премъдрия Соломон безумен, като възбудих в него страст към жените му. Аз внуших на Ирод избиването на младенците, а на Иуда - да предаде Учителя, а самият той да се обеси. Аз възбудих евреите да пребият с камъни Стефан, подбудих Нерон да разпне Петър надолу с главата, а Павел да посече с меч.**
Като чула това, света Иулиания извършила ново чудо - нанесла му рани и го свързала с окови (освен невидимите, с които дяволът бил свързан от Бога), завързала го и започнала да го бие.“

03.01 по еретическия, †21 декември по църковния календар - Св. мъченица Иулиания и пострадали с нея в Никомидия

„След това по обичая Си Господ отново се отправил към храма, където поучавал народа. Първосвещениците и стареите народни, от завист към Господа, се приближили към Него и Го запитали:

- С каква власт вършиш това и кой Ти е дал тая власт?

Господ им отвърнал:

- И Аз ще ви попитам едно нещо; ако ми отговорите, и Аз ще ви кажа с каква власт върша това. Кажете ми - кръщението Иоаново откъде беше - от небето или от хората?

Първосвещениците и стареите разсъждавали помежду си така: “Ако отговорим - от небето, - Той ще ни каже: - Защо

тогава не му повярвахте? - а ако кажем: - От хората, - ще настроим срещу себе си народа, защото почита Иоан Кръстител за пророк.” И казали:

- Не знаем.

В отговор на това Господ им казал:

- И Аз няма да ви кажа с каква власт върша това. **Сетне Господ започнал да изобличава неверието и жестокосърдечието на първосвещениците, книжниците и фарисеите и им казал:**

- Истина ви казвам, че митарите и грешниците ви изпреварят в Царството Божие. Дойде при вас Иоан (Кръстител), който водеше праведен живот. Извести ви, че скоро при вас ще дойде Месия Избавител, и ви призоваваше към покаяние, но вие не го послушахте. Митарите и грешниците обаче го послушаха и му повярваха. Вие видяхте това, и пак не се покаяхте, а си останахте в своето неверие и жестокосърдечие.

После Господ им предложил следната притча:

- Един стопанин имал лозе. Той старателно се грижел за него и го обработвал. Изкопал в него кладенец, построил кула. Сетне, като го предал в ръцете на лозарите, заминал за друга страна.

Когато наближило време да се берат плодовете, стопанинът на лозето изпратил своите слуги при лозарите, за да приберат плодовете на лозето.

Но лозарите не само че не дали плодовете на пратениците, но като ги хванали, едни от тях пребили, а други убили.

Тогава стопанинът на лозето изпратил при лозарите още по-голям брой слуги. Но и с тях постъпили също така.

Накрая стопанинът на лозето изпратил при лозарите своя син, като си рекъл в себе си: “Може би ще се засрамят от сина ми.”

Но лозарите, като видели сина на стопанина на лозето, си казали: “Това е наследникът. Хайде да го убием и да завладеем наследството му.”

И като го хванали, извели го извън лозето и го убили.

Като разказал тази притча, Господ се обърнал към книжниците и фарисеите с въпроса:

- Какво ще направи стопанинът на лозето с тези жестоки лозари?

Те Му казали:

- Злите лозари ще предаде на жестока смърт, а лозето ще даде на други лозари, които ще му събират плодовете навреме.

Тогава Господ им казал:

- **Да, правилно казахте. Точно по този начин ще се постъпи и с вас: от вас ще се отнеме Царството Божие и ще се даде на друг народ, който ще принася плодовете на това Царство.**

Като чули това, първосвещениците, книжниците и фарисеите разбрали, че с тази притча Господ ги изобличава за тяхното неверие към Неговата проповед и за жестокосърдечието им. Понеже не можели да понасят изобличения, те вече били решили да хванат Господа, за да Го отведат при съдиите, но се убояли да направят това сега, за да не раздразнят народа, който почитал Господа за велик пророк.

Като не смеели да уловят Господа със сила, фарисеите си

тръгнали от Него и започнали да се съвещават някак да Го уловят за думите Му. С тази цел те изпратили при Господа свои ученици заедно с иродиани (27), които казали на Господа:

- Учителю! Знаем, че Ти си човек справедлив и учиш за истинския Божи път, без да се мъчиш да угодиш на хората. Кажи ни - трябва ли да плащаме данък на кесаря, или не?

Господ, като разбрал лукавството им, казал:

- Защо Ме изкушавате, лицемери? Покажете ми монетата, с която се плаща данъкът.

Те му донесли един динарий.

Господ ги попитал, като посочил монетата:

- Чии са този образ и надпис?

Казали Му:

- Това са образът и надписът на кесаря.

Тогава Господ казал:

- Давайте кесаревото на кесаря, а Божието - Богу.

Като чули това, законниците не можали нищо да възразят на Господа и си тръгнали от Него.

Същия ден отишли при Господа садукеи, (28) които отричат възкресението на мъртвите, и рекли на Господа:

- Учителю, Моисей (29) е казал, че ако някой умре, без да има деца, то неговият брат трябва да вземе жена му и да създаде поколение на своя брат (Второз. 25:5). При нас имаше седем братя; първият се ожени, умря и като нямаше деца, остави жена си на своя брат; същото стана и с останалите братя. След това умря и жена им. При възкресението на

мъртвите тя чия жена ще бъде?

Господ им казал в отговор:

- Вие се заблуждавате много, като не познавате нито Писанията, нито силата Божия. При възкресението не се женят, нито се омъжват, но пребивават като ангели Божии на небесата. **А за това, че ще има възкресение на мъртвите, нима не сте чели казаното от Бога в Писанията? “Аз съм Бог Авраамов, и БогИсааков и Бог Иаковов" (Изх. 3:16). Бог не е Бог на мъртви, но на живи.**

След това садукеите засрамени си отишли от Господа.

Един законник, като изкушавал Господа, се обърнал към Него с въпроса:

- Учителю, коя е най-голямата заповед в закона?

Господ му отвърнал:

- “Възлюби Господа, Бога твоего, с всичкото си сърце, и с всичката си душа, и с всичкия си разум" (Мат. 22:37). Това е първата и най-голяма заповед. Втората, подобна на нея, е: “възлюби ближния си като себе си" (Мат. 22:39). На тези две заповеди е изграден целият закон и пророците.

Когато отново се събрали фарисеите и книжниците, Господ ги запитал:

- Какво мислите за Христа? Чий Син е Той?

Те отвърнали:

- Той е Син Давидов.

Господ отново ги запитал:

- Как тогава Давид Го нарича Господ, когато казва:

“Рече Господ Господу моему: седи от дясната Ми страна, докле туря Твоите врагове подножие на нозете Ти" (Пс. 109:1). И тъй, щом самият Давид Го нарича Господ, то как тогава Той е негов син?

Но на тези думи на Господа книжниците и фарисеите не намерили какво да отговорят и Го оставили…

После Господ се обърнал към учениците Си и им казал:

- Знаете, че след два дни ще бъде Пасха и Син Човечески ще бъде предаден на разпятие.

По това време първосвещениците, книжниците и народните стареи вече се били събрали тайно и решили да хванат Господа с хитрост и да Го убият, като определили времето за това преди празника, за да не се разбуни твърде многобройният народ, който се бил стекъл в Иерусалим за празника Пасха от всички краища на Палестина…

(Фарисеи (от евр. peruchim - “отделени”) - една от иудейските секти, появили се през II или III век пр. Р. Хр. Фарисеите били ревнители на Моисеевия закон, като обръщали внимание главно не на духа на закона, не на неговото общо съдържание, а на неговата външност. Освен обредните предписания на закона, те изпълнявали още маса измислени от самите тях дребни предписания, често стигащи до скрупульозност…

чрез евангелското повествование за безплодната смоковница нагледно се изобразяват пред нас цялата безплодност на лицемерието, фалшивата набожност и въобще на изпълнението само на обредовата страна на закона,..

Безплодната смоковница означавала лицемерната сянка на закона, под която се криели иудеите, но която не можела да принесе плодове на добри дела…

Садукеи - религиозна секта от времето на Иисус Христос, която отричала преданието и възкресението на мъртвите. Неин основател бил равинът Саддок, на чието име и се наричала сектата.)“

„Слово за Вход Господен в Иерусалим“ св. Димитрий Ростовски

„**К**огато децата тържествуваха, когато учениците се радваха, - **закоравялата завист против славата на Господа се възбуди, градът изпадна в смут и почна да пита: кой е Този**? като че ли не са видели Благодетеля, прославен с безчислени божествени чудеса! Тъмнината обаче, не била в сила да покрие блестящата в нея незалязваща светлина.

Против тези, именно, пророкът някога е казал: глухи, чуйте и, слепи. погледнете и вижте! виждате ли, възлюбени, точността на предсказанието?!

Цяла Юдея се изпълни с благодеяния, а те сега питат, кой е Този? О, неразумни люде, които лъжливо се наричате учители! О, безсмислени старейшини! О, безсрамно потомство на Ханаан, а не на Богобоязливия Юда! Малките деца познали Твореца си, а непокорните бащи питали: кой е Този? Младото поколение възпявало Бога - а застарелите в зло питали: кой е Този?

Гръдните деца проповядват за Бога - а възрастните богохулстват! Отрочетата благочестиво отправят свещена хвала, а безбожните иери нечестиво негодуват! О, жестоки човеци, които се мислите за праведници, обърнете сърцата си към своите деца и от тях се поучете за тайните Божии! Защо Вие при блясъка на слънцето обичате тъмнината? Защо замисляте война против мира, който нищо не може да смути?

Ако вие сте верни синове на Сион, веселете се заедно с

чедата си: нека благочестието на рожбите Ви бъде повод към радостта и тържеството! От тях се научете: кой ги е научил на това, кой ги е свикал, откъде е дошло това учение, какво е това ново богословие и старо пророчество?! Обърнете сърцата си към радостта на децата; не затваряйте очите си пред истината!“

Из слово на св. Иоан Златоуст за Вход Господен в Иерусалим

„И така, по какъв начин, кога и де е бил даден древният закон? – След гибелта на египтяните, в пустинята, на планината Синай, в огън и дим, излизащи от планината, при тръбен звук, сред гръм и мълнии, след влизането на Моисея в самата тъмнина. А в Новия завет не е така. Там всичко произлязло при дълбока тишина: не в пустиня, не на планина, не сред дим и мрак, тъмнина и буря, а след настъпването на деня, в един дом, когато всички седели заедно. **За човеци груби и необуздани били нужни неща, които произвеждали външно впечатление: пустиня, планина, дим, тръбен звук и други подобни; за човеци пък по-възвишени, по-покорни и застанали по-високо от чувствените понятия, нямало нужда от нищо подобно. Ако пък и над апостолите имало шум, това било не заради тях, а заради присъстващите иудеи, заради които се появили и огнени езици. И ако те, въпреки всичко това, казвали (за апостолите): „със сладко вино са се напили“ 1 , още повече биха говорили така, ако не биха видели нищо по-добно. По-нататък – във Ветхия завет Бог слязъл, когато Моисей възлязъл на [планината] 1 ; тук пък Св. Дух слязъл, когато нашето естество се възнесло на небето, или по-добре да се каже – на царския престол.** Ако Св. Дух би бил по-малък, явленията (които съпровождали Неговото слизане) не биха били по-величествени и чудесни, а между това новозаветните

скрижали са много по-величествени от ветхозаветните, както и събитията (новозаветни) са по-славни. Апостолите не слезли от планина с каменни плочи в ръце, подобно на Моисея, а носели в своята душа Св. Дух и ходели на- всякъде, като били източник на съкровища и учения, на духовни дарове и на всякакви блага, и като станали чрез благодатта одушевени книги и закони. По такъв начин те привлекли (във вярата) три хиляди, така пет хиляди, така – всички народи на света, защото чрез техните уста говорил Бог към всички, които дохаждали при тях.“

Сравнение между иудеите и християните - Св. Иоан Златоуст "‘Беседа 1 върху Евангелие от Матея"‘

„Ето, чуйте! Той не казва просто: който поглежда на жена с пожелание, вече е прелюбодействал с нея в сърцето си (слушайте сега това с внимание); но предварително напомня за стария закон, като казва: Слушали сте, че бе казано на древните: "не прелюбодействай". Виждате ли и двата закона, стария и новия, единия, даден от Моисея, и другия - от Самия Него? Впрочем, и Моисеевия пак Той го е дал, защото и чрез Моисея пак Той е говорил.

А откъде виждаме, че и този закон е от Него? Ще ви приведа свидетелство не от Иоана, и не от апостолите, **тъй като сега аз се състезавам с иудеите, но от пророците, на които те, струва ми се, вярват, от тях ще докажа, че и Стария и Новия Завет си имат един законодател. И така, какво казва Иеремия? "Ето, настъпват дни, казва Господ, и ще сключа с дома Израилев и с дома Иудин нов завет" (Иерем. 31:31). Виждате ли, че името на Новия Завет се намира във ветхия? Виждате ли, че това название е било известно още преди толкова години? Ще сключа нов завет. Ето откъде се вижда, че и Старият Завет пак Христос е дал. Като казва: ще сключа нов завет, Бог**

добавя: "не такъв завет, какъвто сключих с бащите им" (Иер. 31:32).

Това е тъй, но все пак ние още не сме доказали своя предмет. Трябва да се покаже и обясни всичко, което дава повод за спор, за да бъде нашето слово чисто от всички страни и да не се допусне празно място за никакви уговорки.

Ще сключа нов завет, не такъв завет, какъвто сключих с бащите им. Бог заключава завет (съюз) с Ноя след потопа, желаейки да ни избави от страх - при вида на наводнение и при буен дъжд да не се боим, че пак ще настъпи обща смърт; затова казва: "ето, Аз сключвам Моя завет с вас и с потомството ви подир вас" (Бит. 9:9). Сключва и с Аврама завет за обрязване; нарежда и чрез Моисея завет, известен на всички. Иеремия казва ще сключа нов завет, не такъв завет, какъвто сключих с бащите им.

Кажете, кои бащи? И Ной беше баща, и Аврам - баща: за какви бащи Той говори? Неопределеността на лицата докарва тъмнина. Тук бъдете внимателни. Не такъв завет, какъвто сключих с бащите им. Да не би да помислите, че Бог говори за завета си с Ноя - или да помислите, че говори за завета с Аврама, - Той напомня и за самото време на завещанието. Като казва: ще сключа нов завет, не такъв завет, какъвто сключих с бащите им, тутакси посочва и времето: "в деня, когато ги хванах за ръката, за да ги изведа от Египетската земя".

Виждате ли с каква ясност се съобщава определението на времето? Сега вече и евреинът не противоречи: спомнете си времето и приемете закона. В деня, когато ги хванах за ръката...

Виждате ли че и в двата завета законодателят е един?

Сега след като сме свършили състезанието, аз ще ви докажа същото и от Новия Завет, за да видите, че има съгласие между двата Завета...

Ще ви кажа пророчество и събитие и дума за едно и също нещо: "като овца биде той заведен на клане, и както агне пред стигачите си е безгласно" (Ис. 53:7). Това е порочество чрез думи. **А когато Авраам принасяше Исаака в жертва и видя овен, замотал рога, и го принесе в жертва, то той чрез него - като в образ предвъзвестява спасителния подвиг...**

Закона привежда при Христа онези, които са внимателни към него; а който отхвърля Учителя (Христа), той не познава и "възпитателя" (Гал. 3:25). Затова казва: "Кажете ми вие, които желаете да бъдете под закона: не слушате ли закона? Защото писано е: Авраам имаше двама синове, един от робинята, а друг от свободната" (Гал. 4:21-22). "Това се разбира иносказателно. Това са двата завета." (Гал. 4:24)...

Аз ви показах робиня и свободна в думи, че един законодател е на двата завета: вижте сега същото и в образи. Авраам е имал две жени: това са два завета и един законодател. Тези два завета са предречени от Иеремия с думи, а Авраам изобразява с образи - с това, че имал две жени, защото както има един мъж и две жени, така има един законодател и два завета...

Ако той би говорил на старите, вие бихте имали основание да се оплаквате, защото тогава нашата природа беше по-малко съвършена; а когато нашата природа добива по-голяма сила и става по-съвършена, тогава вече настъпва време и за по-съвършено учение. Ето защо Христос, щом започва своето законодателстване, за да предотврати желанието на някои да се отдават на безгрижие и на нерадение при вида на голямата строгост, казва: "**Ако вашата праведност не надмине**

праведността на книжниците и фарисеите, няма да влезете в царството небесно" (Мат. 5:20)...

За да не кажете това, т. е. защо е увеличил за нас трудовете, защо ни е определил по-големи подвизи, Бог отнапред отстранява това възражение, като напомня за царството небесно: предлагам ви, казва, по-големи награди. След като казва за трудовете, за подвизите, за по-голямата строгост на законодателството, той напомня за наградите. Не Палестина, казва, ви давам, не земята, дето тече мляко и мед - не, предлагам ви самото небе...

Ето как посочва Павел разликата между едните и другите: "Ако оня, който се е отрекъл от Моисеевия закон при двама или трима свидетели, безмилостно се наказва със смърт, колко по-тежко наказание, мислите, ще заслужи пък оня, който е потъпкал Сина Божий и счел за нечиста кръвта на завета, чрез който е осветен, и е похулил Духа на благодатта?" (Евр. 10:28-29).

Св. Йоан Златоуст - „Постът е безполезен за онези, които не се въздържат от грехове. Против прелюбодеянието.“

„**В**торо, по-голямо чудо последвало след първото. Можейки до този момент да говорят само на своя роден диалект, апостолите и другите вярващи, започнали сега изведнъж да говорят на всички известни тогава езици: "И всички се изпълниха с Дух Светий, и наченаха да говорят на други езици, според както Духът им даваше да изговарят"... Всички се изумили най-напред като слушали апостолите да славословят Бога на чуждоземни езици, включително и молитви, обикновено произнасяни на свещения еврейски език; второ, защото никога досега не били слушали толкова възвишени и свети истини; но най-много били удивени от това,

че всеки римлянин, грък, африканец, индиец слушали всеки своя роден език,..

Но скоро се намерили хора, желаещи да "обяснят" на другите нещо, което и те самите не разбирали. Присмивайки се, те казвали: "със сладко вино са се напили".

Чувайки богохулството на иудеите, апостол Петър, стоейки там заедно с другите апостоли, извисил гласа си и започнал да им говори:

"Мъже иудеи и вие всички, които живеете в Иерусалим! Нека ви бъде известно това, и внимавайте на думите ми: тия не са пияни, както вие мислите, защото е трети час през деня (23); но това е реченото чрез пророк Иоиля: "и ето, в последните дни, казва Бог, ще излея от Моя Дух върху всяка плът; синовете и дъщерите ви ще пророчествуват; младежите ви ще виждат видения, а старците ви ще сънуват сънища; и в ония дни върху рабите Ми и рабините Ми ще излея от Моя Дух, и ще пророчествуват. И ще покажа чудеса горе в небесата и личби долу на земята,..“

Слово на Света Петдесетница. Ден на Света Троица - рожденият ден на Христовата Църква

„- **Н**о ако - недоумявали другарките на Акилина - Той е оказал на света такива велики благодеяния, защо иудеите, неговите съплеменници, не го почитат за Бог?

- **Тоя народ - обяснила светата девица - винаги се отклонява от правия път. Понеже има непокорна в ожесточението си и заслепена от злоба душа, той обикновено отхвърля онова, което е истинно и праведно. Затова иудеите са отхвърлили и Благодетеля си, като Го**

предали на Пилат за осъждане на кръстна смърт.“

26.06 по еретическия, †13 юни по православния календар - Св. мъченица Акилина

„Галилейците много се отличавали от иудеите от другите области на Палестина, както рязко се отличавала природата на Галилея от природата на Южна Палестина. В Галилея природата била жизнерадостна и населението - живо и просто; а в Южна Палестина - безплодна пустиня и народ, нежелаещ да признае нищо друго освен буквата и формите на правилата. Жителите на Галилея с желание възприемали идеите и духа на закона; у иерусалимските иудеи господствала единствено рутинната външност. **Галилея станала родина и люлка на християнството; Иудея била изсушена от тесногръдото фарисейство и късогледото садукейство**. Галилейците били пламенни, отзивчиви, стремителни, благодарни, честни, храбри - били възторжено религиозни, обичали да слушат поучения за вярата и Бога - били откровени, трудолюбиви, поетични... И Мария Магдалина, изцелена от Спасителя Христа, проявила в своя живот много от прекрасните отличителни качества на своите прародители галилейци, първи и най-ревностни християни...

Жестоките страдания на Спасителя, разпнат на кръст, още повече предизвиквали наглите насмешки на иудейските първосвещеници, книжници и старейшини, които не се задоволили с изпълнението на гнусното си отмъщение, а стоейки близо до кръста на Разпнатия Христос, насмешливо изказвали безсъвестни и дръзки упреци към Невинния Страдалец и казвали:

“- Други спаси (от смърт), а Себе Си не може да спаси. Ако Той е Цар Израилев, нека сега слезе от кръста, и ще повярваме в Него...”.

Също и римските войници се подигравали с Него и приближавайки се, казвали:

“- Ако Ти си Иудейският Цар, спаси се Сам”.

И разбойниците, разпнати с Него, Го хулели, и единият от тях, злословейки Го, казал:

“- Ако си Ти Христос, спаси Себе Си и нас”.

И минувачите го хулели, клатейки глава и казвайки:

“- Ти, Който разрушаваш храма и в три дни го съзиждаш, спаси Себе Си и слез от кръста…”.

И ето, когато по този начин глупостта и дивостта на тълпата и низката злоба на иудейските старейшини обкръжавали Разпнатия Христос - мъченическият Му поглед с утешение забелязал сълзите на благочестивите жени, между които Мария Магдалина била “от първите”…

Денят на великото изкупление на падналото човечество от Богочовека бил ясен. Вече било около пладне, а според еврейското определяне на времето, бил шестият час. **Но ето, в това ясно пладне “потъмня слънцето и настана мрак” до деветия час, тоест, според съвременното определяне на часовете на деня, до третия час след пладне. Страшното, величествено, внушително небесно знамение - угасването на слънцето, тъмнината, обгръщаща всичко земно, сред ярката дневна светлина, тежко потиснала хулителите на Невинния Христос, предизвикала в тях ужас и ги накарала да замлъкнат**…

Заедно със света Мария Магдалина към Италия се отправили, според преданието, и сестрите на Лазар Марта и Мария; а Пилат, узнавайки за това и боейки се от изобличение

на противозаконните му действия от страна на християните, сам изпратил съобщение на император Тиберий за Иисуса Христа, в което свидетелствал за добродетелния живот на Христа, за изцеляването на всякакви болести и недъзи от Него, даже за възкресяването на мъртви и за другите Му велики чудеса. **Пилат утвърждавал, че, проверявайки обвиненията на иудеите, не намерил в Иисуса Христа никаква вина; той полагал големи усилия да Го избави от ръцете на размирните иудеи, но не успял да постигне избавлението Му и предал Иисуса на тяхната воля, поради виковете на народа и бунтовното обвинение на иудеите към самия Пилат**... **А след разпятието на Иисуса от иудеите в природата се извършили страшни знамения, възкръснали много мъртви, с Неговото възкресение на третия ден и Пилат, като свидетел, обхванат от силен страх, съобщил на държавния кесар за всичко, което се извършило с Иисуса Христа, Който станал предмет на вяра, като Бог**...

След такива свидетелства от страна на римския управител на Иудея и от страна на почитателите на Спасителя Христа, император Тиберий, според преданието, сам повярвал в Спасителя Христа, предложил да причислят Иисуса Христа към лика на римските богове, и дори тогава, когато Римският Сенат отхвърлил това предложение, Тиберий с царски указ заплашвал да накаже всеки, който се осмелява да наскърби вярващите в Иисуса Христа.

По този начин с ревностната, безстрашна проповед за Спасителя Христа света равноапостолна Мария Магдалина, заедно с другите благочестиви християни, накарала и езическия управител на Иудея писмено да засвидетелства всемирното събитие на Христовото Възкресение пред езическия свят и убедила тогавашния римски император да признае величието и божественото могъщество на Спасителя

Христа, улеснявайки с всичко това разпространението на християнството.

А християните от това време, като узнали за значението и силата на впечатлението, предизвикано от поднасянето на червено яйце от Мария Магдалина на император Тиберий с думите: “Христос воскресе!” - започнали да ѝ подражават в това и като спомен на Христовото Възкресение започнали да си подаряват червени яйца и да казват:

- Христос воскресе!... Во истину воскресе!...“

04.08 по еретическия, †22 юли по църковния календар - Св. мироносица и равноапостолна Мария Магдалина

„Андрей, когото намерил Господа на всички като някакво съкровище от светлина, възкликнал, обръщайки се към своя брат Петър:

- Намерихме Месия.

О, превъзходство на братската любов! О, преобръщане на реда! – Андрей се родил след Петър в живота и първи завел Петър при Евангелието, и – как го уловил:”намерихме” казал “Месия”. От радост било казано това, това било съединено с веселие благовестие за намерения предмет. Намерихме, казал, това съкровище: **бягай Петре, от нищетата на обрязването, освободи се от раздраните дрипи на закона, отхвърли от себе си игото на буквата, счети го за нещо незначително, презри настоящето – като съновидение**, и се погнуси от Витсаида – като от някакво лошо и отхвърлено място. Остави мрежата – като оръдие на нищетата, лодката – като обиталище по време на потопа, риболова – като занаят, подложен на морско вълнение, рибата – като стока за чревоугодие, **иудейския народ – като**

превъзнасяне пред Бога, Каиафа – като баща на лукаво сборище. Намерихме Месия, Когото превъзвестиха пророците, Когото законът ни провъзгласи със своето учение, като с някаква тръба. Намерихме съкровището на закона. Бягай Петре от глада на буквите: намерихме Месия, Когото от древност предизобразиха знаменията, Когото Михей видял на престола на славата, Когото Иезекиил видял върху херувими, Когото Даниил съзрял на облаци, Когото Навуходоносор видял в пещта, Когото Авраам приел в шатрата си, Когото Моисей видял изотзад на скалата. Този намерихме, безначално родения и явил се в последните дни. О, велико съкровище, пълнота на което не може да бъде изчерпана! Това са богатства, неподлежащи на законите на веществото, природата, на които не знае начало и самото намиране на които е ново.“Намерихме Месия (което значи Христос)”.Много са христософците, но всички те са смъртни. Авраам е бил христос, но е изтлял в гроба; Исаак също е бил христос, но костите му лежат в гроба. Иаков е бил христос, но е смъртен. И моисей е бил христос, но е бил погребан, на кое място, не знаем. Подобно на това и Давид е бил христос, но всички те са станали плячка на смъртта. Единствен Христос наистина по природа е Бог, Който поради Своето милосърдие към човеците запечатал с излизането Си от девическата утроба, като с някакъв печат, и тези рибари с изворите на своите изцеления. Негова е властта, царството, славата и поклонението, с непорочните и единосъщни, със същата природа, Отец и Свети Дух, сега и винаги и във вечни векове, амин.

Св. Йоан Златоуст *(ок. 347/350—407) -* ***Похвално слово за свети апостол Андрей Първозваний - 13.12 по еретическия, † 30 ноември по православния календар - Св. всехвален апостол Андрей Първозвани (Андреевден)***

„**П**ри изучаването на еврейски език блаженият Иероним

се въодушевявал не само от стремежа да се запознае с оригиналния език на старозаветните свещени книги, **но и от желанието да опровергае насмешките на иудеите над християните: иудеите твърдели, че текстовете на Писанието, на които се осланят християните, имали уж друго значение в оригинал**.“

28.06 по еретическия, † 15 юни по православния календар - Св. блажени Иероним

„**В** този град живеел **един евреин, известен магьосник, чародей и лъжец**. Той бил истински слуга на дявола и мнозина довеждал до погибел. Една нощ Теофил тръгнал към него, дошъл до дома му и почукал на вратата. Магьосникът излязъл да види кой е и като видял Теофил, изпаднал в ужас. Удивен (тъй като го познавал), той го поканил да влезе и го попитал:

- По каква причина си се потрудил да дойдеш през нощта при мене?

В отговор на това Теофил му казал:

- Ако можеш да помогнеш, то помогни ми и не ме отхвърляй, защото съм в голяма печал.

След това подробно разказал всичко на магьосника - как епископът го огорчил, като му отнел длъжността, как го оставил на подигравките на хората, като предпочел по-неспособен, а него отстранил от служба. Той обещал на магьосника богата награда, ако му помогне и му възвърне предишното уважение, и получил такъв отговор:

- Недей да скърбиш за това, но радостно и с надежда се върни у дома. Следващата нощ ела при мене в същия час, **аз ще те отведа при моя повелител и той ще ти помогне**

във всичко.

Като чул този отговор, окаяният (в този момент) Теофил много се зарадвал и се прибрал, изпълнен с гибелна надежда.

Денят преминал и отново настъпила нощта. В полунощ, според заповедта на магьосника, Теофил се явил при него. Магьосникът го отвел на хиподрума - мястото, където се организирали конните надбягвания, и му казал:

- **Ако получиш някакво видение или чуеш глас, не се плаши и не се прекръствай**. Кръстът изобщо не помага на хората, това е достойна за смях християнска лъжа.

Теофил се съгласил с него и обещал да не се огражда с кръстния знак. Тогава магьосникът му показал във видение множество необикновени лица, украсени с различни светли дрехи и със запалени свещи в ръце. **Това били бесове, те крещели похвали за своя княз, сатаната. Князът на тъмнината седял сред тях, изпълнен с гордост и призрачна слава. Тогава окаяният магьосник взел Теофил за ръка, въвел го в това гибелно събрание** и се приближил с него към княза.

- Защо си довел тук този човек? - попитал князът на тъмнината.

- Господарю мой - отговорил чародеят, - доведох го при тебе, защото той е силно оскърбен от своя епископ и те моли за помощ.

- Как мога да помогна на този, който е раб на своя Бог? Ако той наистина иска да стане мой раб и да влезе в числото на моите слуги, аз така ще му помогна, че той ще получи по-голяма власт и чест от тези, които е имал преди, и ще бъде по-силен дори от самия епископ.

- Чуваш ли какво казва князът? - попитал тогава магьосникът.

- Чувам - отговорил той - и ще изпълня всичко, което той ми заповяда.

Като казал тези думи, той веднага паднал, поклонил се на сатаната и започнал да му целува краката.

- **Нека този човек да се отрече от така наречения Син на Мария - казал дяволът на магьосника, - нека да се отрече също и от Нея Самата, защото аз и двамата ги ненавиждам. Отричането си да напише собственоръчно и да ми го даде. След това нека иска от мене каквото пожелае и ще получи исканото**.

След като чул това, Теофил отвърнал:

- Ще изпълня всичко, което заповядаш, господарю мой, само и само да получа исканото.

При тези думи дяволът прегърнал Теофил, започнал да го гали по брадата и да го целува, допирайки към устните му своите нечисти уста.

- Радвай се, мой искрен и верен приятелю - му казал той.

И окаяният Теофил утвърдил дружбата си с дявола, като се отрекъл от Христа, нашия Спасител, и от Пречистата Божия Майка. Написал своето отричане на хартия, приготвена преди това от магьосника, и като я запечатал, той я дал на княза на тъмнината. След това те дружески се прегърнали, целунали се и се разделили. Князът на тъмнината и слугите му станали невидими и се отдалечили в своето място - ада, а Теофил заедно с евреина се върнали на хиподрума, като и двамата се радвали на своята погибел.

На следващото утро, по Божий промисъл, както се вижда, а

не заради старанието на дявола, епископът като се пробудил, се разкаял, че е отстранил Теофил от службата на иконом. Той изпратил хора, за да го покани отново при себе си в архиерейския дом, и с големи почести го възвел на предишната му длъжност, като му дал двойно уважение и му дал още по-голяма власт над църковното имущество и над всички дела. Освен това епископът в присъствието на църковния клир и гражданите помолил Теофил да му прости.

- Прости ми, брате - казал той, - прости, съгреших пред теб, като огорчих твоята святост, когато поставих на твоето място човек недостоен. Сега аз го отстранявам, а теб те моля отново да заемеш длъжността на иконом.

От този час Теофил започнал да живее с предишната си чест и власт, почитан от всички, и завеждал изцяло делата на иконом. Не само църковният клир и гражданите му въздавали велика чест и със страх му се покорявали, но и самият епископ изпитвал уважение към него, а предишните му врагове със срам замлъкнали и започнали смирено да търсят неговата милост.

В това време нечестивият и хитър магьосник често навестявал Теофил.

- Виждаш ли, господине мой - казвал той, - как аз и моят княз ти помогнахме според твоето желание и колко скоро получи помощ от нас.

- Наистина получих - отговарял Теофил - и много ви благодаря.

Като преживял известно време в такова богоотстъпничество, Теофил започнал сякаш да се пробужда от сън и да идва на себе си, съзнавайки своята погибел. Нашият Създател и Изкупител, Христос Бог, който не иска смъртта на грешните,

но милостиво очаква тяхното покаяние, си спомнил предишния добродетелен живот и трудовете на Теофил, неговите многочислени дела на милосърдието, грижите за бедните и вдовиците, възпитаването на сираците, защитата на обидените, помощта на всички, които се нуждаели от помощ, и цялото множество негови благодеяния. Не презрял Своето създание по Своята неизречена благост и Господ проявил върху него Своето милосърдие, защото няма грях, който да победи Неговото човеколюбие. С тайното и Божествено Свое внушение Той вложил в сърцето на Теофил мисъл за покаяние и обръщане.

Като дошъл на себе си, Теофил започнал да размишлява какво голямо и ужасно злодеяние е извършил, като се е отрекъл от Христа Бога и Пречистата Божия Майка заради временни и нищожни почести от човеци. Той започнал да страда в душата си, да скърби в мислите си и да се кае, въздишайки тежко, от дълбините на сърцето си, удрял се в гърдите си, плачейки и ридаейки горчиво.

По това време магьосникът бил хванат от управителя на тази страна, осъден от законен съд на смърт заради многочислените си чародейства и злодеяния и получил достойна за делата си присъда - изгорили го жив.“

06.07 по еретическия, † 23 юни по православния календар - Разказ за покаянието на Теофил

„**В** това време Симон влъхва вече бил заловен от войниците, които го търсили и те го довели в Рим, за да бъде наказан за делата си. Но той, **като помрачил умовете на мнозина, посредством вълшебната хитрост, така ги измамил, че не само не претърпял наказание, но даже от мнозина бил счетен за бог. Този предтеча на сатаната дотолкова изумил със своето вълшебство дори самия кесар Клавдий, че изваяли статуя на влъхвата и тя била поставена между двата моста на Тибър със следния надпис: "На светия бог Симон."** За това подробно пише Иустин и Ириней...

Симон влъхв не искал да мълчи и да таи своята злоба към свети Петър - той счел себе си за посрамен от проповедта на апостола, чрез която неговата слава се срутила; и започнал открито да пречи на истинското учение на апостола със своите лъжливи слова и дела, - без всякакъв срам той спорел с него посред града. Влъхвата прелъстявал народа, като го подтиквал към разни мечтания; той показвал привидения около себе си, за които разправял на народа, че това са душите на умрели хора; показвал и възкръснали от мъртвите, които му се кланяли като на бог: изцелявал хроми, като им възвръщал способността да ходят и да тичат. Но всичко това не било действително, а привидно, подобно на митичния Протей, който се видоизменял по различен начин: ту явявайки се с две лица, ту след известно време превръщайки се в коза, змия, птица или, уподобявайки се на огън, с една дума, възприемайки всевъзможни форми за прелъстяване на безумните. **Но**

достатъчно било за великия Господен апостол да погледне към делата на Симон и на часа магьосничествата му се изпарили...

Когато свети Петър дошъл в Рим и разбрал, че Симон се назовава Христос и върши пред очите на народа велики чудеса, той, горящ от ревност по истинския Бог, се отправил към дома на Симон, пред чиито врати намерил голяма тълпа хора; те пречели на апостола да влезе в дома. Тогава свети Петър казал:

- Защо ми пречите да отида при влъхвата измамник?

- Той не е влъхва - отговорили от тълпата, - но е могъщ бог; той е поставил край вратите си стража, която знае човешките помисли.

С тези думи показали на светия апостол черното куче, лежащо при вратите, като отбелязали:

- Това куче умъртвява всички, които мислят за Симон неверни неща.

- Аз казвам истината за него - потвърдил свети Петър, - Симон е от лукавия.

След това, като се приближил към кучето, апостолът казал:

- Иди и предай на Симон, че Петър, Христовият апостол, иска да дойде при теб.

Песът тръгнал и с човешки глас предал на Симон това, което му заповядал свети апостол Петър. Всички, като чули кучето да говори, се ужасили. Симон, на свой ред, изпратил същото куче с думите:

- Нека тук влезе Петър.

Когато светият апостол влязъл в дома, Симон започнал

своето магьосничество пред народа и пред погледа на свети Петър. Светият апостол с помощта на Христовата сила сторил големи чудеса. Какви именно? Древният църковен историк Егезип, живял по времето на апостолите, от многото чудеса споменава следното. В Рим младият син на една благородна вдовица от царски род починал, а майка му плакала безутешно за него; тези, които ѝ съчувствали, си спомнили, че Петър и Симон влъхва възкресявали мъртъвци; и повикали Петър, а други - Симон. На погребението на юношата се събрали много знатни хора и народ. И светият апостол Петър казал на Симон влъхва, който се големеел пред целия този народ със своята сила:

- Който от нас възкреси този мъртвец, неговото учение трябва да бъде признато като истинно.

Народът одобрил решението на апостола. Симон, като се надявал на своята вълшебна хитрост, се обърнал към народа:

- Ако аз възкреся мъртвия, ще убиете ли Петър?

- Жив ще го изгорим пред собствените ти очи! - закрещял народът.

Като пристъпил към одъра на умрелия, Симон започнал своето вълшебство и със съдействието на бесовете постигнал повдигането на главата на мъртвеца. Народът започнал да крещи, че юношата е жив, и че е възкръснал. И без да губят време, искали да изгорят Петър. Апостолът, като дал знак с ръка, ги помолил да замълчат и като настъпила тишина, казал:

- Ако юношата наистина е жив, то нека да стане, да проговори и да ходи; но докато не видите това, не се съмнявайте, че Симон ви прелъстява със своите вълшебства.

Симон дълго обикалял около одъра, призовавайки бесовската сила, но неуспешно; тогава той искал да избяга от

срам, но народът го задържал. А свети апостол Петър, истинският чудотворец, който възкресил Тавита и направил много други славни чудеса, стоял назад, издигнал очи и ръце към небето и започнал да се моли:

- Господи Иисусе Христе, Който си ни заповядал в Твое име да възкресяваме мъртъвци, моля Те, съживи този юноша, та стоящите тук да познаят Теб, истинския Бог, и да разберат, че няма друг освен Теб, Живеещия и Царстващия с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

След тази молитва той извикал към мъртвеца:

- Младежо! Стани - моят Господ Иисус Христос те изцелява и възкресява!

И мъртвият на часа отворил очи, вдигнал се и започнал да се движи и говори...

Юношата, като паднал в нозете на свети Петър, възкликнал:

- Аз видях Господа Иисуса да заповядва на ангелите да ме върнат, по твоята молитва, на моята вдовстваща майка.

Тогава целият народ започнал да вика:

- Един е Бог и няма друг, освен изповядвания от Петър!

А Симон влъхва избягал, като с бесовска сила придал на главата си кучешки вид; въпреки това народът го хванал, даже искали да го пребият с камъни, а други да го изгорят. Но апостол Петър, като се възпротивил, казал:

- Нашият Господ и Учител не ни е заповядал да отвръщаме на злото със зло, пуснете го, нека иде където иска; достатъчен му е срамът, позорът и осъзнаването на безсилието на собственото му вълшебство.

“Освободеният Симон, предава Маркел, дойде при мен,

предполагайки, че аз нищо не знам за случилото се чудо. Симон завърза за вратите на дома ми с желязна верига едно грамадно куче и ми каза:

- Ще видя дали Петър ще дойде при теб, както обикновено.

И след час до вратата се приближи Петър, отвърза песа и му каза:

- Иди и кажи на Симон влъхва; престани да прелъстяваш с бесовската си сила хората, за които Христос проля Своята Кръв.

Кучето отишло и предало на Симон думите на апостола, подобно на човешко същество. “Като чух това (казва Маркел), аз побързах да посрещна Петър и го приех с почит в дома си; Симон и песа изгоних навън. Кучето, без да навреди на друг, се хвърли върху самия Симон и като го захапа, го повали на земята. Като видя това през прозореца, Петър забрани на песа, в името Христово, да се докосва до тялото на Симон. И кучето, без да докосва тялото на мага, скъса цялата му дреха, тъй че той остана напълно гол. При вида на това народът крещеше на Симон, като му се надсмиваше и го биеше; а след това го изгониха от града заедно с песа му. От срам Симон цяла година не се показа в Рим, докато приемникът на Клавдий - Нерон, нечестив цар, не чу от зли хора похвалите им за злобния магьосник. Нерон откри Симон, много го обикна и го направи свой приближен приятел.”...

За окончателната победа на свети Петър над влъхвата, погубила последния, всички единодушно предават следното.

Като не бил в състояние по никакъв начин да победи свети апостол Петър и не понасяйки вече срама и унижението, влъхвата обещавал да се възнесе на небето. Като събрал всичките си подчинени бесове, които вярно му служели,

Симон с лавров венец на главата дошъл в центъра на Рим и като се изкачил върху едно високо здание, започнал да говори гневно на народа:

- Понеже вие, римляни, досега упорствате в своето безумие, и като ме изоставяте, следвате Петър, то затова аз ви напускам; вече не ще защитавам града, но ще заповядвам на моите ангели да ме вземат на ръце и пред очите ви ще се възнеса при моя отец на небето, откъдето ще ви изпратя големи наказания за това, че вие не се вслушахте в моите думи и не повярвахте на моите дела.

Като казал това, влъхвата плеснал с ръце и се хвърлил във въздуха; поддържан от бесовете, той започнал да лети по въздуха, издигайки се нагоре. Хората, изумени, си казвали един на друг:

- Това е Божие дело - да лети с тяло по въздуха!

Великият апостол Петър започнал високо, на всеослушание да се моли на Бога:

- Господи Иисусе Христе, Боже мой! Изобличи прелестта на този маг, за да не се съблазнят вярващите в Теб!

А после той извикал:

- О, бесове, а на вас заповядвам в името на моя Бог: не го поддържайте повече, но го оставете там - във въздуха, където той се намира сега.

И бесовете веднага се подчинили на забраната на апостола, пуснали Симон от високото и окаяният влъхва полетял към земята, както някога дяволът бил низвергнат от небето долу; и Симон, като паднал, се пребил. Народът, който станал свидетел на това, дълго

възклицавал:

- Велик е Богът, проповядван от Петър, и наистина няма друг Бог освен Него!

Падналият влъхва, макар и да бил целият разбит, по Божий промисъл бил още жив, за да се убеди в безсилието на жалките бесове и в своето собствено, да се засрами и разбере силата на Всемогъщия Бог. Той лежал на земята с раздробени членове, изпитвайки невъобразими страдания, а на сутринта неговата нечиста душа се изтръгнала с мъчение, като Симон я предал в ръцете на бесовете, за да я отнесат в ада при сатаната, техния баща. След падането на Симон апостол Петър се изкачил на високо място и като дал знак за мълчание с ръка, започнал да учи народа на познание за истинския Бог, като обърнал в Христовата вяра мнозина посредством своето продължително слово.

Цар Нерон, като узнал за позорния край на своя приятел, извънредно се разгневил на свети Петър и искал да го убие. Но, както повествува свети Метафраст, разгневеният цар не веднага, а едва след няколко години изпълнил своето злобно намерение към свети апостол Петър.“

Житие, подвизи и страдание на светия славен и всехвален върховен апостол Петър (67 г.)

„**П**рез една нощ злите духове започнали да хвърлят камъни по свети Алипий, причинявайки му тежки наранявания. Понасяйки ударите от камъните, светецът казал на бесовете:

- Какво искате от мен, човеконенавистни и гибелни бесове? Напразно се възмущавате и въставате злобно срещу Божиите раби. Камъните, с които ме замеряте, в деня на второто

пришествие ще свидетелстват пред Христа за вашата безсрамна дързост и злоба. Знайте, че смятам за нищо това, което правите, и го считам за детска игра. Ето, свалям леките дъски, които ми служат за покрив над главата, за да приемам с по-голямо удобство ударите и **да претърпя за моя Господ това, което е претърпял свети първомъченик Стефан. Вие го убихте с ръцете на иудеите, с които и ще наследите огнената геена**..."

09.12 по еретическия, † 26 ноември по православния календар - Св. преподобни Алипий Стълпник

Св. преподобни Христа ради юродив Симеон Палестински и Иоанн

„Един евреин, хулител на името на Иисуса Христа, бил обърнат към Христа от преподобни Симеон. Евреинът (тъй като Бог му посочвал пътя към спасението) веднъж видял как старецът се мие и два ангела беседват с него, и като разбрал, че той е Божий угодник, поискал да разкаже това, което видял, на народа. А светецът, явявайки му се насън, му забранил да разказва видяното. На сутринта евреинът излязъл на площада и не могъл да запази тайната; но когато поискал да заговори на народа за Симеон, светецът се появил и докоснал устата му, изобразявайки кръст на тях, и го направилням, а сам избягал от него, скачайки и играейки сред народа. Тогава евреинът дошъл при светеца и с поклащане на глава му показал, че трябва да се кръсти. А старецът му се явил насън и му казал:

- Или се кръсти, или ще останешням.

И така евреинът се кръстил, и когато излязъл от светата купел, веднага проговорил и започнал да слави Бога. Тогава

той привел към свето кръщение и своите домашни…

Старецът, заедно с някои бедняци, се приближил до една пещ, в която правели стъкло. Тук работел един евреин. Светецът седнал около пещта да се стопли, а евреинът правел бутилки. Светецът казал на своите бедни приятели:

- Искате ли да ви разсмея?

Те се обърнали към него, за да видят какво ще направи. И когато евреинът направил една бутилка, старецът отдалече я прекръстил и тя се пукнала. Когато евреинът направил друга бутилка, и тя се пукнала от кръстното знамение на Симеон; така се счупили третата, четвъртата и всички до седмата - и бедните започнали да се смеят, и казали на евреина какво е станало. Евреинът се разсърдил, взел една главня и прогонил юродивия, удряйки и горейки го. А юродивият бягал и викал:

- О, нечисти! Ще се чупят всичките ти бутилки, докато не направиш кръстното знамение на челото си.

Когато евреинът отново започнал да прави бутилки, се счупили още тринадесет, една след друга. Той, виждайки, че усилията му са напразни, макар и да не искал, прекръстил челото си и бутилките престанали да се чупят. Като познал силата на кръста, евреинът дошъл в светата църква и станал християнин, приемайки свето кръщение…

След два дни някои от бедните, които дружали със свети Симеон, като не го видели през това време, си помислили: да не е болен юродивият? И като дошли в неговото убежище и го намерили да лежи мъртъв под съчките, казали:

- Ето, юродстваше, докато беше жив, и след смъртта си остана такъв: защото не е легнал върху съчките, а е умрял под тях.

И двамина взели тялото му без умиване, без обичайното пение, без свещи и тамян, и го понесли да го погребат на мястото, където погребват странниците. Носещите светеца за погребение минавали край дома на новопокръстения християнин, който преди бил евреин и правел бутилки, и той, чувайки множество пеещи с приятни гласове неизказани песни, се приближил до прозорчето, но не видял никого, освен двама души, носещи тялото на юродивия за погребение, а гласовете не преставали да пеят невидимо. Пеели ангели Божии и този християнин усещал необикновено благоухание, изпълващо въздуха:

- Блажен си ти, юродиви - казал той, - защото, нямайки хора, които да извършат над тебе надгробно пение, имаш небесните сили, които те почитат с песни и кадят с райски благоухания.

И веднага тръгнал с двамината и понесъл честното тяло, със собствените си ръце го погребал между гробовете на странниците и бедните и разказал на всички как чул ангелско пеене над починалия, и усетил неизказано благоухание. А дякон Иоан, като дошъл в стаята и не намерил светеца, старателно го търсел навсякъде и горчиво плакал, като узнал, че свети Симеон е починал и е погребан. И тръгнал към гроба му, желаейки да вземе тялото и да го погребе с почести, но когато отворили гроба, не намерили тялото на светеца: защото Господ със Своите свети ангели го преместил на скрито от хората място. Тогава всички жители на Емесийския град, като събудени от сън, започнали да си спомнят и да разказват един на друг чудесните дела на Божия угодник, и пророчествата му, и многострадалното му житие. Тогава разбрали, че юродивият не е бил безумен, а по-мъдър от всички мъдреци на нашето време, и смятан за грешник, бил праведен и преподобен, скриващ от хората зад юродството и греховността своя богомъдър и богоугоден живот.“

03.08 по еретическия, † 21 юли по църковния календар - Св. преподобни Симеон, юродив заради Христа

„**В**еднъж той намерил лежащ край пътя болен човек, който силно страдал от треска и го изцелил с кръстно знамение. **Един иудеин на име Филон, който се препирал с апостола за Писанието, като видял това, го поканил в дома си. А жена му била болна от проказа; тя се приближила към апостола и в същия миг оздравяла от проказата, и повярвала в Христа**. Тогава повярвал и самият Филон и приел светото Кръщение с целия си дом.“

09.10 по еретическия, †26 септември по православния календар - Успение на св. апостол и евангелист Иоан Богослов

„**К**огато свети Григорий си тръгнал оттам, някои невярващи иудеи поискали да се надсмеят над него и да покажат, че няма в себе си Дух Божий. Те направили така: на пътя, по който трябвало да мине светецът, положили гол един от своите, сякаш бил умрял, и взели да ридаят над него. Когато чудотворецът минавал покрай тях, те започнали да го молят да окаже милост на умрелия и да покрие тялото му с дреха. Той свалил горната си дреха, дал им я и продължил пътя си. Иудеите се присмивали и се поругавали над светеца, като казвали: "Ако имаше в себе си Дух Божий, щеше да разбере, че човекът е жив, а не мъртъв." И започнали да викат другаря си да стане. Но Бог им въздал за поруганието, защото другарят им наистина умрял. Те мислели, че е заспал, бутали го в хълбоците, за да го събудят, викали силно, но отговор нямало, защото той заспал вечен сън. Като видели, че е мъртъв, те започнали да ридаят наистина, смехът им се обърнал в плач **и мъртвите погребали мъртвеца си**.“

30.11 по светския, †17 ноември по православния календар - Св. Григорий Чудотворец, епископ Неокесарийски

Обръщането на Ниневия и отстъплението на Иудея

Вижда Иона, че ниневийските старци скърбят, а старците от народа му се отдават на разврат. Вижда, че Ниневия съкрушава сърцето си, докато Сион живее в разкош. Вижда Асирия и увеличава презрението си към надменния Иерусалим. Вижда, че нечистите стават целомъдрени, докато дъщерите на народа му се оскверняват. Вижда, че в Ниневия бесноватите са замлъкнали и са познали истината, а в Сион пророкуват лъжливи пророци, изпълнени с измама. Вижда как при езичниците идолите биват натрошавани пред целия народ и поглежда към жилищата на своя народ - там всичко е изпълнено с идолопоклонство. Евреинът бива вразумен от езичници...

Иона се бои да не би проповедта, с която е пратен, да се окаже лъжлива. Защото знае, че всичко предсказано от него може да бъде отменено чрез покаяние. Вижда, че езическите дъщери отхвърлят суеверията на бащите си, и плаче за дъщерите на народа си, плачещи за Тамуз. Вижда, че в Ниневия влъхвите и гадателите са изчезнали, а в Иудея се разхождат магьосници и халдеи. Вижда, че жреците със собствените си ръце разрушават асирийските жертвеници, а в

Сион всеки издига пред портите си жертвеник. Вижда Иона, че Ниневия като църква е събрала синовете си, цялата се е очистила и постът в нея е на почит; а иудеите са превърнали светия храм в Сион в разбойнически вертеп. Вижда, че ниневийският цар се покланя на Бога, а Иеровоам се кланя на телци. Ниневийци с вопли изброяват пред Бога беззаконията си, а евреите принасят синовете си в жертва и заколват дъщерите си за демоните. Ниневийци в пост изливат сълзите си пред Бога, а евреите възливат новото си вино пред истукани. При ниневийци ухае на аромат на скръб, в Сион се носи миризма на идолско кадене. При иудеите надеждата изчезва, при езичниците упованието нараства. При иудеите има пищност, при ниневийци - смирение; в Иудея - явно нечестие, в Ниневия - голям плач…

…

Иона иска да прикрие пороците на народа си

А как Иона успя да прикрие пороците на народа си? Приложи в действие същата хитрост, която бе употребил в морето, като измисли предлог и на сушата. Когато бягаше, придума плаващите на кораба да го вземат. И сега придума ниневийци да се разделят с него, като каза: “Във великата ни страна сега е празник, на който не могат да присъстват пришълци. Сега синовете на народа ми имат празник, на който е невъзможно да присъства никой от езичниците. Сега обрязаните имат голям празник, необрязаните не бива да влизат там, а вие, макар да сте каещи се, сте необрязани. Чистият празник се оскверънява от присъствието на необрязани. Идете си спокойно, върнете се в страната си с мир и елате, щом празникът свърши. Послушайте съвета ми, не отхвърляйте молбата ми”.

Простодушните послушаха увещанията, които Иона им отправи, разделиха се с него, поклониха му се и си взеха

благословение от него. Цялото множество заскърбя, всички плачеха, разделяйки се с него, че случилият се сега празник, за който Иона им разказа, им е попречил. А той не се боеше толкова от това да излъже, колкото се страхуваше, че те ще откажат да се разделят с него.

Иона вече бе отишъл далече, а те все още стояха на границата. И видяха пред себе си висока планина, посъветваха се и решиха да се качат още сега на нея, за да видят поне малко страната, до която бяха стигнали. И почнаха да се изкачват, и стигнаха до върха, за да видят обетованата земя, и щом като беше невъзможно да влязат в нея, да не се лишат поне да я зърнат.

Разкриване на страшната истина

Изкачиха се най-после, устремиха взора си, видяха цялата земя и тогава потръпнаха и се уплашиха, и страшни мъки ги обзеха. Защото по планините имаше жертвеници, по хълмовете - идолски капища, в горите - идолослужение, сред дърветата - блудство, по вратите - идолски изображения, на които влизащите се покланят; пороците нямат чет, сквернотите са безбройни, край изворите - умивания, край кладенците - очиствания, по покривите - кражби, в градините - прелюбодейства, по стъгдите - влъхви и магьосници.

Изкачиха се още по-високо и виждат: по покривите - безброй жертвеници; един се кланя на истукан, друг извършва възлияние на демон. На границата стоят излетите от Иеровоам телици, едната е поставена във Вирсавия, другата е в Дан. Там се кади с тамян, извършват се възливане и жертвоприношение и пред мъртвите телици заколват живи телци. Всеки се кланя до земята на свой истукан, на свой идол. Там са користолюбието и приятелката му - ощетяването на ближния; там са преяждането и сестра му - пиянството; там са сластолюбието и свързаното с него прелюбодейство; там е

измамата и близката до нея кражба; там са звездобройството и свързаните с нея гадания; там е явната неправда и неразделното от нея тайно нечестие. Там виждат открито извършваните грехове, неправдата и лукавството на жителите; мъжете са при блудници; жените - и майката, и дъщерята - стоят като капани по улиците. Навсякъде там са смъртта и любимецът й - сатаната. Князете са злочестиви, съдиите - беззаконни; користолюбието им е като огън, коварството им е геена, жилището им - яма, домът им - пропаст; заемодателят - огнена бездна, длъжникът - сатана. И двамата се измъчват един друг, докато не бъдат отведени на вечно мъчение. Децата им се кълнат в имената на боговете си. Езичниците имат един дял злочестие, а те - деветдесет и девет. Кой е в състояние да преброи огромното множество на греховете им? Броят на греховете на тези стоящи отляво кози се е увеличил много.

Потръпнаха ниневийци, побиха ги тръпки от нечестието, което се откри пред погледите им. И си казват един другиму: “Дали пък не сънуваме? Това обетованата земя ли е или Содом? Авраамовото семе ли е пред нас или демони? Хора ли виждаме или духове в образ на хора? Дали пък нечестието, което изгонихме от страната си, не е преминало и не се е преселило тук? Да не би същите идоли, които разбихме там, да са се появили тук? Да не би на жертвениците, които преобърнахме, да са им поникнали криле и да са прелетели тук? Защо язвата, която в нашата страна премина, тук е силно желана за всички? Защо тук се чества звездата, която отхвърлихме? Тук има много място за магьосничеството, което в нашата страна е унизено. От всеки прозорец наднича избягалото от нас идолопоклонство. Ето, по вратите им са заличените от нас домове на слънцето1. Отхвърлената от нас наглост се е заселила у тях на челото. Избягалото от нас сладострастие си е намерило място в очите им, вижда се в зениците им, забелязва се в ноздрите им. Защо тук честват

слънцето, на което на други места не се покланят? Защо тук се кланят на телици, които на други места презират? Ако някой каже, че това е нашата страна или че всичко онова, което е при нас, е преминало тук, то тук има и много нови неща, и сквернотите нямат чет. Тук има беззакония, каквито в нашата страна не е имало. Тук се извършват грехове, каквито няма да намериш у нас. Миха направи четирилик идол. В нашата страна не сме принасяли възлияния на медна змия и не сме й се кланяли. Върху този народ лежи проклятието на древната змия. Като жива змия те са прокълнати за това, че принасят възлияние на мъртва змия. Не сме принасяли деца в жертва на демони, а тук виждаме, че ги заколват. При нас принасяха в жертва животни, а тук принасят в жертва дъщерите си. Щом покровителите на този народ са такива, значи и нравите му сигурно са също толкова лукави. Щом законите на този народ са такива, значи делата му са още по-безсрамни. Щом бащите им са такива, значи и сегашното поколение е също толкова развратено. Щом Богът му е такъв, значи този народ е източник на идоли. Нима народ, изповядващ единствения Създател, ще започне да изработва и продава идоли? Те се големеят с името си, наричат себе си синове на праведници. Според тях е достатъчно да се наричат Иаковови синове. Безразсъдните считат себе си вече за светии, понеже носят имена на светии. Името им е славно по целия свят, но делата им са нечестиви. Мислят, че са праведни, понеже произхождат от Авраам. Цялата им гордост е в имената, в това, че им принадлежи името Израил; цялата им слава е в това, че са обрязани; а всъщност са грешници, по начина си на живот не приличат на Авраамови синове. За тях Авраамовото име и обрязването са по-важни от вярата. Съботата, дадена от Бога, за тях е повече от Самия Бог. Те ще упрекнат и Бога, ако отмени законите Си, готови са да предписват закони на Самия Законодател. Сами са без закон, а Бог при тях е под закон. Поставят закона над Законодателя, но не за да пазят закона, а

само за да обвиняват Законодателя. В очите им Моисей и пророците са по-маловажни от възливането. Цялата им слава е в жертвите, цялото им величие е в жертвоприношенията. На тези горделивци им се струва достатъчно да се хвалят с каденето. На тези слепци им се струва достатъчно да се поръсват с кръв и с нечистотии от вътрешности. Те мислят, че Бог обича жертвите повече от чистата истина, на която Сам научи хората".

Ниневийци с ужас побягват надалече

Така покаялите се обсъждаха помежду си и говореха за евреите. И колкото пламенно желаеха по-рано да влязат и да видят земята, толкова сега, като се наситиха на гледката, я намразиха и с ужас избягаха надалече. Умът им се възмущаваше при вида на тамошните беззакония. Покаялите се видяха, че евреите са покрити със същите скверноти, които те вече бяха съблекли от себе си. Езичниците отхвърлиха идолопоклонството, а този развратен народ се предаваше на него. И си казват един на друг: "Да ставаме и да се махаме оттук, за да не би беззаконията на този богопротивен народ да погълнат и нас. В Ниневия има голяма надежда, а тук има голям ужас. Може би накрая тази страна ще бъде унищожена вместо спасилата се от разрушаване Ниневия. Наистина, това е погинал и отхвърлен народ. В него няма нищо добро. Целият е покрит с нашите мерзости. Нека споменът за блажения пророк бъде възвеличен в страната ни. Той е виновникът за нашето спасение, от него получихме всичко полезно". Така говореха те и се отдалечаваха със страх, пътуваха благополучно, завръщаха се радостно в страната си...

Из "Слово за Ниневия или повест за покаянието на един град" - СВЕТИ ЕФРЕМ СИРИН

Свети Григорий, архиепископ Омиритски (ок. 552 г.)

На иудеите им били дадени 40 дни за подготовка, за да намерят каквито пожелаят учители и без страх да дойдат на диспута. След изтичането на срока се събрало безчислено множество иудеи, а между тях имало не малко мъдри равини, вещи в закона и подготвени за спора. Диспутът за вярата се състоял в столичния град Афра, в присъствието на царя и целия му съвет, на архиепископа с целия църковен клир и многоброен християнски народ, дошъл да слуша спора. На него се явили и иудеите със своите книжници, учени и учители. Срещу епископа те поставили Ерван, като главен оратор, добре знаещ закона и пророческите книги и изкусен във философията. Когато по даден знак настъпило мълчание, започнали събеседването и спорът между архиепископа и Ерван.

Същността на диспута била следната:

След дълго мълчание, по време на което всички се приготвили да слушат внимателно беседата, свети архиепископ Григорий започнал да говори на мъдрия еврейски учител Ерван и на цялото им събрание така:

- Нощта премина и възсия Слънцето на Правдата, защо тогава се препирате, като се противите на Светлината Му и не вярвате в Него?

Ерван казал:

- Ако Слънцето на Правдата е възсияло и ние се противим, както казваш ти, на светлината Му, вярвайки в истинския Бог, то още повече вие, като езичници, поддържащи чуждо учение, се противите на светлината на правдата, като укорявате

Божествения закон, даден ни от Бога.

Архиепископът отвърнал:

- Ние сме от езичниците, но чие създание и творение сме ние?

Ервин отговорил:

- Ясно е, че сте Божие създание и творение.

Архиепископът рекъл:

- Ако ние, както и вие, сме Божии творения, то какво по-голямо превъзходство сте придобили вие в сравнение с нас?

Ерван възразил:

- Това, което имаме в сравнение с египтяните.

- Добре, че си спомни за египтяните - отвърнал архиепископът, - покажи превъзходството си над тях!

Ерван казал:

- Нима не си чел за великите чудеса в Египетската земя, в Червено море и в пустинята, които Бог извършил чрез Моисей при изхода на Израил: как потопил египтяните и спасил Израиля?

Архиепископът отговорил:

- Няма никакво различие между вас и египтяните, защото тях Бог е потопил в морето, а вас, заради злобата ви, е погубил на земята. Като преминахте Червено море като по суша, вие потънахте в пристанището и завършихте живота си в страдания в пустинята, защото от шестотинте хиляди души само двама - Халев и Иисус Навин се удостоиха да видят обетованата земя. И с какво Бог ви е почел пред египтяните?

Ерван попитал:

- А на кого Бог изпрати манна в пустинята?

Архиепископът рекъл:

- А на теб кое ти се струва по-добро: месото, което сте яли в Египет, или манната, изпратена в пустинята?

Ерван отвърнал:

- Ясно е, че манната е по-добра.

Архиепископът възразил:

- А защо се обърнахте с мисълта си назад, като пожелахте свинско месо в котли и чеснов лук, и всякаква друга египетска храна, а манната възненавидяхте?

След това почнал спор за Пресвета Троица.

Ерван казал:

- Защо християните изповядват трима Богове: Отец, Син и Свети Дух, когато Бог е казал на Синай: “Слушай, Израилю: Господ, Бог, наш, е Господ един (и освен Него няма друг Бог)”. Следователно християните постъпват противно на закона, почитайки не Един Бог, а Трима.

В отговор архиепископът казал, че ние почитаме Един Бог - Твореца на всички, само че в три Лица - Отец, Син и Свети Дух, Които са едно Божество, и в доказателство привел следните думи на Давид: “Чрез словото на Господа са сътворени небесата, и чрез духа на устата Му - цялото им воинство”. Смисълът на това изречение - изяснил Григорий - е следният: Господ е Бог Отец, Словото Му е Бог Син, Духът на устата Му е Бог Дух Светий; така се откриват три Божествени Лица, а Божеството е едно, понеже Синът и Духът са съестествени, събезначални, съвечносъществуващи и

съпрестолни на Отца…

В беседа за въплъщението на Иисуса Христа и за Пречистата Дева архиепископът привел думите на пророк Исаия: “ето, Девицата ще зачене и ще роди Син”. На възражението на Ерван, че Мария е родила само обикновен човек, а не Бог, архиепископът отговорил със следните думи: “и ще Му нарекат името Емануил, което ще рече: с нас е Бог”.

Ерван казал:

- Как женската утроба е вместила страшното величие на Божеството?

Архиепископът отговорил:

- По същия начин, както жилището на Авраам е вместило Бога под Мамрийския дъб, когато Той дошъл да обядва с Авраам.

Ерван възразил:

- А как огънят на Божеството не е изгорил женското тяло:

Архиепископът отвърнал:

- Както огънят не изгорил къпината в Синай, така и Божеството не повредило девствената утроба: Дева родила и Дева си останала.

Ерван възразил:

- Раждането от Дева е било призрачно, а не в действителност, защото е невъзможно утробата да не се повреди при раждането, и за всички е ясно, че това не е вярно.

Архиепископът отвърнал:

- Когато Авакум влязъл при Даниил в лъвовата яма, а

вратите на ямата били заключени и запечатани с печат, кажи ми, как той е влязъл и излязъл, без да отвори вратите и без да повреди печатите?

След края на този спор, на третия ден Ерван се опитал да избяга, но другите иудеи го задържали, като му казали:

- Ако ни оставиш, всички ще загинем. Остани още и възразявай по всякакъв начин, нима Бог не ще ни помогне? А дори и да бъдем победени в диспута, имаме и други начини за съпротива, в които не ще могат да ни победят.

Когато Ерван започнал по време на диспута да укорява християните в това, че се покланят на иконите и започнал да нарича иконите идоли, а покланящите им се - идолопоклонници и противници на Божия закон, и казал, “че Бог е заповядал да не се правят кумири и никакви подобия”…

Продължавайки да хули светите икони, Ерван казал:

- Удивлявам се на християнските ви басни, според които Бог изпраща благодатта Си на икони, нарисувани на стени и дъски, и които никога не са ходили и не са разговаряли.

В опровержение архиепископът попитал:

- Кажи ми, Ерване, защо Бог е дал благодатта Си на кожуха на Илия, а не я е дал на Елисей и е предпочел бездушния кожух пред живия пророк, тъй като пророкът не могъл сам да премине през Иордан, но разделил водите с кожуха и преминал по сухо, и чудото, което не могъл да извърши Елисей, могъл да го извърши бездушният кожух? Защо Бог дарувал чудодейна сила не на Моисей, който извършил чудеса в египетската земя, а на жезъла му, и превърнал с него водата в кръв, разделил морето и извършил много други страшни и славни чудеса? Освен това скинията, ковчегът на завета, златната стомна с манна, скрижалите и Аароновия жезъл,

жертвеникът, кадилницата и седмосвещникът, всички те не са ли имали Божията благодат, макар и да са били мъртви, направени от човешки ръце от видима и осезаема материя? Но въпреки това били осенявани от Божията слава, били изпълвани и заобикаляни от облак и не били достъпни за никого, освен за свещениците и левитите, и никой не могъл да ги докосне, тъй като били божествени и свети. А щом е било така в Стария Завет, защо трябва да се удивляваме на благодатта, подавана на светите икони в Новия Завет?

Ерван отново възразил:

- В псалмите е казано: “техните идоли са сребро и злато, дело на човешки ръце”: затова и иконите ви са идоли, защото са направени от човешки ръце.

Архиепископът възразил:

- Не възразявам нищо против това, че идолите на езичниците, непознаващи Бога - са идоли, тъй като те са подобие на тези, които безбожно са провели живота си във всякакви скверноти: магьосници, чародеи, убийци, прелюбодейци и всички те са загинали от зла смърт заради този си живот. В тяхна памет някои са направили идоли, а следващото поколение, прелъстено и заслепено от сатаната, ги превърнало в богове и им се кланя. Вие направихте същото, като се покланяхте на истуканите, принасяхте им в жертва синовете и дъщерите си, проливахте невинна кръв, кръвта на вашите синове и дъщери, които принасяхте в жертва на ханаанските истукани, които пък са идоли. А изображенията на Божиите светии, които сега рисуваме, не са идоли, а честни икони. Рисуваме образите на тези, които са познавали Бога, вярвали са в Него, угодили са Му с правда, били са честни, свети и възлюбени от Бога мъже и с Божията благодат са извършили множество чудеса. Те възкресявали мъртви, изцерявали болни, слепи, хроми, разслабени, очиствали

прокажени, изгонвали бесове, кончината им била честна и паметта им е вечна и славна: защото “скъпа е в очите на Господа смъртта на Неговите светии”, и “споменът за праведника ще пребъде благословен” и “във вечна памет ще остане праведникът”.

Когато Ерван продължил да злослови, че иконите с нищо не се различават от идолите, архиепископът рекъл:

- Ерване, и дрехата ти, и скинията, са направени от вълна и лен, но равна ли е силата им? Равни ли са стомната, която е в дома ти, и стомната с манната? Равна слава ли имат сандъкът, в който слагаш потребното за тялото, и ковчегът на завета? Ще сравниш ли огъня и елея, който запалваш в дома си за освещаване със златния седмосвещеник? Ще уподобиш ли един на друг дома, в който живееш, и храма, построен от Соломон? По никакъв начин, но несравнено повече почиташ всички тези неща, защото над тях понякога е пребивавала божествената благодат. По същия начин разбирай и това, че едно е идол - образ на скверно лице, низвергнато в ада, а друго е икона на свети Божий угодник, от която по молитвите на изобразения върху нея върху нас се излива божествената Господня благодат.

Ерван казал и че ангелите са безплътни, както е писано: “Ти правиш ветровете Свои Ангели” и че въпреки това християните ги рисуват върху иконите, без да се срамуват, като придават плътско изображение на безплътните духове. На това архиепископът отговорил:

- Не знаеш какво говориш, защото ние сме се научили да рисуваме ангели от вас самите.

Ерван възразил:

- При нас никога не е имало такова нещо.

Архиепископът попитал:

- Ти си изучил целия Стар Завет и не си ли разбрал това?

Ерван възразил:

- Кълна се в Господа, че не зная някога при нас да са били нарисувани и почитани изображения на ангелите!

На това архиепископът рекъл:

- Наистина, вие въведохте тази практика: когато Соломон построи храм на Бога, не направи ли над светилището херувими на славата, осеняващи олтара? А също, не постави ли херувими и над първите, и над вторите врати на светилището? А нима и в скинията, устроена от Моисей, нямаше изображение на херувими над ковчега на завета? Не бяха ли избродирани лица на херувими и на завесите в скинията? И всички тези изображения на ангели не бяха ли почитани от вас заедно със скинията и храма? И щом вие изобразявате и почитате безтелесните същества, защо ни укорявате за това, че изобразяваме и почитаме лицата на светиите, които в плът са угодили на Бога?..

Много рано на следващата сутрин, когато най-мъдрите иудеи отново отишли при Ерван, той им казал:

- Братя, да ви кажа истината, че ще бъда победен от архиепископа, защото през нощта видях във видение Моисей и Иисус, за Когото беше спорът между нас. Видях ги, сякаш че стояха на покрива на някакво светилище и разговаряха; и видях Моисей да се покланя на Иисус и да държи ръцете си свити и прибрани към гърдите си, сякаш са вързани, и да стои със страх пред Иисус като пред свой Господ Бог. Изумих се от това и когато устата ми се отвориха, казах:

- Господарю Моисей, добро ли е това, което правиш?

А той, като се обърна, ме спря и рече:

- Престани; не греша, като се покланям на моя Владика, тъй като не съм от подобните на теб и изповядвам моя Творец и Господ. Защо затрудняваш праведния архиепископ и се съпротивляваш на истината? В настъпващия ден ще бъдеш победен от него и ще се поклониш, както и аз, на Господа Иисуса Христа.

Това видях, братя, а какво означава, не зная, но въпреки това ще продължавам да възразявам на архиепископа и да настоявам на нашия закон дотогава, докато Сам Бог не устрои така, както иска.

Като чули това, мнозина се усъмнили и изпаднали в недоумение. А когато настъпил денят и съборът се събрал, явили се царят и съветът, архиепископът и духовенството, и се стекло множество народ - явил се и Ерван с помагащите му законоучители, и диспутът отново започнал, както и в предишните дни. Там присъствал и един учен нотарий на архиепископа - бързописец, доведен от него от Александрия, който записвал всички изказвания на архиепископа и Ерван. С помощта на Светия Дух, действащ в устата на архиепископа, страната на противниците губела, а нашата в Господа побеждавала. По всички дискутирани въпроси архиепископът излизал победител, а Ерван отстъпвал, отстъпвали и помагащите му законоучители; но злобата им ги заслепила, с ушите си лошо чували и очите им били затворени за истината. И било нужно, след словата на архиепископа да последва силата на вярата и чудо, което би изобличило ожесточените от злоба и би посрамило неверието им, което действително се и случило по следния начин.

Когато Ерван вече окончателно губел в диспута, той извикал:

- Защо си губим времето в дълги разсъждения! Ще разреша този спор. Архиепископе, ако искаш да повярвам, че Иисус е Истинският Бог, покажи ми Го жив, за да мога да Го видя и да говоря с Него, и тогава ще призная, че вие, християните, сте ни надвили и победили.

Когато Ерван казал това, събранието на иудеите закрещяло:

- Умоляваме те, учителю, не се самоизмамвай, за да не би да станеш християнин; но бъди по-мъжествен и стой твърдо в истината; та ти знаеш, че няма нищо по-истинско от Единия Бог на отците ни.

Ерван с гняв им казал:

- Защо говорите празни приказки? Чуйте, ако Той ме увери, че Този, за Когото са предсказали пророците, съществува, какво още искате да чакаме?

Като видял, че той говори искрено, а не престорено, архиепископът му рекъл:

- Ерване, ти внасяш голямо изкушение и просбата ти превишава силите ми, защото ти молиш не човеци, а Бога; но за да повярваш ти и намиращите се с теб и за да се утвърдят сърцата на вярващите, Бог е силен и това да стори. Само кажи окончателно как желаеш да те уверя?

Ерван отвърнал:

- Помоли твоя Владика, ако Той наистина е на небето, както ти казваш - да слезе тук и да ми се яви, за да беседвам с Него, и кълна се в Господа, че в същия час ще повярвам в Него и ще се кръстя.

Щом Ерван произнесъл това, цялото множество иудеи завикали:

- Наистина, архиепископе, докажи ни на дело истинността на думите си, покажи ни твоя Христос, та като нямаме какво да отговорим, със страх да повярваме в Него.

И всички се натрупали около свети Григорий с викове да им покаже Христа наяве, ако е жив след разпятието и смъртта Си. После иудеите почнали да говорят помежду си:

- А какво ще правим, ако архиепископът ни покаже своя Христос? Горко ни, ще трябва против желанието си да станем християни.

А други казвали:

- Ако той ни покаже Христос, защо да не повярваме в Него?

А някои казвали така:

- Как е възможно да покаже Този, Който, като убит човек, е умрял и толкова години са изминали от деня на смъртта Му? Къде ще се намерят тялото и духът Му, когато всичките Му кости и жили отдавна са изгнили в гроба?

Разсъждавайки за важността на делото и виждайки силното им настояване, архиепископът с цялата си душа се облегнал на Господа и размишлявал в себе си, че ако не помоли Владиката Христос да изпълни просбата им, тогава противниковата страна силно ще възтържествува, иудеите ще се явят победители, а християните - победени, и ще се подиграват с християните и ще ги обиждат. И с надежда казал на еврейското събрание:

- Ако Христос пожелае, ще имам възможност да ви Го покажа. Но вие добре знаете, че ако ви Го покажа, и вие не пожелаете да повярвате в Него, в същия час всички вие ще бъдете погубени с меч; а ако, поради недостойнството си, не успея да ви покажа своя Господ, постъпете по-нататък според

волята си.

Като чули това, иудеите станали печални и заедно с това радостни: печални - защото се боели, че ако той им покаже Христа, ще трябва против желанието си да повярват в Него; а радостни - понеже се надявали, че той няма да им покаже Христа и тогава те свободно щели да останат във вярата си. Но думите на архиепископа били приятни за Ерван и за намиращите се с него мъдри законоучители; те си казали помежду си:

- Невъзможно е човек, убит от нашите отци, умрял и запечатан в гроб и откраднат от учениците си, да бъде жив след 500 години.

Свети Григорий, знаейки словата на Господа, казани в Евангелието: “ако имате вяра колкото синапово зърно, ще речете на тая планина: премести се от тука там, и тя ще се премести; и нищо няма да бъде за вас невъзможно” и пазейки ги в ума си, имайки при това непоколебима вяра в Бога и крепко уповавайки се на Него, станал от мястото си и малко се отдалечил - на по-удобно за молитва място. А царят и целият народ се изумили и се удивили от това велико дръзновение към Бога и от вярата на архиепископа, че се осмелява на такова страшно дело, и очаквали със страх какво ще се случи. Като се отдалечил малко от събранието, светителят се осенил с кръстното знамение и застанал на молитва. Като преклонил смирено колене и като се устремил към небето, той дълго и с висок глас се молил на всеослушание на всички присъстващи, припомняйки всичките тайни на въплъщението на Бога Слово и целия живот на Христа сред човеците, започвайки от рождеството и свършвайки с доброволните страдания, кръста, смъртта, тридневното възкресение и възнесението на небето. И накрая рекъл:

- Владико, яви се жив на тези окаменели и заслепени от

злоба човеци, яви се заради Твоето Свято Име, и нека те видят с очите си Твоето животворно човешко естество, в Което Ти се облече заради нас, и с Което се възнесе на небето, та като Те видят, да повярват в Теб, Истинския Бог, и в изпратилия Те Отец и Свети Дух.

Когато той завършвал молитвата си и всички го гледали с внимание, изведнъж станало земетресение и от изток се чул страшен гръм, така че земята се разлюляла и всички паднали от страх. А когато, съвземайки се от страха, малко се изправили и повдигнали очите си към изток, видели, че небето се разтворило и светъл облак с огнен пламък и слънчеви лъчи се спуснал оттам на земята. А сред облака се виждал Мъж, Най-прекрасният сред синовете човешки, нашият Господ Иисус Христос, неизразимо сияещ с лицето Си и блестящ с мълниевидните Си одежди. С особено движение, вървейки по облака, Той се приближил до земята и застанал над и срещу архиепископа върху облака, привличайки очите и сърцата на всички към Себе Си с красотата Си, която не може да бъде изказана от човешки език. И както някога на Тавор учениците Му паднали ничком на земята поради страх от славата Му, която е непоносимо да се гледа, така и сега всички паднали ничком на земята - и царят с велможите, и целият народ - от най-малкия до най-големия; а иудеите, обзети от голям трепет, хвърляйки се насам-натам, се втурнали да бягат, тъй като озарението на Божествената светлина ги обгаряло и славата Господня, която те не могли да гледат, ги изпълнила с голям страх. Но те не могли нито да побегнат, нито дори да се помръднат от мястото си, защото невидима сила ги задържала. А архиепископът, укрепен свише, гръмко извикал към Ерван:

- Ерване, ето Този, за Когото чу много слова; погледни към Него и повярвай, че само Той е свят, само Той е Господ, Иисус Христос, за слава на Бога Отца, амин.

А Ерван бил като мъртъв и не могъл да отговори нищо. И се чул гласът Господен:

- Разпнатият от отците ви ви изцерява заради молитвите на епископа.

Щом чули този глас, всички още повече се разтреперили и паднали на земята, обзети от ужас. И както някога Павел по пътя към Дамаск, когато го огряла светлина от небето и се чул глас свише, паднал на земята и с отворени очи нищо не виждал, така ослепели и те; макар очите им да били отворени, те нищо не виждали, а само скърбели и горчиво ридаели. След станалото, пред лицето на Господа бил чут някакъв Божествен шум и светлият облак, който се намирал под нозете на Господа, Го скрил от очите на всички; облакът постепенно се сгъстявал след Него, докато Той се издигал нагоре, дотогава, докато Божествената слава не изчезнала в небето и всичко видяно не се скрило от очите. Царят и всички християни дълго време викали дръзновено след Господа:

- Господи, помилуй!

А честният архиепископ лежал по лице на земята и със сълзи възнасял моление за людете към Господа. След това всички, които се били събрали на събора - царят със съвета и народът, започнали да почитат архиепископ Григорий с особено уважение и благоговение, изумени от светостта и силата на молитвата му. А иудеите се питали един друг:

- Брате, виждаш ли нещо?

И всеки отговарял:

- Нищо не виждам.

И всички викнали към Ерван:

- Учителю, какво да правим?

Ерван отвърнал:

- Само вие ли ослепяхте, като видяхте християнския Бог, или християните също пострадаха?

Като чули това, християните казали:

- По благодатта Христова, виждаме добре и очите ни сега са по-здрави, отколкото бяха по-рано; само вие сте слепи заради неверието си. Бог на отмъщенията, Господ Бог на отмъщенията. Той унищожи зрението ви, тъй като вие, бидейки недостойни, Го видяхте.

Тогава Ерван и другите иудеи започнали със сълзи да умоляват архиепископа да изцери ослепелите им очи и да извърши над тях свето кръщение. Архиепископът ги попитал искрено ли вярват в Господа Иисуса Христа? И всички засвидетелствали, че вярват убедено. И още в същия час архиепископът и епископите и презвитерите, които били с него, ги огласили и пристъпили към извършване на тайнството кръщение. Когато евреите влизали в светия купел, веднага от очите им падала като че ли някаква люспа и всички проглеждали и с телесните, и с духовните си очи, “понеже със сърце се вярва за оправдаване, а с уста се изповядва за спасение”, и всички били кръстени в името на Отца и Сина, и Светия Дух, започвайки с Ерван, на когото самият цар станал кръстник и комуто при светото кръщение било дадено името Лъв. Царят го присъединил към своя съвет, като го направил патриций, понеже бил умен и достоен за чест. Ерван силно се разкаял за първоначалната си заблуда и с ужас се изумявал, непрестанно припомняйки в ума си явяването на Господа.

- Как е възможно - казал той - да е жив Господ Иисус Христос, Когото нашите отци разпънаха и погребаха, и Когото мислехме за мъртъв?

И със сълзи възкликвал:

- Господи Иисусе Христе, Сине на Живия Бог, прости ми, че съгреших в незнанието си!

А светия архиепископ Ерван почитал като ангел Божий и не желаел да се разделя с него. Така Омиритската страна се просветила със светлината на светата вяра: по всички градове и села били кръстени не само иудеите, но и езичниците. И настанала голяма радост в цялата страна; и ангелите се радвали заедно с човеците за това обръщане и за покаянието на човешките души, и бил прославен Бог, Който желае всички хора да се спасят.

После свети архиепископ Григорий посъветвал царя да заповяда на иудеите да не живеят заедно, а да се поселят между християните, за да не устройват тайни събрания и съвещания. Царят издал следния закон:

“Нека никой от евреите да не взема за дъщеря си мъж от еврейския род, но да взема зет измежду християните, и синът на евреина - да не взема невеста измежду еврейските дъщери, а да търси християнка; а ако някой се осмели да наруши този закон, подлежи на посичане с меч”.

Архиепископът сторил това, за да може еврейският народ, като се смеси с християните, да опази новата си истинна, спасителна вяра. Навсякъде имало тишина, пълно смирение и благочестие; царят и архиепископът усърдно се трудели пред Бога, извършвайки всенощни славословия на Владиката Христос, грижейки се за спасението на човешките души и управлявайки царството милостиво и правдиво. Като живял в Омиритската страна 30 години, благочестивият цар Аврамий умрял, известен за деня на смъртта си от свети Григорий, и бил погребан с чест в град Афар. Не много време след смъртта на царя, светият наш отец Григорий, като опазил стадото си,

като утвърдил вярата на основата на апостолите и пророците, и като извършил много знамения и чудеса за слава Божия, завършил живота си на 19 декември и бил положен с чест в гробницата на съборната църква в същия град. Цялата Омиритска страна ридаела за него, а най-много скърбели кръстените иудеи, понеже той бил отец добър и милостив - приятен за човеците и угоден на Бога, пред Когото свети Григорий и се явил в числото на другите свети иерарси, славейки с тях Отца, Сина и Светия Дух, во веки. Амин.

Цитат от житието на свети Григорий, архиепископ Омиритски (ок. 552 г.) - 01.01 по еретическия, † 19 декември по православния календар

"Трябва да се разкаже и за още едно по-чудно събитие. Един евреин страдал от неизлечима болест: имал на тялото си зловонни язви. Когато цялото изкуство на лекарите се оказало безсилно и болният се отчаял за излекуването си, тогава прибягнал към преподобния Маркел, този бърз и безкористен лечител, като към своя последна надежда. **Преподобният го попитал за вярата му и когато узнал за злочестието му, казал, че за него е невъзможно да получи изцеление, ако преди това не приеме християнската вяра. Евреинът обещал, че ще се обърне към Христа веднага щом получи изцеление. Като склонил към молбата му, старецът го изцерил с молитвата си и човекът незабавно приел християнската вяра. Но не минали и четири дни и той отново се върнал към предишната си вяра. Завърнала се при него и предишната му болест: както след вярата последвало изцеление, така и след отстъпничеството му - се върнала болестта.**

Принуден, макар и против волята си, отново да прибегне към светеца, той отново се отрекъл, присъединил се към

благочестието и молел незлобивия отец за милост. Като получил изцеление за втори път, той, след като изминали немного дни, **отново се върнал като “свиня в тинната кал”, и отново го постигнала още по-жестока болест**.

Тогава той отново прибягнал към светеца и това се повторило няколко пъти. Накрая преподобният му казал:

- **Знай, човече, че не мен мамиш, а Христа, защото не аз те изцерявам, а Христос, и ти не можеш да укриеш нечестието на сърцето си пред всевиждащото Му око**, като Го почиташ с устните си, а сърцето ти стои далеч от Него, и като на думи изповядваш благочестие, а на дело се отклоняваш към предишното си злочестие. **Обърни се с цялото си сърце към Христа, без никакво лукавство, и веднага ще се изцериш, и не само тялом, но и с душата си.**

Но иудеят отговорил на светеца:

- Каквото и да ми се наложи да изтърпя, никога не ще оставя вярата на отците си.

Като чул тези думи, преподобният мълчаливо си тръгнал от него, а **болният, като се отдалечил малко от обителта, внезапно паднал и умрял, както тялом, така и с душата си.** Като узнал за това, светият отец заплакал и рекъл:

- “**Не изкушавайте Господа, вашия Бог**”..."

11.01 по еретическия, † 29 декември по църковния календар - Св. преподобни Маркел

„След известно време той обявил на мъчителите си, че Христос даром ще го освободи от ръцете им и той вече е известен за това.

- Яви ми се - казал той - моят брат Евстратий, когото

предохте на иудеите за разпятие. **Заради това те ще бъдат осъдени заедно с предците си, които някога викаха: “кръвта Му нека бъде върху нас и върху чедата ни”. А вие, нечестивци, ще бъдете мъчени заедно с Иуда, предал Господа на кръстни страдания**.“

24.12 по еретическия, † 11 декември по църковния календар - Св. преподобни Никон Сухи, Печерски

Източници:

БИБЛИЯ – КНИГИТЕ НА СВЕЩЕНОТО ПИСАНИЕ

„Жития на светиите“ св. Димитрий Ростовски

"Свети свещеномъченик и равноапостолен Козма Етолийски" стр. 96 - 100

"Осем слова против юдеите" Свети Иоан Златоуст

"Софроние" на епископ Софроний Врачански

Слово на възкресяване на праведен Лазар (Лазарова събота)

"Против ересите" Св. Ириней Лионски

Блажени Теофилакт Български, архиепископ Охридски – тълкование на Мат. 14:14-22

Похвално слово за Възкресение Лазарово - Св. Климент Охридски

"Слово за Ниневия или повест за покаянието на един град" - СВЕТИ ЕФРЕМ СИРИН

„Слово за Вход Господен в Иерусалим“ св. Димитрий Ростовски

Сравнение между иудеите и християните - Св. Иоан Златоуст 'Беседа 1 върху Евангелие от Матея'

---

buditeli.info © 2017